KEMPELE

Toimintakertomus
2015

Khall 21.3.2016
Kvalt 30.5.2016

Sisällysluettelo

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA ... 3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2015 ... 3
1.2 Kunnanhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset ... 5
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys ... 7
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa ... 13
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ... 15
1.6 Henkilöstö ... 16
1.7 Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen liittyvistä seikoista ... 17
1.8 Ympäristötekijät ... 18
1.9 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ... 19
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ ... 21
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTAMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS ... 24
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ... 24
3.2 Toiminnan rahoitus ... 25
3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset ... 27
3.4 Kokonaistulot ja –menot ... 29
4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS ... 30
4.1 Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä ... 30
4.2 Konsernin toiminnan ohjaus ... 30
4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ... 31
4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä ... 31
4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä ... 32
4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut ... 33
5. KESKEISET LIITETIEDOT ... 37
5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot ... 37
5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot ... 38
5.3 Taseen vastaavia ja vastattavia koskevat liitetiedot ... 39
5.4 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ... 41
5.5 Konsernitasetta koskevat liitetiedot ... 42
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY ... 43
6.1 Asiaa koskeva sääntely ... 43
6.2 Tilikauden tuloksen käsittely ... 43
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN ... 44
7.1 Seurantaa koskeva sääntely ... 44
7.2 Käyttötalouden toteutuminen prosesseittain ... 48
7.2.1 Kunnanjohto ... 50
7.2.2 Peruspalvelut ... 57
7.2.3 Ympäristöpalvelut ... 69
7.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN ... 77
7.4 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN ... 82
7.4.1 Maa- ja vesialueet ... 83
7.4.2 Rakennukset ... 83
7.4.3 Muut pitkävaikutteiset menot ... 86
7.4.4 Kunnallistekniikka ... 87
7.4.5 Tietokoneohjelmistot ... 89
7.4.6 Koneet ja kalusto ... 90
7.4.7 Osakkeet ja osuudet ... 92
7.5 Rahoitusosan toteutuminen ... 93
7.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta ... 94
8. KEMPELEEN KONSERNIN TYTÄR-YHTIÖT ... 95
8.1 Kempeleen vesihuolto oy ... 95
8.2 Kiinteistö oy kempeleen kartano ... 98

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2015

Eduskuntavaalit leimasivat vahvasti vuoden 2015 ensimmäisiä kuukausia. Valtaa käyttivät äänioikeutetut, joista 70,1 % (2011: 70,5 %) kävi vaaliuurnilla. Oulun vaalipiirissä äänestysaktiivisuus oli 68,1 % (2011: 67,7 %) ja Kempeleessä 73,2 % (2011: 71,9 %). Maan suurimmaksi puolueeksi nousi Suomen Keskusta 21,1 %:n kannatuksella. Seuraavat sijat menivät Kansalliselle Kokoomukselle (18,2 %), Perussuomalaisille (17,7 %) ja Suomen Sosiaalidemokraattiselle Puolueelle (16,5 %).

Tasavallan presidentti nimitti 29. toukokuuta 2015 pääministeri Juha Sipilän hallituksen. Sen muodostivat Suomen Keskusta, Perussuomalaiset ja Kansallinen Kokoomus. Sipilän hallituksessa on 14 ministeriä. Uuden hallituksen ohjelmaan oli ladattu jo ennakkoon kovia odotuksia. Se sisälsikin linjauksia sekä rakenteellisista uudistuksista että taloudellisesta vyönkiristyksestä, tavoitteena tervehdyttää hyvinvointi -Suomi kroonistuvan taantuman kourista. Julkisen talouden alijäämää on kyettävä supistamaan. Suomi on velkaantunut viimeisen seitsemän vuoden ajan noin miljoonalla eurolla joka tunti. Jo hallitusohjelman toimeenpanon alkumetrit ovat kuitenkin osoittaneet, ettei kurssin kääntäminen tule olemaan helppoa. Yhteiskuntasopimusta ei ole yrityksistä huolimatta saatu aikaiseksi ja esitykset 5 prosentin tuottavuusloikan käytännön toteutuksista ovat jakaneet ammattiyhdistysliikettä ja kansaa. Vallitsee yksimielisyys siitä, ettei nykyinen meno voi jatkua, mutta samaan aikaan oikeuksista ja saavutetuista eduista halutaan pitää tiukasti kiinni.

Uusi hallitusohjelma on tavoitteissaan kuntien näkökulmasta oikeansuuntainen. Kuntien toimintavapautta ja liikkumavaraa halutaan lisätä, tehtäviä ja vastuita tasapainottaa suhteessa resursseihin ja isoja rakenneuudistuksia viedä päättäväisesti eteenpäin. Sen sijaan ”pakotetut” kuntaliitoskeskustelut on toistaiseksi käyty. Kempeleen kunnanvaltuusto otti helmikuussa kantaa seudun kuntarakenneselvityksen loppuraporttiin. Selvitysmiehet eivät esittäneet alueelle suurkuntaliitosta, vaan totesivat kuntien välisen yhteistyön olevan nykyoloissa paras tapa vastata käsillä oleviin haasteisiin. Valtuusto yhtyi selvitysmiesten näkemykseen. Itsenäinen, päätöksentekokykyinen ja taloudellisesti tasapainoinen Kempele kykenee parhaiten kehittämään elinvoimaansa ja vastaamaan alueensa väestön sekä yritysten erilaisiin tarpeisiin.

Valtuuston linjaus on tukeva pohja kunnan kehittämistyölle. Sitä onkin jatkettu laajalla rintamalla. Toimintoja on perattu läpi, ohjeistuksia päivitetty, prosesseja kuvattu ja toimintatapoja rukattu. Tämän kaiken tavoitteena on tehostaa prosesseja ja toimia läpinäkyvästi. Toiminnan tehostaminen ja toimintaympäristön muutokseen reagoiminen on elintärkeää tilanteessa, jossa väestökehitys on tipahtanut totutulta kasvu-uralta ja työttömyys on jatkanut kasvuaan. Innovaatioille ja luovuudelle on nyt kysyntää. Kyse on sekä työllistämispolitiikan keinovalikoiman laajentamisesta että ennen kaikkea aktiivisesta otteesta maa- ja elinkeinopolitiikassa. Kunnan kilpailukyvyn ja elinvoiman vahvistaminen vaatii rohkeutta tarkistaa tarvittaessa kurssia ja päättäväisyyttä edistää erilaisia kehittämishankkeita kasvun tukemiseksi.

Talousarviovuosi 2015 toteutui Kempeleessä pääosin arvioidusti. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin odotetusti eri prosesseissa. Talous pysyi kokonaisuutena tasapainossa, vaikkakin sen pitävyyttä koettelivat erityisesti ontuva maanmyynti, erikoissairaanhoidon kysynnän kasvu ja rajusti lisääntyneet työllisyyskustannukset. Tulot kertyivät odotettua paremmin niin toimintatuottojen, verotulojen kuin valtionosuuksienkin osalta. Lisäksi Kempele sai merkittävää, osin talousarviossa ennakoimatonta ulkopuolista rahoitusta useisiin kuluvan vuoden aikana toteutettaviin

hankeselvityksiin ja liikenneinfrakohteisiin. Zatelliitin tieyhteyksien rakentaminen eteni suunnitellusti, samoin juna-aseman ratatyöt. Myös rakentamisen isot kohteet saatiin liikkeelle. Terveyskeskuksen maatyöt käynnistettiin syyskuun alussa ja uudisosa nousi harjakorkeuteen vuodenvaihteeseen mennessä. Kirkonkylän koulun liikuntasalin peruskorjaus puolestaan valmistui vuoden vaihteen jälkeen.

Alkusyksyn kuumin puheenaihe oli turvapaikanhakijoiden yllättävä vyöry Eurooppaan. Suomeen saapui reilut 30 000 turvapaikanhakijaa vuonna 2015. Massiivinen liikehdintä johtuu erityisesti Lähi-Idän alueen konflikteista, jotka ajoivat ennennäkemättömän määrän ihmisiä hakemaan turvaa kotiseutunsa ulkopuolelta. Arviolta kolmannes hakijoista saa pysyvän oleskeluluvan Suomeen. Turvapaikanhakijoiden lisäksi kuntapaikkaa tarvitsevat kiintiöpakolaiset, joita saapuu noin 800 henkilöä vuodessa. Oulun seutu on ottanut vastaan ja hätämajoittanut tuhansia turvapaikanhakijoita. Ilmiö heijastui myös Kempeleeseen, jonka alueelle perustettiin yksityisten toimijoiden hankkeena alaikäisille turvapaikanhakijoille suunnattu tukiasumisyksikkö. Kunnalla ei ole ollut kiinteistömassaa, jota se olisi voinut tarjota turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksiksi. Kunta ryhtyi kuitenkin päivittämään kotouttamissuunnitelmaansa, parantaakseen valmiuttaan toimia Kempeleeseen mahdollisesti sijoittuvien turvapaikanhakijoiden kanssa ja toisaalta päästäkseen valtion rahoitusavun piiriin. Valtio tukee kuntia taloudellisesti maahanmuuttajien vastaanotossa.

Yhteistyö viranhaltijoiden ja luottamusmiesten kanssa jatkui erinomaisena. Uudet puheenjohtajat ottivat tehtäväalueensa nopeasti haltuun ja kantoivat niihin sisältyvän vastuun huolella. Yhteen hiileen puhaltaminen onkin perusedellytys elinvoimaisen Kempeleen kehittymiselle myös tulevaisuudessa. Tästä on hyvä jatkaa alkaneeseen uuteen vuoteen.

Tuomas Lohi
Kunnanjohtaja

1.2 KUNNANHALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Luottamushenkilöorganisaatio
Valtuuston puheenjohtajana on vuonna 2015 toiminut Janne Heikkinen. Kempeleessä on 43 kunnanvaltuutettua. Paikkajakauma on vaalien tulosten mukaan seuraava: Suomen Keskusta 21, Kansallinen Kokoomus 8, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 6, Perussuomalaiset 3, Vasemmistoliitto 3, Vihreä liitto 1 ja Suomen Kristillisdemokraatit 1. Valtuusto on toimintavuoden aikana kokoontunut 6 kertaa ja käsitellyt 91 asiakohtaa.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on vuonna 2015 toiminut Antti Ollikainen. Kunnanhallituksessa on yhdeksän jäsentä. Kunnanhallitus on toimintavuoden aikana kokoontunut 18 kertaa ja käsitellyt 359 asiakohtaa.

Kempeleen kunnan muut toimielimet ja valiokunnat

Toimielin	Puheenjohtaja
Keskusvaalilautakunta	Korpela Ari
Tarkastuslautakunta	Maijala Eva
Viranomaislautakunta	Jarva Taavi
Kunnanhallituksen jaosto	Juvani Kaisu

Valiokunta	Puheenjohtaja
Elinvoimavaliokunta	Okkonen Jaakko
Yhteisöllisyysvaliokunta	Sankilampi Pertti
Palveluvaliokunta	Hettula Ilpo
Resurssivaliokunta	Tahkola Ahti

Virkamiesorganisaatio

Kunnan tilivelvolliset ovat toimintasäännön 36 § mukaan valtuutettuja lukuun ottamatta kunnan muiden toimielinten jäsenet, toimielinten esittelijät sekä kunnan johtavat viranhaltijat, palvelualueiden ja –yksiköiden vastaavat. Toimintasäännön liitteessä on listattu tilivelvolliset viranhaltijat.

Kempeleen kunnanjohtaja on Tuomas Lohi. Kunnan johtoryhmässä on hallintojohtaja Virva Maskonen, kehitysjohtaja Eija Puotiniemi, tekninen johtaja Risto Sarkkinen, peruspalvelujohtaja Marja-Leena Meriläinen, talousjohtaja Stina Mattila ja henkilöstön edustaja työsuojeluvaltuutettu/JHL pääluottamusmies Kristiina Ahl.

Valtuusto päätti 25.5.2015 / 38 §, että varhaiskasvatuksen palvelualue erotetaan lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun alaprosessista. Muutos astui voimaan 1.8.2015.

Kempeleen kunnan johdon organisaatio 1.8.2015-

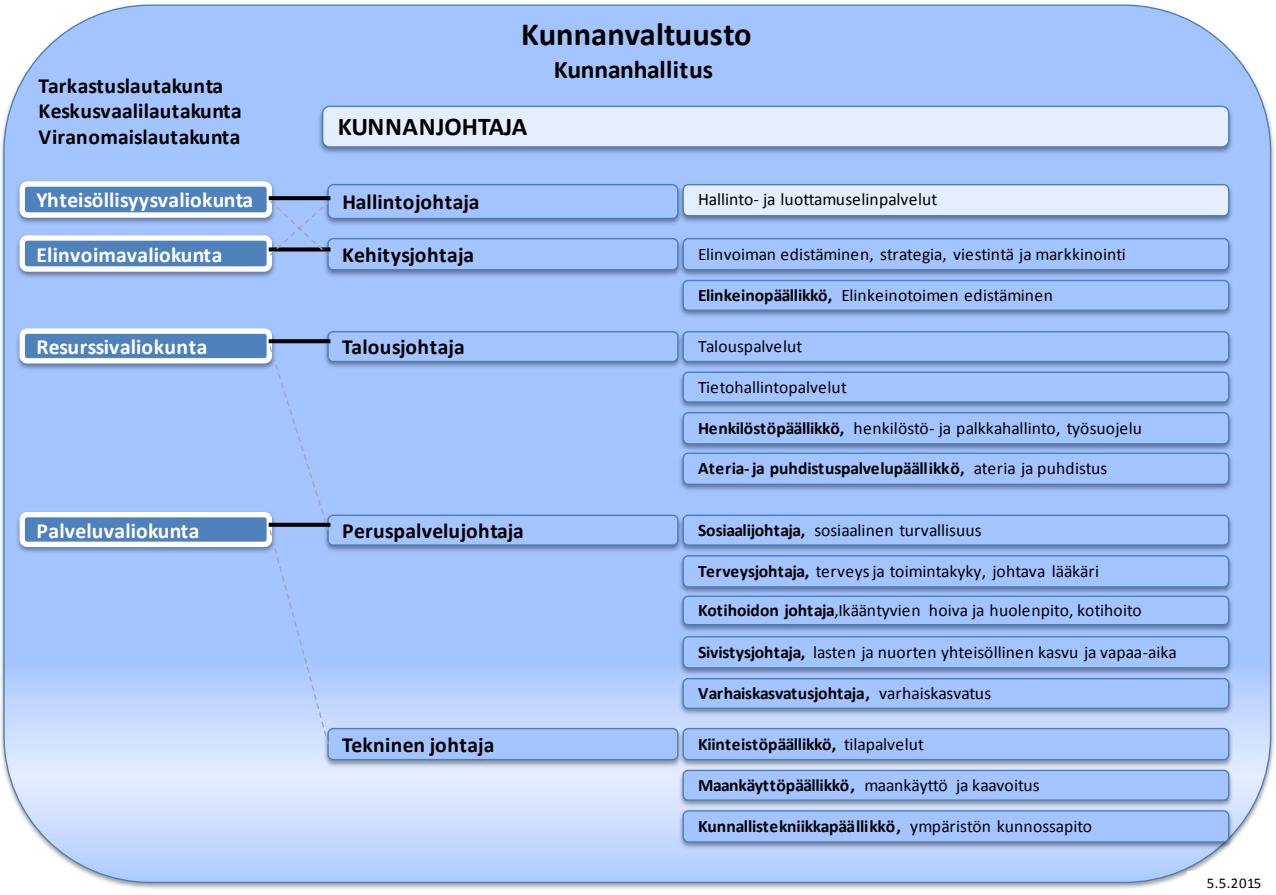

1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Euro & Talous 5/2015 julkaisun mukaan Suomen talouden tilanne vuoden 2015 aikana oli hankala. Kasvu käynnistyi ennustejaksolla vain vaivoin ja on selvästi hitaampaa kuin muualla euroalueella. Suomen vientimarkkinoiden kehitys näyttää aiemmin ennustettua vaimeammalta, eikä ulkomaankaupasta siten juuri saada vetoapua lähivuosina. Kasvu on ennustejaksolla kotimaisen kysynnän varassa. Kasvua kertyy 0,7 % vuonna 2016 ja 1,0 % vuonna 2017. Riskit painottuvat ennustettua heikomman talouskehityksen suuntaan, ja tuottavuuskehitys on heikkoa.

Maailmankaupan kasvu – ja siten myös Suomen vientikysyntä – jää vuonna 2015 selvästi hitaammaksi kuin Suomen Pankin kesäkuun 2015 ennusteessa odotettiin. Kiinan talouskasvu on hidastunut, ja Venäjän talous jatkaa supistumistaan vuosina 2015–2017. Toisaalta kasvu on varsin hyvässä vauhdissa Suomen viennin kannalta tärkeillä markkinoilla Euroopassa ja Yhdysvalloissa ja euron heikkeneminen helpottaa vientiä euroalueen ulkopuolelle. Rahapolitiikan säilyminen keveänä vauhdittaa euroalueen kasvua ja parantaa siten myös Suomen vientinäkymiä.

Investointien lisääntyminen euroalueella tukee viennin kasvua vuonna 2016. Suomen kustannuskilpailukyvyn heikkenemistä ei kuitenkaan saada ennustejaksolla pysäytettyä, eikä Suomen vienti pääse vientimarkkinoiden kasvun vauhtiin. Viennin nopealle elpymiselle ei ole tällä hetkellä sellaisia edellytyksiä, joita on esiintynyt taloushistorian aiemmissa kasvuvaiheissa, kuten nopeaa maailmankaupan kasvua tai uusia erityisen kilpailukykyisiä vientituotteita. Kuluttajahintojen nousu jatkuu poikkeuksellisen hitaana ennustevuosina, mikä kuvastaa raakaöljyn hintakehityksen vaimeutta. Kotimainen inflaatio hidastui huhtikuussa 2015 alle euroalueen vauhdin, joten hintatasoero euroalueeseen verrattuna on alkanut hitaasti supistua. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) mukainen inflaatio on vuonna 2015 keskimäärin –0,1 % ja kiihtyy 0,3 prosenttiin vuonna 2016 ja 1 prosenttiin vuonna 2017.
Nimelliset ansiot kohenevat maltillisesti ennustejaksolla voimassa olevan työmarkkinaratkaisun mukaisesti ja hidas inflaatio tukee reaaliansioiden kasvua etenkin ennustejakson alkupuolella. Palkkamaltista huolimatta yksikkötyökustannusten kasvu näyttää jatkuvan nopeampana kuin muualla euroalueella, sillä tuottavuuden paraneminen jää edelleen hyvin hitaaksi.

Yksityinen kulutus lisääntyy ennustevuosina maltillisesti, mutta heikkokin kasvu auttaa pitämään yllä yksityistä kysyntää. Kotitalouksien tulot ovat kehittyneet taantumavuosina suhteellisen vakaasti. Osin tätä selittää se, että tulonsiirtojen merkitys tulonlähteenä on kasvanut varsinkin eläkeläisten määrän lisääntymisen vuoksi. Eläketulojen osuuden kasvu tulonmuodostuksesta vähentääkin yksityisen kulutuksen suhdanneherkkyyttä. Vuoden 2015 aikana on nähty vihdoin merkkejä investointien elpymisestä ja odotusten kohenemisesta. Investointien ennustetaan kääntyvän lievään kasvuun vuosina 2016 ja 2017, kun asteittain vahvistuva ulkoinen kysyntä ja jo käynnissä olevat hankkeet tukevat tuotannollisten investointien lisääntymistä.

Työmarkkinoiden kesään 2015 asti jatkunut jyrkkä heikkeneminen on pysähtynyt. Heikon alkuvuoden vuoksi työllisten määrä jää kuitenkin likimain samansuuruiseksi kuin edellisenä vuonna ja työttömyysaste nousee 9,4 prosenttiin. Työmarkkinatilanne paranee ennustejaksolla vain hitaasti talouskasvun vaimeuden sekä rakennetyöttömyyden lisääntymisen vuoksi. Turvapaikanhakijoiden määrän nopea kasvu on herättänyt kysymyksiä myös maahanmuuton taloudellisista vaikutuksista. Pidemmällä aikavälillä maahanmuuton kustannusten kannalta keskeinen tekijä on maahanmuuttajien työllistyminen. Suurin osa maahanmuuttajista on työikäisiä, joten maahanmuutto voi potentiaalisesti helpottaa työvoiman määrän supistumiseen liittyviä ongelmia. Tehokkaalla kotouttamisella voidaan edistää maahanmuuttajien työllistymistä.

Suomen julkisen talouden rahoitusasema on ollut jo 6 vuotta alijäämäinen, minkä vuoksi julkinen velka on kasvanut voimakkaasti. Ennustejaksolla velka ylittää 68 % suhteessa BKT:hen ja on vuonna 2017 yli kaksinkertainen verrattuna vuoden 2008 velkatilanteeseen. Velkaantumisvauhti on huolestuttava, koska Suomen pidemmän aikavälin kasvunäkymät ovat heikot pitkittyneen taantuman, työikäisen väestön määrän supistumisen ja teollisuuden rakennemuutoksen vuoksi. Julkisen talouden rakenteellinen alijäämä ei ennustejaksolla juuri pienene hallituksen sopeutustoimista huolimatta, sillä työeläkerahastojen ylijäämä jatkaa supistumistaan eläkemenojen nopean kasvun myötä. Suomen ulkoisen tasapainon tarkastelu eri sektorien rahoitusjäämien avulla kertoo suuresta globaalin rahoituskriisin jälkeisestä muutoksesta, joka on saanut liian vähän huomiota. Aiemmasta poiketen sekä kotitaloudet että julkinen talous ovat vuoden 2009 jälkeen olleet samanaikaisesti alijäämäisiä. Talouden ulkoista tasapainoa on sen sijaan pitkään tukenut yritysten rahoitusylijäämä. Rakenne antaa aihetta huoleen, sillä yrityssektorin rahoitusylijäämää pitää yllä yritysten investointien vähäisyys. Suomen talous pyöriikin tällä hetkellä velkaantumisen varassa, samalla kun talouden tuotantopotentiaali jatkaa supistumistaan. Tällainen kehitys ei ole kestävää.

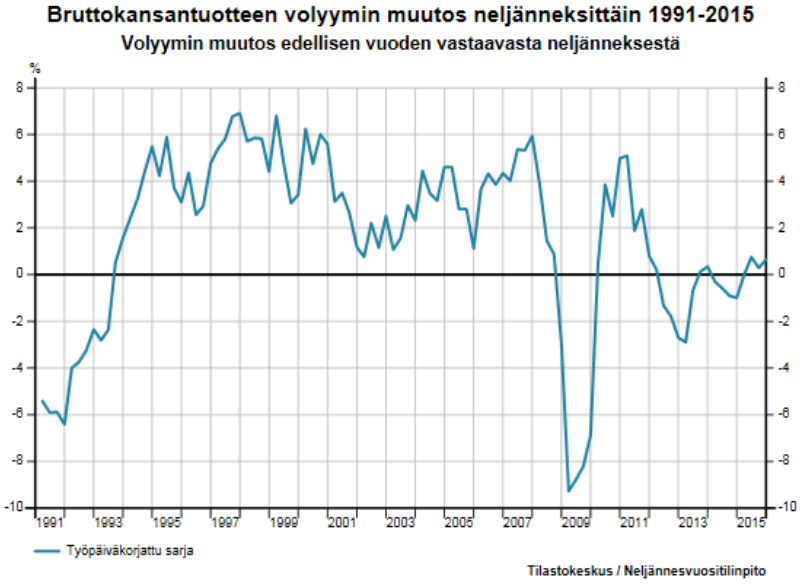

Suomen pankin tammikuun kuukausitiedotteen mukaan asuntolainakannan vuosikasvu oli 2,5 % joulukuussa 2015. Kasvuvauhtia ylläpiti lyhennysvapaiden laaja käyttö. Ilman näitä uudelleen neuvoteltuja sopimuksia kasvu olisi ollut arviolta prosenttiyksikön hitaampaa. Lyhennysvapaakampanjan aikana vuonna 2015 kotitaloudet neuvottelivat asuntolainasopimuksiaan uudelleen 12,8 mrd. euron edestä, mikä oli liki 14 % asuntolainakannasta. Lainakannan kasvua ovat tukeneet myös matala korkotaso ja kapenevat lainamarginaalit. Kaikkiaan kotitaloudet nostivat joulukuussa 2015 uusia asuntolainoja 1,4 mrd. euron edestä, mikä on noin 0,2 mrd. euroa enemmän kuin vuotta aiemmin joulukuussa. Uusien nostettujen asuntolainojen keskikorko oli 1,32 %. Euromääräisten asuntolainojen kanta oli joulukuun lopussa 92 mrd. euroa.

Kotitalouksien kulutusluottokanta on kasvanut tasaisesti viimeisten vuosien aikana. Kulutusluottojen kasvuvauhti oli lähes 5 % joulukuussa 2015. Muiden lainojen – joihin luetaan muun muassa vapaa-ajanasuntolainat ja elinkeinon harjoittamiseen myönnetyt lainat – kasvu on ollut varsin hidasta jo kolmatta vuotta peräkkäin. Kasvu nopeutui kuitenkin vuoden 2015 aikana lähes prosenttiyksikön verran ja oli joulukuussa 2,7 %. Kotitalouslainoista oli joulukuun lopussa kulutusluottoja 14,1 mrd. euroa ja muita lainoja 15,9 mrd. euroa.

Uusia yrityslainoja nostettiin joulukuussa 3,0 mrd. euron edestä. Yrityksille myönnettyjen euromääräisten lainojen kanta oli vuoden lopussa 72,5 mrd. euroa, mistä oli asuntoyhteisöille myön-

nettyjä lainoja 23,2 mrd. euroa. Yritysten lainakanta kasvoi 6 %, eli kasvu oli suurempaa kuin euroalueella keskimäärin. Uusien nostettujen yrityslainojen keskikorko joulukuussa oli 1,78 %.

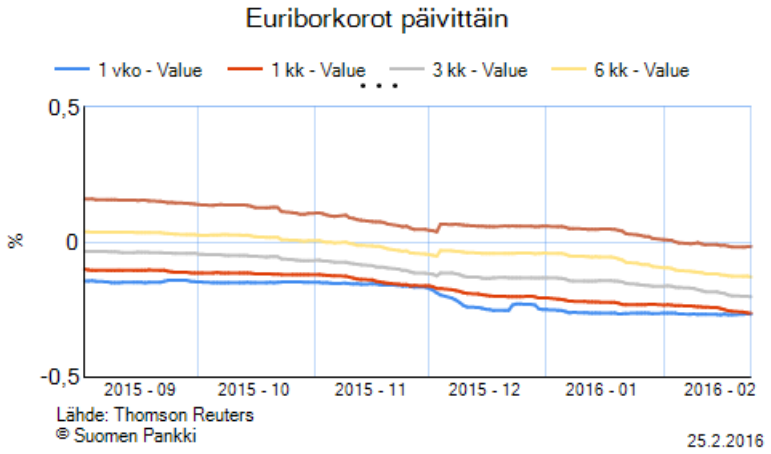

Kuntaliiton 10.2.2016 tiedotteessa todetaan, että kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2015 tilikauden tulos oli 0,27 miljardia ylijäämäinen. Kun tilinpäätöstiedoista oikaistaan kunnallisten liikelaitosten yhtiöittämisistä aiheutuneet vaikutukset, yhteenlaskettu tulos pysyi lähes edellisvuosien tasolla. Tilastokeskuksen kokoamien kuntien viime vuoden tilinpäätösarvioiden mukaan lainakanta kasvoi yhteensä 0,5 miljardia euroa ja on nyt 17,0 miljardia, kasvua edellisestä vuodesta on kolme prosenttia.

Merkittävin yksittäinen viime vuoden lukuja selittävä tekijä on liikelaitosten yhtiöittäminen. Se vaikutti muun muassa toimintatuottoihin, toimintamenoihin, investointeihin ja lainakantaan. Vuoden 2015 tiedot olivat parempia kuin viime syksynä laaditussa julkisen talouden suunnitelmassa arvioitiin. Kuntatalouden kokonaiskuva näyttää kohtuulliselta, mutta kuntakohtaiset erot ovat hyvin suuria. Esimerkiksi tilikauden tulos oli negatiivinen yli 120 kunnassa.

Kuntien talous on kärsinyt hitaasta talous- ja verotulojen kasvusta, työttömyyden noususta ja työttömyysvastuiden kasvusta sekä viime vaalikaudella tehdyistä poikkeuksellisen suurista valtionosuusleikkauksista. Tilinpäätöstiedot osoittavat, että kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot laskivat noin yhdellä prosentilla. Menojen kasvua hidastivat yhtiöittämiset sekä erilaiset kuntien säästötoimet. KT Kuntatyönantajien kyselyn mukaan kunta-alalla leikattiin viime vuonna henkilöstömenoja noin 300 miljoonalla eurolla. Kuntien osuus työmarkkinatuen rahoituksesta kasvoi edellisestä vuodesta 160 miljoonaa ja oli viime vuonna yli 400 miljoonaa euroa.

Yhteenlasketut verotulot kasvoivat 2,8 prosenttia. Kunnallisverotulot kasvoivat vain 1,8 prosenttia, vaikka 98 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2015. Muut verot, kuten yhteisö- ja kiinteistövero, kasvoivat kuitenkin nopeammin. Kiinteistöverotuotot kasvoivat 6,1 prosenttia. Yhteisöveron kasvua selittää työmarkkinatuen kuntaosuuden korotuksen kompensoiminen 75 miljoonalla eurolla. Kiinteistöveron kasvu johtui pääasiassa kiinteistöverouudistuksesta, jossa muun muassa nostettiin veroprosenttien ala- ja ylärajoja.

Valtionosuusleikkauksista johtuen valtionosuudet pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Investoinnit pienenivät 100 miljoonaa euroa. Tulevaisuudessa lisämenopaineita aiheuttavat kasvava työttömyys, erityisesti pitkäaikaistyöttömyys, turvapaikkahakijoiden määrä, lisääntyvä palveluiden kysyntä ja huomattavat investointitarpeet. Kuntatalouden kestävyyden takaaminen edellyttää koko maan talouskehityksen selvää toipumista.

Väestönmuutokset

Vuoden 2015 lopussa kempeleläisiä oli ennakkotietojen mukaan 17 067. Asukasmäärä kasvoi edellisvuodesta 178 henkilöä eli 1,1 %. Muuttoliike toi mukanaan 20 asukkaan lisäyksen ja syntyvyyden enemmyydestä (syntyneet - kuolleet) kertyi 158 asukkaan lisäys. Vuoden 2015 kasvu jäi 100 asukasta pienemmäksi kuin edellisenä vuonna johtuen kuolleisuuden kasvusta sekä muuttoliikkeen alemmasta tasosta. Viiden edellisen vuoden väestönmuutokset ovat olleet keskimäärin 247 asukasta.

Vuoden 2015 talousarviossa väestönkasvuksi arvioitiin 300 asukasta ja asukasluvuksi vuoden lopussa 17 075. Asukasmäärän tavoite miltei toteutui, vaikka väestönmuutos jäi arvioitua pienemmäksi. Mikäli vuosina 2016 - 2020 kasvu olisi keskimäärin 307 asukasta vuodessa eli 1,8 %, on valtuuston asettama väestötavoite vuodelle 2020 18 600 mahdollista saavuttaa.

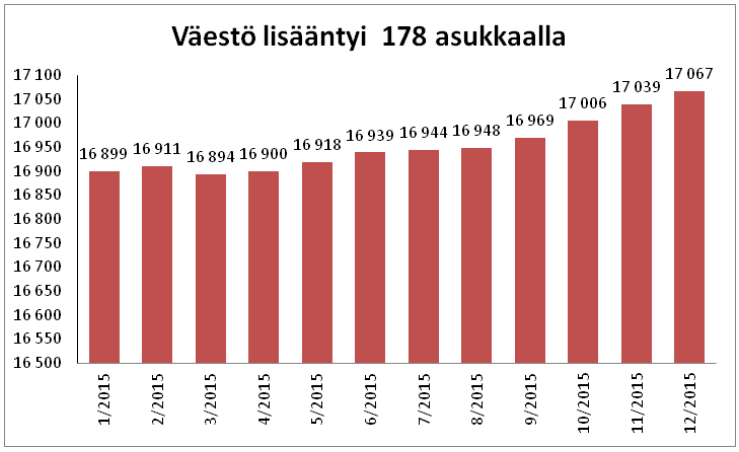

Väestönmuutokset: Luonnollinen väestönlisäys ja muuttoliike v. 2008 – 2015

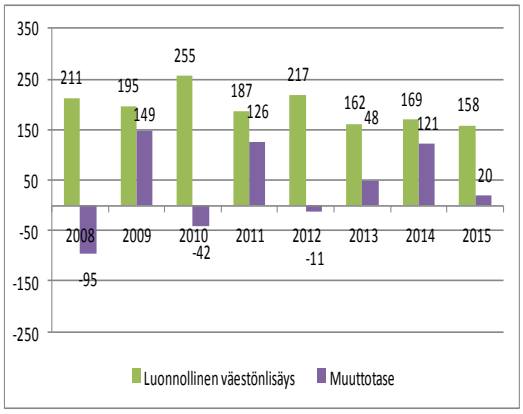

Luonnollinen lisäys sekä muuttotase

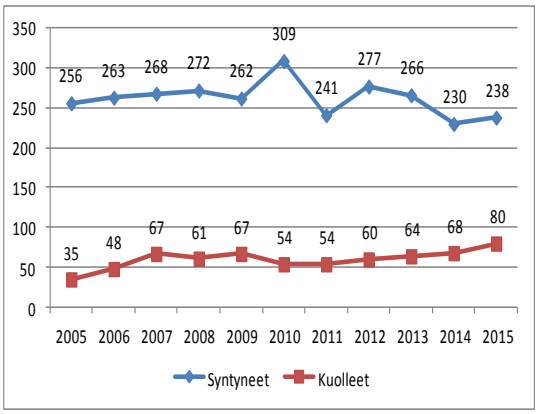

Kempeleen syntyneet ja kuolleet 2005 - 2015

Väestönkasvu oli ennakkotietojen perusteella aiempia vuosia alhaisempaa myös Kempeleen naapurikunnissa**.** Vain Limingassa kahden prosentin kasvu ylittyi.

	Elävänä synt.	Kuolleet	Syntyneiden enemmyys	Tulomuutto	Lähtömuutto	Netto-muutto	Väestön-lisäys, hlöä	Väestön-lisäys, %	Ennakko-väkiluku
Hailuoto	10	11	-1	52	54	-2	-3	-0,3	994
Kempele	238	80	158	1 206	1 186	20	178	1,1	17 067
Liminka	188	40	148	572	520	52	200	2,1	9 940
Lumijoki	33	18	15	96	111	-15	0	0,0	2 074
Muhos	137	77	60	455	437	18	78	0,9	9 064
Oulu	2 485	1 213	1 272	10 249	9 302	947	2 219	1,1	198 510
Tyrnävä	128	39	89	358	388	-30	59	0,9	6 794

Elinkeinotoiminta

Oulun seudulla

Oulun seudun yritysten liikevaihto kasvoi vuonna 2015 hieman edellisvuodesta kahdella ensimmäisellä neljänneksellä. Myös seudun yritysten henkilöstömäärän kehitys oli koko maan työllisyyden kehitystä selvästi vahvempaa. Seudun vienti laski kuitenkin hienoisesti. Toimialoista rakentamisessa ja informaatio- ja viestintäalalla kasvu oli vahvaa ja näillä aloilla erityisesti henkilöstömäärä kehittyi myönteisesti. Myös teollisuuden henkilöstömäärä kääntyi kasvuun seudulla.

Kempeleessä

Yritystonttien kysyntä vilkastui ja myyntitavoite (180.000€) ylittyi. Kilpailutilanteen kiristymiseen vastattiin tarkistamalla tonttien hintaa joidenkin tonttien osalta alaspäin ja myös tonttien vuokraus tuli mahdolliseksi alueilla, joilla ei tarvita kunnan investointeja infran rakentamiseen. Vuoden 2015 aikana tehtiin päätökset kahden yritystontin myynnistä, kahdesta esikaupasta ja seitsemästä yritystontin vuokrauksesta. Lisäksi vuoden lopussa oli varaukset voimassa yhdeksästä tontista. Kysyntää on ollut kaikille yritysalueille.

Ristisuon alueella Zateliitin yritysalueella parannettiin liikenneyhteyksiä rakentamalla jatkoyhteys Zatelliitintieltä Eteläsuomentielle. Hanke toteutettiin yhteistyössä Liikenneviraston kanssa ja kunnan tieosuuteen saatiin EU-avustusta 305.200 euroa vuosille 2015 - 2016. Liikenneyhteyksien parantuessa kiinnostus Zatelliitin alueelle lisääntyi.

Alue	Myynti, kpl	Vuokraus, kpl	Varaus, kpl
Ristisuo (Zatelliitti)			4
Riihivainio	1	5	3
Paituri	1	2	1
Ollakka			
Linnakangas			1
Yhteensä	2	7	9

Vuoden 2014 lopussa Kempeleessä oli 911 toimipaikkaa, mikä on 39 toimipaikkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Toimipaikkakehitys on pitkään ollut myönteistä Kempeleessä (kts kuva). Uusia yrityksiä perustettiin vuonna 2015 67 ja samaan aikaan rekisteristä poistettiin 46 yritystä, joten nettolisäys oli 21.

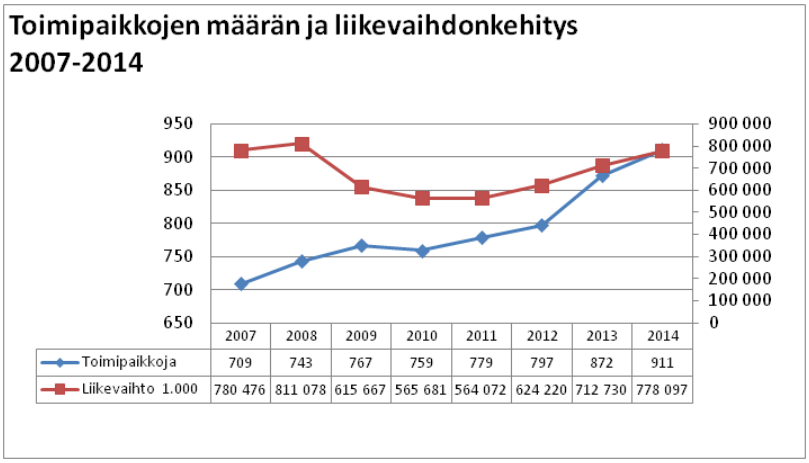

Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on kääntynyt hienoiseen nousuun vuodesta 2012 lähtien. Vielä ei kuitenkaan olla vuoden 2008 tasolla. Yritysten henkilöstömäärä on myös kasvanut vuosi toisensa jälkeen. Kaupan toimiala oli liikevaihdoltaan suurin toimiala Kempeleessä. Liikevaihdon arvo on sama kuin vuonna 2007 vaikka henkilöstön määrässä on samaan aikaan 31 prosentin lisäys. Trendi on pienempiin yksiköihin. Toimialoista rakentaminen on voimakkaimmassa kasvussa Kempeleessä. Työntekijöiden määrä on kasvanut vuodesta 2007 vuoteen 2013 yhteensä 90 % ja liikevaihto 291 %.

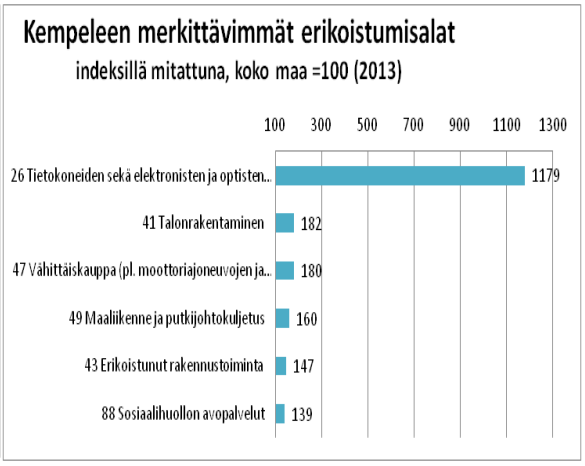

Kempeleen elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Tällä tarkastelulla Kempele on erikoistunut vahvimmin elektroniikan valmistukseen, jossa työpaikkaosuus on yli kymmenkertainen koko maahan verrattuna. Muita vahvoja aloja ovat mm talonrakentaminen, vähittäiskauppa ja liikenne, joissa työpaikkaosuus on miltei kaksinkertainen koko maahan verrattuna.

Työpaikkakehitys

Kempeleessä oli vuoden 2013 lopussa 5 099 työpaikkaa. Työpaikat ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna 75:llä. Työpaikkakehityksessä oltiin samalla tasolla kuin vuonna 2008. Toimialoista teollisuus on menettänyt eniten työpaikkoja. Vuoden 2007 lopun 1 716 teollisesta työpaikasta on vähentynyt noin 700. Samanaikaisesti rakentamisessa työpaikat ovat lisääntyneet 62:lla ja palveluihin on tullut lisää 606 työpaikkaa. Vuoden 2013 jälkeen kuljetuksen toimialalle on syntynyt uusia työpaikkoja logistiikkayritysten sijoittuessa Kempeleeseen. Jatkossa erityisesti kaupan ja kuljetuksen toimialat jatkavat kasvuaan uusien yritysalueiden kaavoituksen edistyessä ja tonttivarannon kasvaessa (Riihivainio, Zatelliitti-Zeppelin, Hakamaa).

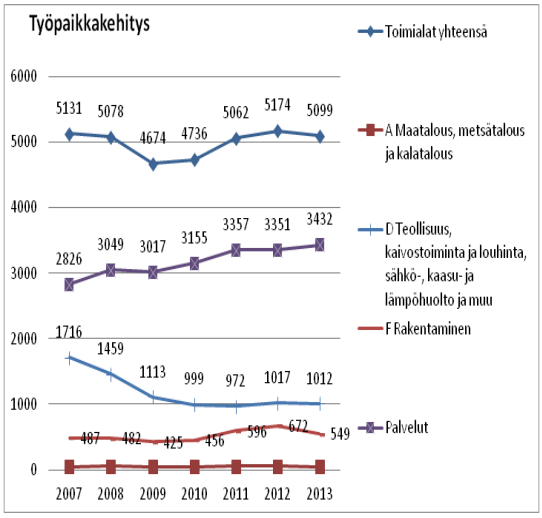

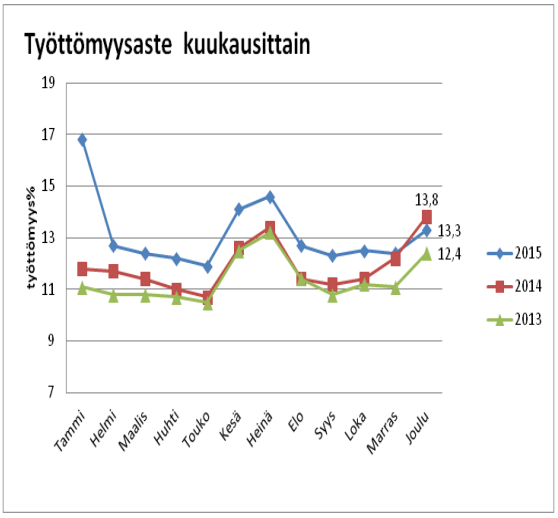

Työttömyys

Joulukuun 2015 lopussa Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli kaikkiaan 29 950 työtöntä työnhakijaa lomautetut mukaan lukien. Työttömiä oli 70 vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. TE-toimistoon ilmoittautuneita lomautettuja oli 2 770, mikä on 450 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pohjois-Pohjanmaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 16,2 % (2014, 16,4 %). Avoimia työpaikkoja vastaavana aikana oli 1642 joka on hieman enemmän kuin viimevuonna.

Kempeleessä työttömyys oli joulukuun lopussa 13,3 % (2014, 13,8 %). Työttömiä työnhakijoita oli 1 057 henkilöä. Alle 25 -vuotiaita oli 202 henkilöä. Yli vuoden työttömänä oli ollut 292 henkilöä.

1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Valtiovarainministeriö teki 25.2.2014 päätöksen erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta sekä kuntajakoselvittäjien asettamisesta. Päätöksen mukaan selvittäjien oli suoritettava kuntarakennelain 16 §:ssä tarkoitettu erityinen kuntajakoselvitys. Selvityksessä mukana olivat Oulu, Hailuoto, Lumijoki, Liminka, Tyrnävä, Muhos, Ii ja Kempele. Selvitystyön valmistuttua kuntajakoselvittäjien esitys on, että Oulun seudulla ei tehdä toistaiseksi muutoksia kuntajakoon. Valtuusto päätti 23.2.2015 / 15 §, että kunta ei ole mukana mahdollisissa Oulun seudun kuntajakomuutoksissa.

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaisesti hallitus vahvistaa julkisen talouden kestävyyttä rakenteellisilla uudistuksilla: Keskeisempänä uudistuksena on itsehallintoalueuudistus, joka sisältää sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden että aluehallintouudistuksen. Hallituksen linjauksen mukaisesti itsehallintoalueet aloittavat toimintansa 1.1.2019. Itsehallintoalueen valmistelu Pohjois-Pohjanmaalla on käynnistynyt.

Valtuusto hyväksyi toukokuun kokouksessa (25.5.2015 / 38 §), että varhaiskasvatuksen palvelualue erotetaan lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun alaprosessista 1.8.2015 alkaen. Talousarviorakennetta uudistettiin vastaamaan valtuuston 26.5.2014 / 36 § toimintasäännön muutoksia. Valtuuston päätöksen mukaiset muutokset toteutettiin 1.8.2015, mutta talousarviorakenne muutettiin vasta 1.1.2016 alusta.

Kuntien velvoitteet työllisyyden hoitoon lisääntyivät merkittävästi. Työttömyysturvalain työmarkkinatukiuudistuksen ja palkkatukilainsäädännön uudistuksen myötä työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuonna. Palkkatukea vastaavasti saatiin TE-keskukselta huomattavasti vähemmän edelliseen vuoteen nähden.

Terveyskeskus uudisosan rakentaminen käynnistyi vihdoinkin syksyllä 2015. Hanke joka sisältää myös vanhan terveyskeskuksen peruskunnostuksen on toteutettu ns. allianssimallilla. Hankkeen rahoitus on toteutettu kiinteistöleasingina. Kirkonkylän D- talon liikuntasalin peruskorjaus käynnistyi myös kesällä 2015 ja salin käyttöönotto on helmikuun 2016 lopulla. Valtuusto hyväksyi Zimmarin korttelin kehittämishankkeen joulukuun kokouksessa. Hankkeen avulla saadaan ratkaisu Ylikylän koulun koululiikuntaan. Zimmarin kortteliin rakennetaan hotelli sekä palloiluhalli. Lisäksi valmisteilla on Zatelliitin alueen liikennejärjestelyt, joka sisältää myös Kempeleen uutena sisääntuloväylänä toimivan moottoritien eritasoliittymän. Tulevaisuuden hankkeena myös Linnakallion kehittäminen on lähtenyt mukavasti liikkeelle.

Kunnan ulkoista viestintää on aktiivisesti kehitetty. Kunta on julkistanut uudistetut nettisivut ja viestintää on tehostettu esim. olemalla aktiivinen myös Facebookissa.

Kempeleen kunnassa tonttimyynti ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Maanmyyntivoitot toteutuivat vain 80,6 %. Toisaalta ympäristöpalveluiden osalta maankäyttö- ja kehittämiskorvauksia tuloutettiin melkein 600 000 euroa . Talousarviossa korvauksia oli huomioitu vain 380 000 euroa. Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksut toteutuivat 90,2 %, jääden talousarviosta yli 150 000 euroa. Kokonaisuutena ulkoiset toimintatuotot toteutuivat talousarvioon nähden 105,1 %. Ulkoiset toimintamenot toteutuivat tasan 100,5 %. Lomapalkkavelka pieneni n. 240 000 euroa, joka vastaavasti kevensi henkilöstömenoja. Henkilöstömenot toteutuivat 99,3 %. Suurin erä vakinaisten henkilöiden palkkamenot (98,0 % ja 94,1 %) alittivat talousarvion, sijaisten (148,2 %) ja määräaikaisten (110,1 %) palkkamenot ylittyivät paljon. Ulkoisten palvelujen ostot ylittyivät kokonaisuudessaan 102,7 %. Suurin ylitys oli jälleen kerran erikoissairaanhoidon menoissa n. miljoona euroa lisätalousarviosta huolimatta. Vuoden 2015 osalta avustukset ovat ylittyneet merkittävästi. Ylityksiä on tapahtunut lasten kodinhoidon tuen, yksityisen hoidon tuen ja omaishoidon tuen osalta. Ylityksiä on myös palvelusetelimenoissa (119,3 %). Edellä mainittuihin ylityksiin ei ole haettu talousarviomuutosta. Investointiosassa Kirkonkylän yläasteen liikuntasalin määräraha ei riittänyt kattamaan hanketta, ylitystä rakentamisen osalta tuli hieman yli 100 000 euroa (106,5 %). Talousarviovuoden 2015 osalta voidaan todeta, että valtuusto käsitteli neljässä kokouksessa talousarviomuutoksia. Talousarviomuutoksia käsiteltiin yhteensä 11 asiakohdassa.

Kuntalain muutosten perusteella on Kempeleen kunnan kirjanpitoon kirjattu varaus Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alijäämästä. Kempeleen kunnan vastuu rajoittuu omistusosuuteen eli noin 160 000 euroa. Tämä summa on kirjattu pakolliseksi varaukseksi ja vastaavasti korjattu edellisten tilikausien ylijäämää. Lisäksi 2013 tehtyjä maakauppaan liittyviä kirjauksia on korjattu. Maanmyyntivoitto oli virheellisesti kirjaantunut kahteen kertaan. Korjaus on toteutettu siten, että edellisten tilikausien ylijäämää on vähennetty yli 600 000 euroa. Edellä mainittuja eriä ei ole huomioitu talousarviossa.

Kempeleen kunnalla ei ole merkittäviä, raportoitavia tutkimus- tai kehitystoimintoja.

1.5 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Resurssivaliokunta on tammikuun kokouksessa käsitellyt tulevien vuosien investointiohjelmaa. Valiokunta ohjasi, että tuleville vuosille on investointiohjelmalle esitettävä euromääräiset rajat ja investointikohteille on haettava erilaisia toteutusvaihtoehtoja.

Kunnanhallitus hyväksyi terveyskeskus peruskorjausosan leasingrahoituksen siten, että peruskorjattava kiinteistö myytiin rahoittajalle. Sekä terveyskeskuksen että Linnakangastalon rakentamisen aikaiset kustannukset väistötiloineen aiheuttavat paineita talousarvion pitävyydelle.

Talousarviossa ei myöskään ole varauduttu itsehallintoalueiden kuntakohtaisiin kehittämiskustannuksiin. Zimmarin kortteliin rakennettavan palloiluhallin vuoden 2016 vuokria ei ole sisällytetty talousarvioon. Jatkossa tulee talousarvion laadinnan yhteydessä huomioida merkittävät kustannuspaineet, jotka syntyvät terveyskeskuksen leasingvuokrista sekä liikuntahallin vuokrista.

Kempeleen kunnan talousarvio vuodelle 2016 on sekä käyttötalouden että investointien osalta erittäin haastava. Talousarviossa pysyminen edellyttää jatkuvaa toimintojen tarkastelua ja kustannustehokkuuden parantamista.

1.6 HENKILÖSTÖ

Kempeleen kunnassa laaditaan erillinen henkilöstötilinpäätös.

Kempeleen kunnassa oli voimassa olevia palvelussuhteita 31.12.2015 yhteensä 981. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden palvelussuhteiden määrä on lisääntynyt 18 palvelussuhteella, muutos on + 1,8 %. Sekä vakinaisten että määräaikaisten palvelussuhteiden määrä on noussut yhdeksällä palvelussuhteella.

Henkilöstömenojen muutos on - 460 000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Muutokseen vaikuttaa mm. lomapalkkavelan pieneneminen. Henkilöstömenot ovat yhteensä 42,5 milj., kunnan käyttötalousmenoista nämä ovat 42,5 %. Palkkojen ja palkkioiden osuus on 33,5 milj.

Vuoden 2014 alussa otettiin käyttöön uusi palkka- ja henkilöstöhallinnon järjestelmä. Uuden järjestelmän käyttöönoton myötä lomapalkkavelan jaksotus on saatu täysin ajan tasalle, uusi järjestelmä jaksottaa myös opettajien lomapalkkavelan ja säästövapaat. Lomapalkkavelka on saatu tasaantumaan vuoden 2015 aikana. Henkilöstön osalta vuosilomien pitämiselle asetettiin tavoitteeksi, että 31.12.2015 kyseisen lomakauden lomia on pitämättä maksimissaan 10 päivää. Lisäksi henkilöstöä on kannustettu käyttämään säästövapaiksi kertynyttä vuosilomaa. Säästövapaiden määrä oli 31.12.2015 yhteensä 1045 päivää kun 2014 vuoden tilinpäätöksessä määrä oli 2006 päivää. Säästövapaat ovat vähentyneet 961 päivää.

Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet 269 kalenteripäivää edelliseen vuoteen verrattuna eli sairauspoissaolojen kasvu on ollut hyvin maltillista. Varhaiseläkemenoperusteinen maksu on laskenut edellisestä vuodesta noin 6 000 euroa.

Työhyvinvointikysely toteutetaan tilinpäätökseen 2015. Kyselyn sisältö on muutettu mittaamaan innostumista ja omaa osallistumista työhyvinvointia tukeviin asioihin. Kyselyn tekemiseen on osallistunut Innostusvirtaamo -hankkeessa oleva henkilöstö ja heidän esimiehensä. Tulokset raportoidaan erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä.

1.7 ARVIO RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTYMISEEN LIITTYVISTÄ SEIKOISTA

Kempeleen kunnan keskeiset riskit ja epävarmuustekijät liittyvät talouteen ja investointeihin.

Edellisen vuoden toimintakertomuksen yhteydessä on todettu, että jatkuva epävarmuus kunnan toimintaympäristössä vaikeuttaa toimintojen kehittämistä. Kunnan kannalta tämä riski on edelleen olemassa koska on edelleen epäselvää mitä tapahtuu itsehallintoalueiden ja kuntien kannalta vuoden 2019 alusta. Mitkä ovat jatkossa kunnan tehtävät ja miten varmistetaan toiminnalle riittävä rahoitus? Suuren mielenkiinnon kohteena on myös mitä tapahtuu sille omaisuudelle joka nyt on kunnan taseessa, mutta kiinteästi liittyy sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamiseen? Siirtyykö omaisuus itsehallinto-alueelle ja saako kunta realistisen korvauksen jolla kunta taas vastaavasti voi keventää velkataakkaansa? Epävarmuus voi pahimmillaan johtaa siihen, että palveluita ja toimintoja ei kehitetä tai vastaavasti tehdään vääriä ratkaisuja kun tulevaisuus on epäselvä. Valtio lisää kunnille uusia velvoitteita ilman, että on tarkkaan arvioitu kunnille kohdistuvaa rahallista vaikutusta. Uusien velvoitteiden täysimääräistä korvaamista ei myöskään tehdä.

Vuoden 2015 aikana on organisaatiota kehitetty ja toimintoja tarkasteltu. Muutokseen liittyy aina epävarmuutta ja näin ollen on erittäin tärkeää, että muutokset viedään loppuun ja henkilöstö on tietoinen mitä muutoksella tavoitetaan. Muutoksen keskellä on myös johtaminen merkittävässä asemassa. Kempeleen kunnan avoinna oleviin virkoihin ja toimiin on yleensä paljon hakijoita. Sosiaali- ja terveystoimen tiettyjen ammattiryhmien osalta on valitettavasti erittäin haastavaa saada kelpoisuusehdot täyttävää ja tehtävään soveltuvaa henkilöstöä.

Kempeleen kunnan keskeinen riski liittyy rahoitusperustan epävarmuustekijöihin. Kunnan investointiohjelma on raskas ja johtaa kunnan velkaantumiseen. Terveyskeskus uudisosa ja peruskorjaus on päätetty toteuttaa leasingrahoituksena. Zimmarin kortteliin rakennettavasta palloilu-hallista kunta vuokraa Ylikylän koululaisille liikuntatilaa. Leasingvuokran ja hallivuokran vuosittaiset kustannukset ovat merkittävät. Näiden kustannusten sisällyttäminen toimintamenojen nykyiselle tasolle on erittäin haastavaa. Tästä syystä voidaan ennakoida, että vuosikate heikkenee. Hyväksytyn investointiohjelman ulkopuolella on vielä paljon investointikohteita jotka vaativat tulevaisuudessa päätöksiä ja rahoitusta.

Liitetiedoissa on annettu selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta. Vuosina 2015 - 2018 keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot ovat n. 5,0 milj. euroa. Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno on n. 9,7 milj. euroa. Erotus on n. 4,7 milj. euroa (-48,0 %). Valtuusto on hyväksynyt päivitetyn pysyvien vastaavien poistosuunnitelman.

Tulevien vuosien osalta voidaan todeta, että tulorahoituksella ei pystytä kattamaan suunniteltuja investointeja, rahoituslaskelman toiminnan ja rahoituksen rahavirta tulee olemaan jatkossakin negatiivinen. Vuonna 2015 on uutta lainaa otettu enemmän kuin vanhaa lainaa on pystytty lyhentämään. Kempeleen kunnan kokonaislainakanta on 35,4 milj. euroa ja lainakannasta on 100 % kiinteäkorkoista lainaa. Tulevien vuosien velkaantuminen on merkittävä taloudellinen riskitekijä.

Tietojärjestelmien toimivuuteen liittyy aina riskejä. Vuoden 2016 alusta on opetuksessa otettu käyttöön sähköinen oppimisalusta (Edison). Uusi järjestelmä tuo suuria haasteita tietoverkkojen kestävyydelle, laitekannalle ja opettajien ja henkilöstön osaamiselle. Tietojärjestelmien määrä kasvaa koko ajan ja vanhojen järjestelmien osalta otetaan käyttöön uusia ominaisuuksia. Määrärahat eivät riitä kaikkien järjestelmien tehokkaaseen käyttöön. Epävarmuustekijäksi muodos-

tuu myös järjestelmien pääkäyttäjien osaamistason kehittämiseen, työajan käyttöön, muiden käyttäjien avustamiseen jne.

Julkiset hankinnat ovat osa-alue, joka myös vaatii jatkuvaa huomiota. Herkkyys tehdä valitus markkinaoikeuteen on lisääntynyt. Hankintalakia päivitetään vuoden 2016 aikana ja sen mukaan on kunnan ohjeistusta päivitettävä. Kempeleen kunnalla ei ole käynnissä merkittäviä oikeudenkäyntejä.

Riskienkartoitus toteutetaan osana sisäisen valvonnan jalkauttamista. Kunnan vapaaehtoiset vakuutusmaksut v. 2015 ovat yhteensä n. 68 689 euroa (summassa ei mukana lakisääteisiä vakuutuksia). Kunnalla on vakuutus myös toiminnan keskeytymisen varalta.

Tietoisuus ja ymmärrys organisaation sisäisistä ohjeista aiheuttavat toiminnalle ajoittain haasteita. Jatkossa kiinnitetään huomiota keskeisten ohjeiden ajan tasalla pitämiseen ja henkilöstön kouluttamiseen. Toimintasääntö ja konserniohje ovat myös päivittämisen tarpeessa.

1.8 YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Kempeleen kunnan ympäristöviranomaisena toimii Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos. Kempeleen kunnan ympäristötekijöissä ei tapahdu toimintavuoden aikana mitään poikkeavaa.

Kempeleen kunta ei ole tehnyt erillistä ympäristöraporttia.

1.9 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Kempeleessä vuoden 2015 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteinä olivat: nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointi, työttömyyden vähentäminen ja ikäihmisten hyvinvointi. Hyvinvointijohtamisen kokonaiskoordinoinnista vastaa kunnanjohtaja keskeisten johtavien viranhaltijoiden tukemana. Lähtökohtana on, että hyvinvoinnin edistäminen on kaikkien kuntalaisten asia ja työ on osa kuntaorganisaation työntekijöiden ja esimiesten jokapäiväistä toimintaa. Hyvinvoinnin edistäminen on läsnä kaikkialla ja osa normaalia rutiiniomaista työskentelyä ja päätöksentekoa toimintojen eri tasoilla. Hyvinvointijohtamisen rakenteet ovat johtoryhmään sidotulla hyvinvointiryhmätyöskentelyllä yksinkertaiset, selkeät ja oikein mitoitetut suhteessa resursseihin. Työtä tehdään yhtä aikaa ja osana kaikkea muuta toimintaa. Kunnan terveydenedistämistyö ja sen aktiivisuus tulee esiin TEA -viisarissa, joka on kunnan terveyden edistämisaktiivisuutta kuvaava mittari. Tiedonkeruuta hoitaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Kunnan johdon hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen aktiivisuus on parantunut vuosittain. Vuonna 2014 arvo oli 68 ja vuonna 2015, 71.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä pyritään lisäämään kuntalaisten sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Samalla pyritään vähentämään eriarvoisuutta, köyhyyttä ja syrjäytymistä. Keskeistä on väestön hyvää terveyttä ja toimintakykyä tukeva toiminta. Kyse on samaan aikaan terveellisten elintapojen vahvistamisesta ja päihdehaittojen ehkäisemisestä, sairauksien vähentämisestä ja terveyserojen kaventamisesta. Yksi avainsanoista on ennaltaehkäisevä työ. Näin sairauksia ja sosiaalisia ongelmia kyetään tunnistamaan ajoissa ja käynnistämään tarvittavia tukitoimia oikea-aikaisesti, mahdollisimman varhain. Jokaisen ihmisen ulottuvilla tulisi olla terveellinen, turvallinen ja hyvinvointia tukeva elin- ja työympäristö.

Lasten ja nuorten suuri osuus kunnan väestöstä on hyvä lähtökohta ja samalla haaste palveluiden järjestämiselle. Hyvinvointikertomuksen ja kouluterveyskyselyn indikaattorista heräsi huoli nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnista erityisesti terveellisten elämäntapojen osalta. Nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointiin liittyvät indikaattorit on huomioitu Hyvän kasvun ohjelman päivittämisessä, jossa hyvinvointi on yhtenä osa-alueena. Peruspalveluissa on toteutettu prosessikuvausten mukaisia ennaltaehkäiseviä toimintoja. Palveluita on tuotu lasten ja nuorten luonnollisiin ympäristöihin, helposti saataville. Tästä esimerkkinä on Kirkonkylän yhteiskoulun nuorisotyö sekä perhetyö neuvolassa ja varhaiskasvatuksessa. Uusiutuneessa opiskelijahuoltolaissa on huomioitu hyvinvointiin liittyvät asiat. Kempeleen lukiolla toteutetaan opinto-ohjaajan ja ryhmänohjaajan haastatteluita sekä terveystarkastuksia, joissa hyvinvointiin liittyviin tekijöihin kiinnitetään huomiota. Lisäksi tehdään normaalia valistustyötä. Nuorten osallisuutta hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen on lisätty. Esimerkiksi Kempeleen lukiolaisten hyvinvointitapahtumassa, nuoret ja valtuusto –illassa, pikkuparlamentin hyvinvointi- ja liikunta-aiheisella kyselyllä. Osallistamisen avulla saatu paikallista hyvinvointiaineistoa, jota on hyödynnetty laaja-alaisesti useiden eri palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Nuorten hyvinvointitietoa on seurattu myös oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisessa kasvun ja oppimisen ohjausryhmässä.

Mielekäs työ ja toiminta ovat hyvinvoinnin perusta. Työn merkitys ei ole pelkästään taloudellinen vaan sillä on vaikutusta ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Kempeleessä on toiminut työllistämisen yksikkö vuodesta 2014 lähtien. Työllistämisyksikössä tehdään keskitetysti ajanvarauspyynnöt työttömien terveystarkastuksiin. Työttömien terveystarkastuksia tehdään terveyskeskuksessa viikoittain. Kunnanhallitus hyväksyi kesäkuussa 2015 työllistymistä edistävinä toimenpiteenä 100 %:sen työajan palkkatukityöhön, sekä kunnan oman aktivoivan työllistämisen pitkään työtä hakeneiden henkilöiden (yli 300 pv työmarkkinatuella) työllistämisessä, tukityöllistämiseen varattujen määrärahojen puitteissa, mikäli valtion työllistä-

mistukea ei ole käytettävissä. Vuonna 2015 valmisteltiin myös auto- ja pienkonekorjauspajaa matalan kynnyksen työllistämiseen. Korjauspaja aloitti toimintansa 1.1.2016 Pirilän konekoulun tiloissa. Kansalaisopisto tarjoaa kempeleläisille työttömille ensimmäisen kurssin ilmaiseksi ja sitä seuraavat kurssit puoleen hintaan. Liikuntapassin avulla työttömät voivat pitää yllä omaa terveyttä ja hyvinvointia liikkumalla edullisesti Virkistysuimala Zimmarissa ja Kempele-hallissa.

Kempeleläisistä 75- vuotta täyttäneistä 93,2 % asuu kotonaan. Kotona asuminen on ikäihmisille tärkeää ja valtaosa haluaa asua omassa kodissaan niin kauan kuin se suinkin on mahdollista. Kotona asumiseen liittyy vapauden ohella kokemus itsemääräämisoikeuden toteutumisesta. Toiminnan painopiste on kotihoidossa, kodinomaisissa olosuhteissa ja kotona asumista tukevissa palveluissa. Ennaltaehkäisevillä toimilla tuetaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja mahdollistetaan kotona asumista. Ikäihmisten päivätoiminnan kehittämisen tavoitteena on tukea kotona pärjäämistä ja ehkäistä syrjäytymistä. Omaishoitoa tuetaan, omaishoitajien hyvinvointia ja jaksamista seurataan. Omaishoitajien vertaisryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Terveystarkastuksia tehdään 70- ja 75-vuotiaille ikääntyvien palveluiden ulkopuolella oleville ja hyvinvointia tukevia, ennaltaehkäiseviä kotikäyntejä tehdään 80-vuotiaille kuntalaisille. Palveluohjausta lisätään. Kotihoidon asiakkaille ja omaishoitajille tehtiin vuonna 2015 asiakastyytyväisyyskyselyt. Kyselyiden tuloksia hyödynnetään palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Seniorikortin avulla ikäihmiset voivat pitää yllä omaa terveyttä ja hyvinvointia liikkumalla edullisesti Virkistysuimala Zimmarissa ja Kempele-hallissa.

Arvokkaan lisän kunnan tuottamiin palveluihin kuntalaisten elämänlaadun, osallisuuden ja hyvinvoinnin tukemisessa ovat tuoneet kaikenikäisiä kuntalaisia edustavat yhteisöjen ja järjestöjen toiminta. Kuntalaisten omatoimisuutta ja yhteistyötä ylläpitävää toimintaa kunta on vuosittain tukenut myöntämällä yhteisöjen ja urheiluseurojen toimintaan avustuksia sekä antamalla kempeleläisille kolmannen sektorin toimijoille tiloja käyttöön.

Kempeleen kunnassa on aloitettu turvallisuussuunnitelman päivittäminen. Suunnitelmalla on tarkoitus kuvata koko kunnan turvallisuutta. Turvallisuussuunnitelma lisätään osaksi laajaa hyvinvointikertomusta sisäministeriön julkaisun (15/2014) ohjeistuksen mukaisesti. Vuoden 2015 aikana turvallisuuteen liittyviä indikaattoreita on työstetty yhdessä poliisin ja pelastuslaitoksen edustajien kanssa. Lisäksi valtuutetuille on järjestetty valtuustoilta järjestetty syksyllä 2015. Valmistelutyö jatkuu vuonna 2016.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntalain valtuuston tehtäviä määrittävän 14§:n kohdan 7 mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Lakiin sisältyy velvoite esittää toimintakertomuksessa kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvänä olennaisena asiana tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (115§). Myös tilintarkastajien tehtävänä on velvollisuus tarkastaa, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty kunnassa ja kuntakonsernissa asianmukaisesti (123§).

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista, jonka järjestämisestä vastaa Kempeleen kunnan toimintasäännön 35 §:n mukaan kunnanhallitus. Kunnanhallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja ohjeen mukaisesti kunnanhallituksen, kunnanjohtajan, peruspalvelujohtajan ja teknisen johtajan velvollisuus on järjestää kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta, ohjeistaa niiden järjestäminen ja toimeenpano, valvoa niiden toimeenpanoa sekä raportoida toimintakertomuksessa niiden järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kempeleessä käytössä olevan valiokuntamallin vuoksi ainoa sisäisestä valvonnasta vastaava toimielin on kunnanhallitus ja toimialakohtaisesta valvonnasta ja raportoinnista vastaavat nimetyt viranhaltijat.

Sisäinen valvonta ja sen järjestäminen on toimintasäännössä määrätty kuntalain mukaisesti kunnanhallitukselle. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa ja ohjeessa vastuu on edelleen määrätty kunnanhallituksen lisäksi kunnanjohtajalle, peruspalvelujohtajalle ja tekniselle johtajalle.

Vuonna 2015 kunnassa on laadittu sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin toiminta-, tarkastus- ja valvontasuunnitelma, joka on raportoitu tarkastuslautakunnalle sekä resurssi- ja palveluvaliokunnille. Sisäisen valvonnan ohjeessa mainittua kunnan valmiussuunnitelmaa ei ole kytketty sisäisen valvonnan tarkastussuunnitelmaan, koska kunnan valmiussuunnitelma on ollut valmisteilla vuoden 2015 aikana ja siten sen mukaisia tilannekortteja ei myöskään ole tehty. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä varautumisen (valmiussuunnitelman) välistä operatiivista yhteensovittamista ei ole ohjeistettu tai tehty. Vuonna 2015 kunnassa on otettu käyttöön systemaattinen riskienarvioinnin prosessi, jonka mukaisesti keskeisimmät toiminnalliset ja taloudelliset riskit arvioidaan kaksi kertaa vuodessa pääprosessien osalta sisäisen valvonnan toiminta- ja tarkastussuunnitelman mukaisesti. Pääprosessien lisäksi riskienarviointi on vuonna 2015 tehty myös tietohallintopalveluiden osalta. Riskienarviointiprosessin aikana tunnistetuille toiminnallisil-

le ja/tai taloudellisille riskeille on laadittu toimenpidesuunnitelma niiden poistamiseksi tai ehkäisemiseksi ja toteuttamiselle on nimetty vastuuviranhaltijat. Suunniteltuja toimenpiteitä ei kuitenkaan kaikilta osin ole vuonna 2015 toteutettu ja niiltä osin, kun kyseessä ei ole ollut määrärahakysymys, on riskien hallintaprosessi jäänyt vaillinaiseksi. Riskienarviointia ei ole toteutettu tytäryhteisöissä sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin raportointi on toteutunut tarkastuslautakunnalle sekä resurssi- ja palveluvaliokunnille, mutta sisäisen valvonnan ohjeen mukaista raportointia valtuustolle osavuosikatsausten yhteydessä ei ole toteutettu.

Hankintojen osalta ei kaikilta osin ole noudatettu sisäisen valvonnan ohjetta. Hankinnoissa on kiinnitettävä huomiota siihen, että kynnysarvon ylittävät hankinnat kilpailutetaan olemassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja kynnysarvon alittavissa hankinnoissa noudatetaan sisäisen valvonnan ohjetta. Myös hankintapäätösten tekemiseen on syytä kiinnittää tarkkuutta ja huolehdittava siitä, että jokaisesta kilpailutetusta hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös. Ohjeen mukaista hankintasuunnitelmaa ei vuonna 2015 ole tehty, mikä on osaltaan saattanut aiheuttaa sen, että kilpailutusten valmistelulle ja kilpailuttamiselle ei kaikissa tapauksissa ole varattu riittävästi aikaa, mikä puolestaan on aiheuttanut riskin puutteellisesta tai myöhästyneestä kilpailutusprosessista. Kokonaisuutena on jatkossa syytä kiinnittää huomiota hankintaprosessien johtamiseen, vastuuttamiseen, hallintaan ja valvontaan. Kunnassa ei myöskään ole yhtenäistä ohjetta tai käytäntöä siitä, minkä suuruisia hankintoja kullakin viranhaltija-/esimiestasolla voidaan tehdä. Tämä tulisi ohjeistaa yhdenmukaisesti. Laki julkisista hankinnoista (hankintalaki) uudistuu vuoden 2016 aikana EU-direktiivien implementoinnin myötä ja kunnan hankintaohje on päivitettävä vastaamaan uuden lain mukaisia vaatimuksia. Hankintaohjeessa on myös otettava huomioon kunnan varautuminen ja riskienarviointi sopimusprosesseissa, sillä sopimusluonnosten sisällyttämistä kilpailuttamiseen tai muutakaan sopimusneuvottelumenettelyä ja/tai sopimusprosessia ei kunnassa ole yhtenäisesti ohjeistettu.

Päätösvallan osalta kunnan toimintasääntö ei kaikilta osin vastaa käytännön tarvetta ja jatkossa on syytä tarkastella sitä huomioimalla työketjut ja prosessit muun muassa viranhaltijoiden päätösvaltaa/vastuita asetettaessa, sijaisuuksissa ja vastuuhenkilöiden nimeämisissä. Lisäksi toimintasäännössä on jatkossa huomioitava tai sitä on nykymuodossaan noudatettava asioiden valmistelu-, ehdotus-, esitys- ja päätösmenettelyssä. Mikäli päätösvalta ei yksiselitteisesti käy ilmi toimintasäännöstä, on päätösvallasta tai sen siirrosta tehtävä selkeä toimielimen tai viranhaltijan päätös. Lisäksi on havaittu, että päätösvaltaa on pidemmällä ajanjaksolla delegoitu sekä toimielinten että viranhaltijoiden päätöksillä ja delegointipäätöksien löytämisessä on ajoittain suuria haasteita. Toimintasääntöä lukemalla ei muodostu täyttä käsitystä, onko siihen kirjattu organisaation todellinen tämänhetkinen päätösvallan käyttö. Koska toimintasääntö ja delegointipäätökset eivät ole luettavana yhtenä kokonaisuutena, olisi syytä harkita tehtyjen delegointipäätösten yhtäaikaista kumoamista ja päätösvallan tarkemmin kirjaamista toimintasääntöön sen päivittämisen ja tarkentamisen yhteydessä.

Esimiestyön ja valvonnan osalta on havaittu puutteita työnajan seurannan valvonnassa ja ohjeiden noudattamisessa, jotka eivät kaikilta osin ole toteutuneet tasapuolisesti. Tähän on jatkossa kiinnitettävä huomiota työntekijöiden tasavertaisen kohtelun takaamiseksi.

Kehittämiskohteita jatkossa ovat riskienarvioinnin/kartoitusten säännönmukainen jatkaminen ja laajentaminen pääprosessien lisäksi kunnan toiminnan ja varautumisen kannalta kriittisiin yksiköihin/toimintoihin. Lisäksi sisäisen valvonnan ja tarkastuksen kohdentaminen ja painopiste on syytä suunnata tässä selonteossa mainittuihin, vuonna 2015 havaittuihin puutteellisuuksiin. Vastaavien tilivelvollisten on huolehdittava, että vastuualueelleen kuuluvat keskeiset ohjeet ja säännöt päivitetään/saatetaan ajan tasalle. Näistä seuraavalla tilikaudella on syytä ottaa tarkasteluun kunnan konserniohje, toimintasääntö sekä hankintaohje.

Sisäisen valvonnan teknisinä järjestelminä käytössä ovat mm. Dynasty-asianhallintajärjestelmä sekä asianhallintajärjestelmään kuuluva sopimuksenhallintajärjestelmä/-osio. Keskeisiä valvonnan ja raportoinnin välineitä ovat lisäksi kirjanpidon ja henkilöstöhallinnon järjestelmät (CGI:n Kuntamalli-ratkaisu / Raindance ja Populus, Titania-työaikasuunnittelu, Timecon-työajanseuranta sekä e-Office –ostolaskut), joiden raportointiominaisuuksia on hyödynnettävä jatkossa tehokkaammassa valvonnassa ja raportoinnissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan saamiseksi riittävälle ja asianmukaiselle tasolle on kunnassa luotu systemaattinen riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan menettely, jotta saadaan kohtuullinen varmuus riskeistä ja niiden hallintakeinoista ja hallintakeinojen toimeenpanosta. Kartoitus on pääprosessien osalta ajan tasalla, mutta kattavuuden parantamiseksi vuosittainen toiminta- ja tarkastussuunnitelma ja riskien kartoitus on syytä laajentaa koskemaan kunnan toiminnan ja varautumisen kannalta kriittisiä yksiköitä/toimintoja sekä tytäryhteisöjä. Riskien hallinnan keinojen toimeenpanon osalta on huomioitava, että ne toimenpiteet, jotka ei vaadi määrärahavarausta on toteutettava välittömästi/kuluvan tilikauden aikana tai niiden toteuttamiseksi on tehtävä valtuustolle talousarviomuutosesitys. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on kiinnitettävä tarkempaa huomiota hallinnan keinojen toimeenpanoon ja toteuttamiseen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja ohjeen mukaisesti ne tilivelvolliset, joille sisäinen valvonta on vastuutettu, raportoivat sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta valtuustolle osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen yhteydessä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa noussut paremmalle tasolle, mutta kaikkia vuodelle 2015 asetettuja tavoitteita ei ole saavutettu. Jotta jatkossa saadaan kohtuullinen varmuus toiminnan taloudellisuudesta, lain ja säädösten mukaisuudesta, resurssien oikeasta käytöstä sekä raportoinnin riittävyydestä ja oikeellisuudesta, on tilivelvollisten jo aloitettujen ja tehtyjen toimenpiteiden lisäksi ryhdyttävä toimenpiteisiin tässä selvityksessä esitettyjen puutteellisuuksien osalta.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTAMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tässä osiossa on esitetty tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma toimintakaudelta. Lisäksi on esitetty edellisen tilikauden vertailu ja tunnusluvut

3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Ulkoinen (1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2014
Toimintatuotot	10 682	10 255
Valmistus omaan käyttöön	283	
Toimintakulut	-89 595	-86 441
TOIMINTAKATE	**-78 630**	**-76 186**
Verotuotot	63 605	60 200
Valtionosuudet	21 421	20 189
Rahoitustulot ja -menot	-685	-799
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	92	35
Korkokulut	-761	-815
Muut rahoituskulut	-17	-19
VUOSIKATE	**5 712**	**3 404**
Poistot ja arvonalentumiset	-5 078	-5 014
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	**634**	**-1 610**
Tilinpäätössiirrot	842	948
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**1 476**	**-662**

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2 015	2 014
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	12,0	11,9
Vuosikate / Poistot, %	112,5	67,9
Vuosikate, euroa/asukas	335	202
Asukasmäärä	17 067	16 895

Toimintatuotot / toimintamenot % =
100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön)

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden toimintamenoista katetaan maksu- ja myyntituotoilla.

Vuosikate / poistot %:
100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvon on 100 % tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate

on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate, euroa / asukas
Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

(1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2014
Toiminnan rahavirta	**4 400**	**1 844**
Vuosikate	5 712	3 404
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-1 312	-1 560
Investointien rahavirta	**-4 789**	**-3 290**
Investointimenot	-7 493	-4 847
Rahoitusosuudet investointimenoihin	519	38
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2184	1519
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-390**	**-1 446**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	**240**	**0**
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	240	
Lainakannan muutokset	**2 110**	**1 580**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 900	6 200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 790	-4 620
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset	-767	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 018	2 682
Rahoituksen rahavirta	**-435**	**4 262**
Rahavarojen muutos	**-825**	**2 817**
Rahavarat 31.12.	7 129	7 954
Rahavarat 1.1.	7 954	5 137

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-18 538	-15 436
Investointien tulorahoitus, %	81,9	70,8
Lainanhoitokate	1,2	0,8
Kassan riittävyys, pv	25	30
Asukasmäärä	17 067	16 895

Toiminnan ja investointien rahavirta kertymä =
Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen 5 vuoden kertymä

Tunnusluku ilmaisee paljonko rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee se, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, % =
*100 * vuosikate / investointien omahankintameno*

Tunnusluku ilmaisee kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrän vähentämällä.

Lainanhoitokate =
= (Vuosikate + korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvon on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvon on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys, pv
= 365 pv x rahavarat varainhoitovuoden lopussa / Kassasta maksut varainhoitovuonna.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE (1 000 €)	2015	2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	**90 269**	**88 479**
Aineettomat hyödykkeet	**1 236**	**1 165**
Tietokoneohjelmistot	817	716
Muut pitkävaikutteiset menot	419	449
Aineelliset hyödykkeet	**77 608**	**75 897**
Maa- ja vesialueet	30 019	29 580
Rakennukset	36 167	35 945
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 791	8 735
Koneet ja kalusto	1 156	753
Muut aineelliset hyödykkeet	25	25
Ennakko maksut ja keskener. hankinnat	450	859
Sijoitukset	**11 425**	**11 417**
Osakkeet ja osuudet	11 297	11 289
Muut saamiset	128	128
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**5**	**2**
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	5	2
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**11 447**	**12 175**
Vaihto-omaisuus	**0**	**6**
Aineet ja tarvikkeet	0	6
Saamiset	**4 318**	**4 215**
Pitkäaikaiset saamiset	**726**	**1 008**
Ennakkomaksut	61	126
Lainasaamiset	13	13
Muut saamiset	651	869
Lyhytaikaiset saamiset	**3 592**	**3 207**
Myyntisaamiset	2 039	958
Lainasaamiset	0	240
Muut saamiset	526	764
Siirtosaamiset	1 027	1 245
Rahat ja pankkisaamiset	**7 129**	**7 954**
VASTAAVAA	**101 721**	**100 656**

TASE (1 000 €)	2015	2014
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	**42 041**	**40 565**
Peruspääoma	35 921	35 921
Edell tilikaus yli-/alijäämä	4 644	5 306
Tilikauden yli-/alijäämä	1 476	-662
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	**12 862**	**13 704**
Poistoero	12 862	13 704
PAKOLLISET VARAUKSET	**164**	**164**
Muut pakolliset varaukset	164	164
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**97**	**108**
Valtion toimeksiannot	1	18
Muut toimeksiantojen pääomat	96	90
VIERAS PÄÄOMA	**46 557**	**46 115**
Pitkäaikainen	**30 310**	**28 770**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 610	24 720
Lainat julkisyhteisöiltä	2 700	4 050
Lyhytaikainen	**16 247**	**17 345**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 700	3 130
Lainat julkisyhteisöiltä	1 350	1 350
Saadut ennakot	303	1 151
Ostovelat	4 629	5 372
Muut velat/liittymismaksut	747	701
Siirtovelat	5 519	5 641
VASTATTAVAA	**101 721**	**100 656**

Taseen tunnusluvut

	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	54,1	54,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,3	49,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	6 120	4 644
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	359	275
Lainakanta 31.12., 1 000 €	35 360	33 250
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 072	1 968
Lainasaamiset, 1 000 €	128	128
Asukasmäärä	17 067	16 895

Omavaraisuusaste, % =
*100 * (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma – saadut ennakot)*

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvinä tavoitetasoina voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % =
*100 * (vieras pääoma – saadut ennakot) / käyttötulot*

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (1 000 €) =
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä, € / asukas =
(Edellisten tilikausien ylijäämä + tilikauden) / asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12 =
Vieraspääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat € / asukas =
Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12 =
Sijoituksiin merkityt jvk – lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.4 KOKONAISTULOT JA –MENOT

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TULOT	(1 000 €)
Toiminta	
Toimintatuotot	10 682
Verotulot	63 605
Valtionosuudet	21 421
Korkotuotot	
Muut rahoitustuotot	92
Satunnaiset tuotot	
Tulorahoituksen korjauserät	163
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-1 475
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	519
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	2 184
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	240
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 900
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	
Oman pääoman lisäykset	
Kokonaistulot yhteensä	**104 332**

MENOT	(1 000 €)
Toiminta	
Toimintakulut	89 595
- Valmistus omaan käyttöön	-283
Korkokulut	761
Muut rahoituskulut	17
Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisten varausten muutos	
- Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	
- Pysyvyien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit	
Investointimenot	7 493
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	4 790
Oman pääoman vähennys	767
Kokonaismenot yhteensä	**103 138**

Täsmäytys:
Kokonaistulot - Kokonaismenot = (104 332) - (103 138) = 1194
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos = (2018) - (824) = -1194

4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistus-yhteysyhteisöistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä.

4.1 YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVISTA YHTEISÖISTÄ

		Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Kunnan omistusosuus	Yhdistely (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
TYTÄRYHTEISÖT			
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt			
Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	100,00 %	1	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt			
Kempeleen Vesihuolto Oy	86,42 %	1	
KUNTAYHTYMÄT			
Pohjois - Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	2,41 %	1	
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	6,69 %	1	
Pohjois -Pohjanmaan liitto	3,10 %	1	
OSAKKUUSYHTEISÖT			
Kiinteistö Oy Tiilitori	44,69 %	1	
Limingan Vesihuolto Oy	22,50 %	1	

4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Konsernin toiminnan ohjaus tapahtuu valtuuston hyväksymän konserniohjeen perusteella.

Vuoden 2015 talousarvioasiakirjaan on kirjattu seuraavat konserniohjaukset:
Kiinteistö Oy Kempeleenkartanolta kunnanhallituksen 17.12.2012 / 391 § edellyttämät talouden tervehdyttämistoimenpiteet toteutetaan.
Valtuuston päätös § 7 / 21.1.2013: Valtuusto päätti myöntää Kiinteistö Oy Kempeleenkartanolle 240 000 euron korottoman antolainan siten, että se erääntyy maksettavaksi 31.12.2015.

Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon osalta on valtuuston asettamat tavoitteet toteutettu seuraavasti:

- Kangastie 18 osalta on Ara antanut purkuluvan ja myöntänyt avustuksen purkuun.
- PTS-suunnitelmat valmistuivat 2015 ja valtuusto hyväksyi takauksen korjaussuunnitelmien toteuttamiselle.
- Kiinteistö Oy Kempeleenkartano on maksanut eräpäivään mennessä kokonaisuudessaan velkansa Kempeleen kunnalle

KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE ASETETUT TAVOITTEET			
	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Tilinpäätös 2015
Konsernijohdolle asetetut tavoitteet			
Konsernijohdon raportoitava valtuustolle, krt/v		2	2
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %	32,7	37	32,7
Konsernin vuosikate poistoista, %	78,2	90	111,0
Konsernin omavaraisuusaste, %	44,0	46	44,3
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,4	57,9	58,8
Konsernin korolliset lainat/asukas, euroa	3025	2794	3049
Kunnan edustajille asetetut tavoitteet			
Edustajien raportoitava tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle/valiokunnalle, krt/v	2	2	2

Molempien tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat antaneet yhtiön tilasta katsaukset sekä resurssivaliokunnalle että valtuustolle toimintavuoden aikana.

4.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Kempeleen kunnan konsernirakenteeseen ei ole tullut muutoksia vuoden 2015 aikana. Kempeleen kunta on vuoden 2015 lopulla hankkinut lisää Kempeleen vesihuollon osakkeita.

Kempeleen Vesihuolto Oy: Kempeleessä haja-asutusalueiden viemäröinti hoidetaan vuonna 2009 päätetyn ohjelman mukaisesti. Vuonna 2015 viemäröinti aloitettiin Niittyrannassa, joka valmistuu vuonna 2016.

Jätevedet käsitellään Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy:n biologis-kemiallisella puhdistamolla. Puhdistamo on toiminut hyvin. Puhdistustulokset ovat olleet erittäin hyvät ja täyttäneet lupaehdot, paitsi kesäajan typenpoiston osalta lupaehtoja ei ole saavutettu. Yhtiö on jättänyt kesäkuun lopussa 2014 AVI-virastolle selvityksen typenpoiston tehostamisesta. AVI-viraston ratkaisua odotetaan. Oulun yliopiston tutkimukset osoittavat, ettei laitosmittakaavan typenpoistolla ole vaikutusta Liminganlahden ekologiseen tilaan. Lietteenkäsittelyyn yhtiö etsii ekologisesti kestävää ratkaisua.

Vesijohtoverkostoa rakennettiin 2,8 km ja viemäriä 3,2 km. Investoinnit olivat vuoden aikana yhteensä 0,56 milj. euroa. Ne maksettiin liittymismaksuilla 0,24 milj. euroa ja tulorahoituksella. Uusia asiakkaita liittyi 47 kiinteistöä. Jätevesiviemäriin liittyi lisäksi 15 kiinteistöä, joilla oli jo vesijohto.

Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon osalta on ollut vilkas toimintavuosi. Hovintie 7 hankkeen suunnittelu jatkuu. Kangastie 18 purku etenee Aran myönteisen päätöksen mukaisesti. Pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma koko kiinteistökannalle valmistui syksyllä 2015. Hanketta on esitetty kunnassa ja kunta on myöntänyt takauksen korjaustoimenpiteiden käynnistämiseksi.

4.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kempeleen Vesihuolto Oy jatkaa vuonna 2009 laaditun haja-asuntoalueiden viemäröintisuunnitelmaa siten, että Niittyrannan haja-asutusalueen viemäröinti suoritetaan loppuun vuonna 2016. Tämän jälkeen haja-asutusalueen viemäröinti keskeytetään toistaiseksi. Vesihuoltolain 681/2014 muutoksen johdosta, haja-asutusalueen viemäröinti lopetettiin vuoden 2015 aikana

toistaiseksi. Yhtiön liiketoiminnan arvioidaan jatkuvan vakaasti ennallaan. Vesihuoltolaitoksen toiminta kasvaa Kempeleen kunnan mukaan. Asemakaava-alueilla liittyminen myynti nousee nykyiseltä tasolta kunnan kehityksen mukaan.

Kiinteistö Oy Kempeleenkartano jatkaa Kangastie 18 purkamista. Hovintie 7 suunnittelu jatkuu siten että otetaan paremmin huomioon markkinatilanne. Yhtiö toteuttaa PTS-suunnitelman ensimmäistä vuotta. Vuoden 2016 alusta tullaan myös henkilöstörakennetta muuttamaan.

Kuntalain päivityksen yhteydessä on konsernin asemaa korostettu entisestään. Jatkossa vertailutietona käytetään konsernin tunnuslukuja emokunnan lukujen sijaan. Vuoden 2016 aikana on konserniraportointia kehitettävä ja raportointiväliä pohdittava myös osavuosikatsausten yhteydessä. Konserniohje ja omistajapolitiikka on myös päivitettävä. Ohjeistuksien merkitys konsernijohtamisessa on erittäin tärkeää.

4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernin johtamisen keskeisenä työvälineenä on valtuuston hyväksymä konserniohje. Ohje vaatii pikaista päivittämistä. Kunnan sisäisen valvonnan ohje on päivitetty. Ohjeeseen on kirjattu myös sisäinen valvonta joka koskee tytäryhteisöjäkin. Sisäistä valvontaa ei ole käsitelty tytäryhteisöjen kanssa.

4.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

(1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2014
Toimintatuotot	36 481	35 497
Toimintakulut	-111 523	-108 443
Osuus osakkuusyhteisöjen tappiosta (voitosta)	-1	10
TOIMINTAKATE	**-75 042**	**-72 936**
Verotulot	63 605	60 200
Valtionosuudet	21 421	20 189
Rahoitustuotot ja -kulut	-927	-1 073
Korkotuotot	8	8
Muut rahoitustuotot	130	68
Korkokulut	-1 030	-1 114
Muut rahoituskulut	-35	-35
VUOSIKATE	**9 058**	**6 380**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 163	-8 155
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät		17
TILIKAUDEN TULOS	**895**	**-1 758**
Tilinpäätössiirrot	34	-8
Tilikauden verot	-31	
Laskennalliset verot	-40	3
Vähemmistöosuudet	-37	-37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**820**	**-1 800**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	32,7	32,7
Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset, %	111,0	78,2
Vuosikate, euroa / asukas	531	378
Asukasmäärä	17 067	16 895

Toimintatulot prosenttia toimintamenoista =
100 x Toimintatulot/(Toimintamenot- Valmistus omaan käyttöön)

Tunnusluku osoittaa, kunka paljon käyttötalouden toimintamenoista katetaan maksu- ja myyntituloilla.

Vuosikate prosenttia poistoista =
100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai sitä suurempi, voidaan konsernin tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Konsernin on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

(1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2014
Toiminnan rahavirta	**7 645**	**4 583**
Vuosikate	9 058	6 380
Satunnaiset erät		17
Tilikauden verot	-31	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 382	-1 814
Investointien rahavirta	**-6 403**	**-5 171**
Investointimenot	-9 148	-7 358
Rahoitusosuudet investointimenoihin	521	38
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 223	2 149
Toiminnan ja investointien rahavirta	**1 242**	**-588**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	**0**	**0**
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset	**689**	**500**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 222	6 622
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-552	-1 487
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 981	-4 635
Oman pääoman muutokset	**-766**	**0**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**-1 625**	**2 576**
Toimeksiantojen var.ja pääomien muutokset	-15	24
Vaihto-omaisuus muutos	26	-37
Saamisten muutos	-328	151
Korottomien velkojen muutos	-1 308	2 438
Rahoituksen rahavirta	**-1 703**	**3 076**
Rahavarojen muutos	**-461**	**2 488**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	10 268	10 729
Rahavarat 1.1	10 729	8 241
	-461	**2 488**

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-18 198	-16 723
Investointien tulorahoitus, %	105,0	87,2
Lainanhoitokate	6,4	2,9
Kassan riittävyys	31	33

Toiminnnan ja investointien rahavirran kertymä =
Rahoituslaskelman toiminnnan ja investointien rahavirta -välituloksen 5 vuoden kertymä.

Toiminnan ja rahavirtojen kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, % =
100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate =
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainahoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.
Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnuluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv) =
365 pv x Rahavarat varainhoitovuoden lopussa/ Kassasta maksut varainhoitovuonna.

Kassan riittävyys kertoo monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

V A S T A A V A A (1 000 €)	2015	2014
PYSYVÄT VASTAAVAT	**114 336**	**114 627**
Aineettomat hyödykkeet	**1 461**	**1 378**
Aineettomat oikeudet	985	871
Muut pitkävaikutteiset menot	436	472
Ennakkomaksut	40	35
Aineelliset hyödykkeet	**108 813**	**109 182**
Maa- ja vesialueet	31 057	31 222
Rakennukset	63 841	65 174
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 122	9 027
Koneet ja kalusto	2 810	2 459
Muut aineelliset hyödykkeet	77	102
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	906	1 198
Sijoitukset	**4 062**	**4 067**
Osakkuusyhteisöosakkeet	1 369	1 375
Osakkeet ja osuudet	2 231	2 230
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	2	2
Muut saamiset	460	460
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**238**	**236**
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**18 075**	**18 234**
Vaihto-omaisuus	**444**	**469**
Saamiset	**7 363**	**7 035**
Pitkäaikaiset saamiset	1 047	1 329
Lyhytaikaiset saamiset	6 316	5 706
Rahoitusarvopaperit	**141**	**153**
Rahat ja pankkisaamiset	**10 127**	**10 577**
VASTAAVAA	**132 649**	**133 097**

V A S T A T T A V A A (1 000 €)	2015	2014
OMA PÄÄOMA	**58 561**	**58 361**
Peruspääoma	35 921	35 916
Muut omat rahastot	7 470	7 505
Edellisten tilikausien alijäämä(ylijäämä)	14 350	16 740
Tilikauden yli-/alijäämä	820	-1 800
VÄHEMMISTÖOSUUS	**1 180**	**1 190**
PAKOLLISET VARAUKSET	**606**	**648**
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	606	648
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**331**	**344**
VIERAS PÄÄOMA	**71 971**	**72 554**
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	**44 971**	**44 971**
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	**4 537**	**4 296**
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	**7 065**	**6 137**
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	**15 398**	**17 150**
	132 649	**133 097**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	45,2	44,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,8	61,4
Kertynyt yliijäämä (alijäämä), 1000€	15 170	14 940
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	889	884
Konsernin lainat, € / asukas	3 049	3 025
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	52 036	51 108
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	2	2
Kunnan asukasmäärä	17 067	16 895

Omavaraisuusaste, % =
100 (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)*

Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % =
100 (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot)*

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä =
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas =
[Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12. =
Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset =
Sijoituksiin merkityt jvk - lainasaamiset ja muut lainasaamiset

5. KESKEISET LIITETIEDOT

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja kunnan talouteen ja konsernitilinpäätökseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa ja taseessa.

5.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaiset poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen viimeksi hankitun hyödykkeen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Vuonna 2015 on otettu käyttöön uusia, Kuntaliiton suosittamia tilejä sekä omaa sisäistä laskentaa tukevia tilejä. Tästä syystä tilikohtaiset vuosien 2014 ja 2015 vertailut eivät aina ole vertailukelpoisia.

Vuonna 2015 on suurin osa Kempeleen kunnan tekemistä maankäyttösopimuksista valmistunut. Tästä syystä Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset ovat vuoteen 2014 verrattuna kasvaneet n. 600 000 euroa.

Vuonna 2015 on investointeihin liittyvät palkkakustannukset kirjattu Valmistus omaan käyttöön –tilin kautta. Vuonna 2014 ja sitä aikaisemmin ko. erät ovat aktivoitu suoraan taseeseen. Tuloslaskelman vertailutietoja ei ole oikaistu näiltä osin vastaamaan toisiaan.

Vuoden 2014 lopussa on tukipalvelukeskus lakkautettu. Suurin osa tukipalvelukeskuksen toiminnoista on siirtynyt vuonna 2015 kunnanjohdon alle. Vuoden 2014 vertailutiedot on muutettu tukipalvelukeskuksen osalta vastaamaan vuoden 2015 organisaatiorakennetta.

Terveyskeskuksen rakentamiseen liittyviä kuluja on laskutettu menosiirtona Kuntarahoitukselta, kehittämisvaiheen kustannuksia 684 852,96 euroa (+alv) sekä muita kustannuksia 35 308,53 euroa (+alv). Ostolaskut ovat tulleet Kempeleen kunnan järjestelmiin ja kuuluvat terveyskeskuk-

sen rakentamiseen. Terveyskeskuksen uudisosa on Kuntarahoituksen omaisuutta. Kuntaliitto on antanut lausunnon, jonka mukaan ko. erät voidaan edelleen laskuttaa menosiirtona.

Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä
Vuoden 2013 tammikuussa on virheellisesti kirjattu Technopolis Oy:lle vuonna 2000 myydystä maa-alueesta maanmyyntivoitto, vaikka ko. maanmyyntivoitto oli kirjattu jo hallintaoikeuden siirryttyä vuonna 2000. Tästä johtuen käyttöomaisuuskirjanpito erotti Kempeleen kunnan taseessa olevaan maanarvoon maanmyyntivoiton verran eli 602 888,46 euroa. Tilinpäätöksen 2013 yhteydessä ero on virheellisesti korjattu jättämällä erotuksen verran maanarvoa ko. tilalle käyttöomaisuuskirjanpitoon eikä korjaamalla kirjanpitoarvoa. Tilinpäätöksessä 2015 tämä virhe on oikaistu kirjauksella per Maa- ja vesialueet an Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 602 888,46 euroa.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on vuoden 2014 tilinpäätöksen perusteella alijäämäinen. Kempeleen kunta on varautunut alijäämän kattamisvelvollisuuteen tekemällä vuoden 2015 tilinpäätökseen kirjauksen per Edellisten tilikausien yli-/alijäämä an Pakolliset varaukset 163 696,30 euroa. Kempeleen kunta ei ole arvioinut paljonko mahdollinen vuoden 2015 ylijäämä olisi purkanut pakollista varausta, koska PPSHP:n tilinpäätöstiedot eivät olleet vielä saatavilla ja varovaisuuden periaatteen mukaan sitä ei ole lähdetty arvioimaan.

Taseen vertailutiedot ovat muutettu vastaamaan kahta yllä mainittua aikaisempien tilikausien korjausta.

5.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	TP	TP	TALOUSSUUNNITELMA		
	2014	2015	2016	2017	2018
Poistonalaiset investoinnit	4 037 659	6 940 933	9 732 170	14 762 000	14 220 000
Rahoitusosuudet	38 000	519 046	553 800	30 000	
Muut avustukset investointeihin					
Investointien omahankintameno	3 999 659	6 421 887	9 178 370	14 732 000	14 220 000
Suunnitelman mukaiset poistot	5 014 560	5 077 554	4 758 700	5 000 000	5 200 000
Viiden vuoden keskiarvo					
Suunnitelman mukaiset poistot	5 010 163				
Poistonalaisten investointien omahankintameno	9 710 383				
Ero	-4 700 220				
Poikkeama-%	-48				
Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin:		-94 %			
Jos eroa verrataan investointeihin:		-48 %			
Eli sumupoistot ovat investoinneista:		52 %			

5.3 TASEEN VASTAAVIA JA VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VASTAAVAA

1. **Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet –erään merkittyjen pysyvien vastaavien lisäykset, vähennykset ja poistot ovat yhteensä 1 179 000 euroa.**

Aineettomat hyödykkeet	71 000 €
Maa- ja vesialueet	-165 000 €
Rakennukset	222 000 €
Kiinteät rakenteet	1 057 000 €
Koneet ja kalusto	403 000 €
Keskeneräiset hankinnat	-409 000 €

2. **Osakkeet ja osuudet – erään sisältyvät**

Kuntayhtymäosuudet	6,6 milj. €
Tytäryhteisöosakkeet	2,3 milj. €
Osakkuusyhteisöosakkeet	0,6 milj. €
Muut osakkeet ja osuudet	1,8 milj. €

3. **Toimeksiantojen varat/ pääomat**
   Taseen vastaavaa ja vastattavaa puolilla olevat toimeksiantojen varat / pääomat –erissä ovat kunnan välittämät asuntolainat. Lisäksi toimeksiantojen pääomissa on veteraanien kuntoutusrahat sekä lahjoitusrahastojen pääomat.

4. **Pitkäaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset	Maanmyyntisaamisia maankäyttösopimuksista n. 61 000 €.
Muut saamiset	Jälkirahoitteiset valtionosuussaatavat - Ylikylän yhtenäiskoulu 651 429,00 €

5. **Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset	Kunnan erääntyneet saatavat 31.12.ovat yhteensä 1 473 223,77 € (Vuonna 2014 summa oli 365 911,18 €) Kuntarahoitukselta saaminen 849 217,67 euroa tilinpäätöksessä 2015.
Lainasaamiset	Vuonna 2015 ei ole lainasaamisia. Kempeleen-kartano on maksanut aikaisemmin saamansa antolainan vuonna 2015 takaisin.
Muut saamiset	Alv-saaminen joulukuulta yhteensä 308 190,89€. Jälkirahoitteinen valtionosuussaaminen 217 143 €.
Siirtosaamiset	Kelan työterveyshuollon korvaus 248 000 €. PPSHP:n tasausrahasto 207 704 €. Zatelliitin alueen tiejärjestelyihin saatava rahoitusosuus 220 000 €.

6. **Rahat ja pankkisaamiset** 31.12. ovat 7,1 milj. euroa

VASTATTAVAA

1. **Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset**

Poistoero 31.12.2014	13 704 019 €
Poistoeron muutos	841 895 €
Poistoero 31.12.2015	12 862 124 €

2. **Pakolliset varaukset**

PPSHP:n alijäämän kattamisvelvollisuuteen varautuminen	163 696 €

3. Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	27,6 milj. €
Lainat julkisyhteisöiltä	2,7 milj. €
Yhteensä	30,3 milj. €

4. Lyhytaikainen vieras pääoma

Seuraavan vuoden lyhennykset	5,5 milj. €
Maankäyttösopimus ennakot	0,1 milj. €
Siirtyvät käyttötalousprojektirahat	0,2 milj. €
Ostovelat, seuraavana vuonna erääntyvät	3,0 milj. €

5. Muut lyhytaikaiset velat

Ennakonpidätysvelka	0,7 milj. €
Sosiaaliturvamaksuvelka	0,06 milj. €

6. Siirtovelat

Lomapalkkavelka	4,7 milj. €
Menojäämäpalkat	0,1 milj. €
Yläasteen liikuntasalin kustannus, joka kuuluu vuodelle 2015	0,3 milj. €

TASEEN ULKOPUOLISET ERÄT

1. Leasing-vastuut 31.12.2015

Erääntyy vuonna 2016	329 707,21 €
Tulevina vuosina erääntyvät	166 182,61 €
Terveyskeskus erääntyy vuonna 2016	95 000,00 €
Terveyskeskus tulevina vuosina erääntyy	5 605 000,00 €

2. Takauksia jäljellä (milj. euroa)

	2015	2014
Kempeleen-kartano	10,7	11,4
Lakeuden keskuspuhdistamo Oy	1,0	1,2
Hovilan palveluyhdistys Ry	0,0	0,03
Yhteensä	11,7	12,6

3. Kempeleen kunnan osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuista 80 541 939,41 euroa.
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 57 394,65 euroa.
(Laki kuntien takauskeskuksesta turvaa kuntien yhteisen varainhankinnan.)

4. Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet 31.12.

Kaavakorvaukset kunnalle	210 330,31 €
Kunnalle aiheutuvat kustannukset	985 145,34 €

Lisäksi kunnalle syntyy katualueiden ja puistojen rakentamisvelvoitteita.

5. Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu 31.12.

Linnakankaan koulu	2 756 732,00 €
Ylikylän yhtenäiskoulu	1 520 000,00 €

6. Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12. yhteensä 6,7 milj. €.
Vuonna 2008 ja sen jälkeen valmistuneiden rakennusten käyttötarkoituksen muutos kymmenen seuraavan vuoden aikana edellyttää mahdollisesti alv:n palauttamisvelvoitteen.

7. Kunnan saamat rakennusurakoiden pankkitakaukset 31.12. ovat 1,4 milj. euroa.

5.4 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus
Kaikki tytäryhteisöt on yhdistelty kokonaisuudessaan.
Kaikki kuntayhtymät on yhdistelty suhteellisen omistusosuuden mukaan.
Osakkuusyhteisöjen yhdistelyn vaikutus omaan pääomaan oli 0,7 milj. euroa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet
Keskinäiset tuotot ja kulut on eliminoitu konsernituloslaskelmasta.
Keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu konsernitaseesta.
Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.
Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon, Kempeleen Vesihuolto Oy:n ja kunnan
välinen sisäinen kate on eliminoitu.
Konserniyhtiöiden keskinäiset investointimenot ja myynnit on eliminoitu rahoituslaskelmasta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Keskinäinen omistus on eliminoitu pariarvomenetelmää käyttäen.

Vähemmistöosuudet
Vähemmistöosuudet on eroteltu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa
sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu
Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon pysyvien vastaavien poistot on oikaistu suunnitelman
mukaisiksi poistoiksi.

Osakkuusyhteisöt
Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset ja arvonkorotukset
Vuoden 2015 konsernitilinpäätöksessä on poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Vuoden 2014 vertailutietoihin on tilinpäätöslaskelmissa tehty vastaava muutos, mutta yhdistely- ja eliminointikirjauksia ei ole muutettu uutta kirjaustapaa vastaaviksi.
Konsernilla ei ole arvonkorotuksia.

Edellisten tietojen vertailukelpoisuus
Kempeleen vesihuollon omistusosuusprosentti on muuttunut 86,22 %:sta 86,42 %:iin.
Kempele-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu uuden yleisohjeen mukaisesti.

5.5 KONSERNITASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Vastaavaa

Kempele-konsernin saamiset, rahoitusomaisuusarvopaperit sekä Rahat ja pankkisaamiset ovat yhteensä 17,5 milj. euroa.

Kempeleen kunta	11,2 milj. €
Kempeleen Vesihuolto Oy	2,0 milj. €
Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	0,3 milj. €
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	2,6 milj. €
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	1,4 milj. €

Vastattavaa

Taseen Oma pääoma on 58,6 milj. euroa. Muutosta edelliseen vuoteen on 15,9 milj. euroa eli 37,2 %, joka johtuu uudesta yleisohjeen muutoksesta. Muuhun omaan rahastoon sisältyy Kempeleen Vesihuollon perimät liittymismaksut 7,9 milj. euroa.

Laskennalliset verovelat

Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat

Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	0,09 milj. €

Kempele-konsernin tilikauden 2015 ylijäämä on 0,8 milj. euroa. Vertailuvuonna alijäämää oli 1,0 milj. euroa.

Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä on yhteensä 49,5 milj. euroa. Edellisenä vuonna määrä oli 49,2 milj. euroa.

Kempeleen kunta	30,3 milj. €
Kempeleen Vesihuolto Oy	4,2 milj. €
Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	10,4 milj. €
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	2,0 milj. €
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	2,6 milj. €

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

6.1 ASIAA KOSKEVA SÄÄNTELY

Kuntalain 69 § mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

6.2 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden 2015 tulos on 634 149,74 euroa. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelyksi seuraavaa:

1. Tehtyjä poistoeroja tuloutetaan suunnitelman mukaan 841 894,46 euroa.
2. Tilikauden ylijäämä 1 476 044,20 siirretään taseen edellisen tilikauden yli/alijäämätilille

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1 SEURANTAA KOSKEVA SÄÄNTELY

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 65.5 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrätyllä tavalla (KuntaL 65.4 §). Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 65.4 §). Selvityksen laadinnan yhteydessä on noudatettu työ- ja elinkeinoministeriön Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Talousarvion sitovuus

Talousarvioasiakirja 2015:
Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 65 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahojen tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Talousarvion yleiset lähtökohdat ovat informaatiota, joita eivät ole sitovia eriä. Prosesseihin on lisätty suoritetaulukoita, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Talousarvioasiakirjaan kirjatut keskeiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu varojen käyttämiseen.

Talousarviossa osoitettua sitovaa määrärahaa ei saa ylittää. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta velvollisuutta käyttää määrärahaa kokonaisuudessaan ei ole jos asetetut tavoitteet on saavutettu.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousosassa asetetaan kunnan varsinaiselle toiminnalle tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita asetetaan.

Kempeleen kunnan käyttötalousosan rakenne on seuraava (raportointitaso):

1. Kunnanjohto
   - Kunnanjohto

- Yleispalvelut

2. Peruspalvelut
   - Peruspalvelujohto
   - Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu
   - Vapaa-aika
   - Terveys ja toimintakyky
   - Sosiaalinen turvallisuus
   - Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito
3. Ympäristöpalvelut
   - Ympäristöpalveluiden johto
   - Ympäristön kunnossapito
   - Tilapalvelut
   - Maankäytön valvonta ja suojelu

Vuoden 2015 talousarviossa on muutettu talousarvion sitovuutta. Talousarvioasiakirjaan on merkitty sitovat erät bruttoperiaatetta noudattaen. Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat seuraavat:

1. Kunnanjohto
2. Peruspalveluiden sosiaali- ja terveyspalvelut
3. Peruspalveluiden lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu ja vapaa-aika
4. Ympäristöpalvelut.

Peruspalvelut on talousarvion sitovuusnäkökulmasta jaettu kahteen osaan, sosiaali- ja terveyspalvelut (sisältää peruspalvelujohdon, terveys ja toimintakyky, sosiaalinen turvallisuus sekä ikääntyneiden hoiva ja huolenpito alaprosessit) sekä lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu ja vapaa-aika sisältävät vapaa-ajan alaprosessin. Prosesseja sitoo sekä ulkoiset, että sisäiset tulot ja menot.

Kunnanhallitusta sitoo bruttoperiaatteen mukaisesti koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotot ja toimintamenot omina erinään. Lisäksi kunnanhallituksen tulee vastata, että valtuustoon nähden asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden tulostavoite toteutuu.

Kunnanjohtajaa sitoo kunnanjohdon toimintatuotot ja toimintamenot omanaan bruttoperiaatteen mukaan. Peruspalvelujohtajaa sitoo sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintatuotot ja toimintamenot omanaan. Lisäksi peruspalvelujohtajaa sitoo lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun toimintatuotot ja toimintamenot omanaan. Teknistä johtajaa sitoo ympäristöpalveluiden toimintatuotot ja toimintamenot ominaan.

Kunnanjohtaja päättää talousarviomuutoksista kunnanjohdon sisällä. Peruspalvelujohtaja päättää talousarviomuutoksista sosiaali- ja terveyspalveluiden sisällä sekä lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun sisällä. Tekninen johtaja päättää talousarviomuutoksista ympäristöpalveluiden sisällä. Talousarviomuutoksia ei voida prosessien sisällä tehdä jos ei muutokselle ole esittää samassa yhteydessä täysi kate. Prosessien talousarviomuutoksilla ei saa olla minkäänlaista vaikutusta koko kunnan vuosikatteeseen.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaan projektit ja hankkeet jotka ylittävät talousarviovuoden on vietävä valtuuston päätettäväksi. Rahoittajan hyväksymän rahoituspäätöksen jälkeen hanke voidaan käynnistää ja hankkeelle voi syntyä kustannuksia. Vyörytykset eivät ole valtuustoon nähden sitovia eriä.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosaan kootaan yhteen käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sekä esitetään määrärahat ja tuloarviot koko kunnan tasolla budjetoitaville erille.

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat myös verotulot, valtionosuudet, korkotulot, mutta rahoitustuotot, korkomenot, muut rahoitusmenot, suunnitelman mukaiset poistot sekä satunnaiset erät.

RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset sekä pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset.

INVESTOINTIOSA

Investointiosassa varataan määrärahat ja esitetään tuloarviot investointihankkeille tai hankeryhmille, joiden menot kirjanpidossa aktivoidaan tasetileille.

Investoinnit on valtuustoon nähden sitovia maa- ja vesialueiden, rakennusten, muiden pitkävaikutteisten menojen, kunnallistekniikan, tietokoneohjelmien, osakkeiden ja osuuksien määrärahojen sekä koneiden ja kaluston osalta hankekohtaisesti. Hankekohtaisesti toteutetaan sitovuus bruttoperiaatetta noudattaen. Investointiosiossa eritellään tarkemmin valtuustoon nähden sitovat erät.

Investointikohteittain valtuustoon nähden sitovaa on myös hankkeen koko kustannusarvio, talousarviovuodelle varattava määräraha sekä hankkeelle asetetut tavoitteet.

TALOUSSUUNNITELMA SITOVUUS

Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelma (vuodet 2016-2017) Taloussuunnitelma on velvoittava asiakirja. Siitä saa poiketa vain perustellusta syystä.

TALOUDELLISEN JA TOIMINNALLISEN TULOKSEN SEURANTA

Talousarvion toteumasta raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja vastaava tieto saatetaan valtuustolle tiedoksi kokousaikataulun mukaisesti. Osavuosikatsaus laaditaan 30.4 ja 31.8 kirjanpidon tilanteen mukaan. Konsernitaloudesta raportoidaan 31.8 osavuosikatsauksen yhteydessä.

VALTUUTUS TILAPÄISLAINAN OTTOON VUODELLE 2015

Valtuusto myöntää toimintasäännön mukaan talousjohtajalle valtuuden ottaa 10,5 milj. euroa tilapäislainaa.

Kempele sopimus

Valtuustokausi 2013- 2016

Visio	Yhteisöllinen Kempele - elinvoimainen kasvukunta			
Arvot	Luovuus	Turvallisuus	Kuntalaislähtöisyys	Yhteisöllisyys
Strategiset päämäärät	Hyvät yritystoiminnan edellytykset ja aktivoiva ympäristö	Vahva talous ja hyvinvoiva henkilöstö	Yhteisöllisyys ja aktiivinen osallisuus	Kuntalaisten hyvinvointi ja laadukkaat palvelut
Kriittiset menestys-tekijät	Hallittu ja riittävä väestönkasvu Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen Turvallinen ja aktivoiva ympäristö	Kunnan talous on vahva Kempeleen kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja	Joustava päätöksenteko ja yhteen hiileen puhaltaminen Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen Ikäihmisten palveluiden rakenteen ja sisällön uudistaminen Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen Palveluiden tehostaminen tek-nologisilla ja sähköisillä mene-telmillä

7.2 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN PROSESSEITTAIN

Ulkoiset ja sisäiset (1 000 €)	Tilinpäätös 2014	Alkuperäinen talousarvio 2015	Talousarvio-muutokset 2015	Talousarvio + muutos 2015	Toteutunut 2015	Poikkeama %
KUNNANJOHTO						
Kunnnanjohto						
Tuotot	408	179		179	120	67,0
Kulut	-4 362	-2 260	-2	-2 262	-2 055	90,8
Netto	-3 954	-2 081	-2	-2 083	-1 935	92,9
Yleispalvelut						
Tuotot	7 303	6 335		6 335	5 985	94,5
Valmistus omaan käyttöön					3	
Kulut	-6 680	-8 469	-18	-8 487	-8 033	94,7
Netto	623	-2 134	-18	-2 152	-2 045	95,0
KUNNANJOHTO						
Tuotot yhteensä	**7 711**	**6 514**	**0**	**6 514**	**6 105**	**93,7**
Valmistus omaan käyttöön					**3**	**0,0**
Kulut yhteensä	**-11 042**	**-10 729**	**-20**	**-10 749**	**-10 088**	**93,9**
Netto yhteensä	**-3 331**	**-4 215**	**-20**	**-4 235**	**-3 980**	**94,0**
PERUSPALVELUT						
Peruspalvelujohto						
Tuotot	26	3		3		0,0
Kulut	-617	-285		-285	-133	46,7
Netto	-591	-282	0	-282	-133	47,2
Terveys ja toimintakyky						
Tuotot	1 947	1 588		1 588	1 928	121,4
Kulut	-27 876	-27 568	-1 401	-28 969	-30 408	105,0
Netto	-25 929	-25 980	-1 401	-27 381	-28 480	104,0
Sosiaalinen turvallisuus						
Tuotot	1 311	1 257	-230	1 027	1 029	100,2
Kulut	-9 292	-8 963	-608	-9 571	-9 849	102,9
Netto	-7 981	-7 706	-838	-8 544	-8 820	103,2
Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito						
Tuotot	850	942		942	1 039	110,3
Kulut	-4 675	-4 761	-138	-4 899	-5 118	104,5
Netto	-3 825	-3 819	-138	-3 957	-4 079	103,1
Sosiaali- ja terveyspalvelut yhteensä						
Tuotot	**4 134**	**3 790**	**-230**	**3 560**	**3 996**	**112,2**
Kulut	**-42 460**	**-41 577**	**-2 147**	**-43 724**	**-45 508**	**104,1**
Netto	**-38 326**	**-37 787**	**-2 377**	**-40 164**	**-41 512**	**103,4**
Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu						
Tuotot	2 514	2 608	9	2 617	2 611	99,8
Kulut	-35 081	-35 290	74	-35 216	-34 569	98,2
Netto	-32 567	-32 682	83	-32 599	-31 958	98,0
Vapaa-aika						
Tuotot	630	662		662	668	100,9
Kulut	-2 362	-2 387	-4	-2 391	-2 367	99,0
Netto	-1 732	-1 725	-4	-1 729	-1 699	98,3
Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu yhteensä						
Tuotot	**3 144**	**3 270**	**9**	**3 279**	**3 279**	**100,0**
Kulut	**-37 443**	**-37 677**	**70**	**-37 607**	**-36 936**	**98,2**
Netto	**-34 299**	**-34 407**	**79**	**-34 328**	**-33 657**	**98,0**
PERUSPALVELUT						
Tuotot yhteensä	**7 278**	**7 060**	**-221**	**6 839**	**7 275**	**106,4**
Kulut yhteensä	**-79 903**	**-79 254**	**-2 077**	**-81 331**	**-82 444**	**101,4**
Netto yhteensä	**-72 625**	**-72 194**	**-2 298**	**-74 492**	**-75 169**	**100,9**

YMPÄRISTÖPALVELUT						
Ympäristöpalveluiden johto						
Tuotot	0	0	0	0	19	0,0
Kulut	-589	-457	-10	-467	-437	93,6
Netto	-589	-457	-10	-467	-418	89,5
Ympäristön kunnossapito						
Tuotot	127	49	0	49	196	400,0
Valmistus omaan käyttö	0	272	0	272	276	101,5
Kulut	-1 848	-2 711	-3	-2 714	-2 622	96,6
Netto	-1 721	-2 390	-3	-2 393	-2 150	89,8
Tilapalvelut						
Tuotot	4 850	4 992		4 992	5 016	100,5
Kulut	-3 153	-3 085	-1	-3 086	-2 762	89,5
Netto	1 697	1 907	-1	1 906	2 254	118,3
Maankäytön valvonta ja suojelu						
Tuotot	2 040	2 353	340	2 693	2 543	94,4
Valmistus omaan käyttö	0	0		0	3	0,0
Kulut	-1 657	-1 732	-1	-1 733	-1 713	98,8
Netto	383	621	339	960	834	86,9
YMPÄRISTÖPALVELUT						
Tuotot yhteensä	**7 017**	**7 394**	**340**	**7 734**	**7 774**	**100,5**
Valmistus omaan käyttöön		**272**	**0**	**272**	**279**	**102,6**
Kulut yhteensä	**-7 247**	**-7 985**	**-15**	**-8 000**	**-7 534**	**94,2**
Netto yhteensä	**-230**	**-319**	**325**	**6**	**519**	**8650,0**

KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ						
Tuotot	**22 006**	**20 968**	**119**	**21 087**	**21 154**	**100,3**
Valmistus omaan käyttö	**0**	**272**	**0**	**272**	**282**	**103,7**
Kulut	**-98 192**	**-97 968**	**-2 112**	**-100 080**	**-100 066**	**100,0**
Netto	**-76 186**	**-76 728**	**-1 993**	**-78 721**	**-78 630**	**99,9**

Talousarvion sitovuus kunnanvaltuustoon nähden

KÄYTTÖTALOUSOSA		**Talousarviossa 2015**		**Talousarvio +muutos**		**Toteuma 2015**	
Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut	**Sitovuus**	**Määrärahat**	**Tuloarvio**	**Määrärahat**	**Tuloarvio**	**Määrärahat**	**Tuloarvio**
Kunnanjohto	**B**	10 729 311	6 514 328	10 749 122	6 514 328	10 084 846	6 103 710
Sosiaali- ja terveyspalvelut	**B**	41 577 430	3 790 198	43 723 748	3 560 198	45 508 313	3 996 349
Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu ja vapaa-aika	**B**	37 676 892	3 270 267	37 607 489	3 279 287	36 935 531	3 278 991
Ympäristöpalvelut	**B**	7 712 772	7 393 679	7 727 993	7 733 679	7 254 905	7 774 502

7.2.1 Kunnanjohto

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**7 711**	**6 514**	**0**	**6 514**	**6 105**	**93,7**
Myyntituotot	7 307	6 197		6 197	5 800	93,6
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	392	317		317	299	94,3
Muut toimintatuotot	12				6	
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**	
Toimintakulut	**-11 042**	**-10 729**	**-20**	**-10 749**	**-10 088**	**93,9**
Henkilöstökulut	-5 694	-5 446	-27	-5 473	-5 335	97,5
Palvelujen ostot	-3 745	-3 031	7	-3 024	-2 720	89,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 135	-1 123	-2	-1 125	-1 069	95,0
Avustukset	-54	-73		-73	-74	101,3
Muut toimintakulut	-414	-1 056	2	-1 054	-891	84,5
Toimintakate	**-3 331**	**-4 215**	**-20**	**-4 235**	**-3 980**	**94,0**
Rahoitustuotot ja -kulut					-1	
Vuosikate	**-3 331**	**-4 215**	**-20**	**-4 235**	**-3 981**	**94,0**
poistot	-243	-288	8	-280	-281	100,5
Tilikauden tulos	**-3 574**	**-4 503**	**-12**	**-4 515**	**-4 262**	**94,4**
Vyörytyskulut	-390	-291		-291	-2 132	732,6
Vyörytystuotot	1 233	1 882		1 882	4 370	232,2
Tilikauden alijäämä	**-2 731**	**-2 912**	**-12**	**-2 924**	**-2 024**	**69,2**

Toimintatuottojen kertymä 93,7 % ja toimintakulujen 93,7 %.

Kunnanjohto

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**408**	**179**		**179**	**120**	**66,9**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-4 362**	**-2 260**	**-2**	**-2 262**	**-2 055**	**90,9**
Toimintakate	**-3 954**	**-2 081**	**-2**	**-2 083**	**-1 936**	**92,9**
Rahoitustuotot ja -kulut						
Vuosikate	**-3 954**	**-2 081**	**-2**	**-2 083**	**-1 936**	**92,9**
poistot	-11	-18		-18	-19	105,6
Tilikauden tulos	**-3 965**	**-2 099**	**-2**	**-2 101**	**-1 955**	**93,0**
Vyörytyskulut	-92	-122	0	-122	-220	180,1
Vyörytystuotot	1 146	715	0	715	665	93,0
Tilikauden alijäämä	**-2 911**	**-1 506**	**-2**	**-1 508**	**-1 509**	**100,1**

Kunnanjohdon perustehtävä on vastata yhteistyössä valtuuston ja kunnanhallituksen kanssa kunnan palvelujen järjestämisestä, hallinnosta, taloudesta, sopimuksista ja toiminnan kehittämisestä sekä konserniohjauksesta.

Kunnanjohdon talousarvion tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti.
Kunnanjohdon talousarvion tulot alittuivat 59 000 € ja menot alittuivat 207 000 €.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Päätöksenteko:
Vuonna 2015 valtuusto piti kokouksia 6 ja käsitteli 91 asiaa. Iltakouluja pidettiin 3. joissa aiheina oli mm. koulutilaselvitys, kuntarakenneselvitys ja yleinen turvallisuus. Osapäiväseminaareja ennen varsinaista valtuustonkokousta pidettiin 4, joissa aiheina oli mm. Linnakallion MasterPlan, terveyskeskushanke. Valtuusto piti kaksipäiväisen seminaarin 8.- 9.6. Rokualla. Seminaarimatkalla keskityttiin strategian toteutumisen arviointiin, käytiin läpi mm. valtuuston itsearviointi ja Kempele Strategian toteutumisen väliarviointi. Lisäksi pohjustettiin vuoden 2016 talousarvion valmistelua.

Tarkastuslautakunnan kokouksia vuonna 2015 oli 14 ja asioita käsiteltiin 83.
Valiokunnat kokoontuivat toimintavuoden aikana seuraavasti: Elinvoimavaliokunta 13 kertaa, palveluvaliokunta 24 kertaa, resurssivaliokunta 17 kertaa ja yhteisöllisyysvaliokunta 12 kertaa.

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2015 kaikkiaan 18 kertaa ja käsitteli 359 asiaa. Kunnanhallituksen jaosto kokoontui 7 kertaa ja käsitteli 53 asiaa. Viranomaislautakunta piti yhden kokouksen ja käsitteli 7 asiaa.

Elinvoiman edistäminen:
Työpaikkamäärässä arvioidaan tapahtuneen pientä lisäystä kuntaan muuttaneiden ja perustettujen uusien yritysten seurauksena. Uusia yrityksiä tammi-joulukuussa on Uusyrityskeskuksen ennakkotilaston mukaan perustettu 67, joiden työllisyysvaikutus oli 78. Samanaikaisesti lakkautettiin 46 yritystä, joten nettolisäys yrityksissä oli 21. Sijoitu Kempeleeseen toimintoa on tehostettu ja kuntaa markkinoitu aktiivisesti yritysten suuntaan. Vierailuja on tehty miltei sataan eri yritykseen.

Yritystonttikauppa on piristynyt edellisvuodesta. Tonttikaupat on tehty yhdestä Riihivainion ja yhdestä Paiturin yritystontista. Tonttien vuokrauspäätöksiä tehty 7 kpl Riihivainiolta ja Paiturin alueelta. Linnakankaan yksityisen päiväkodin myyntitulot tuloutuivat myös vuonna 2015. Varauksessa oli vuoden lopussa yhdeksän tonttia.

Viestinnässä suurin ponnistus on ollut nettisivujen uudistaminen. Kesäkuun alussa julkaistujen nettisivujen myötä uutisointi ja kävijöiden määrä on voimakkaasti lisääntynyt.

Linnakallio master plan –hanke eteni hankesuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmaa työstettiin projektiryhmän lisäksi kahdessa ideatyöpajassa. Verkossa avoinna olleeseen kyselyyn saatiin runsaasti sekä kuntalaisten että muiden kiinnostuneiden palautetta alueen kehittämisestä. Vuoden lopussa päätettiin hankkia golf-selvitys, jossa vertaillaan Linnakallion ja Vihiluodon alueita sijaintivaihtoehtoina.

Kaapo-hankeessa tehtiin suunnitelmat Paiturin, Hakamaan, Riihivainion ja Ollakan yritysalueiden opastukseen ja viihtyisyyden parantamiseen. Jätehuollon järjestämiseen liittyvä selvitys valmistui. Hanhikivi jatkohanke sai rahoituksen ja Kempele on siinä mukana yhtenä toimijana.

Kesäkuussa kunta lähti hakemaan yrittäjän ja rakentajan yhteenliittymää, joka toteuttaisi liikuntakeskuksen Virkistysuimala Zimmarin kortteliin. Hanke eteni joulukuussa esisopimuksena ja esikauppakirjana valtuustoon, joka hyväksyi liikuntakeskuksen sijoittamisen aiemmin varatulle hotellitontille Zeppelinin ja Zimmarin väliselle alueelle.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat)

Hallittu ja riittävä väestönkasvu		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
31.12.2015 asukasluku 17 075. Lisäystä 305 arvioituun asukaslukuun 31.12.2014 (16 770).	Asukasta/vuosi	Asukasluku ennakkotiedon mukaan 17 067. Kasvua 178 asukasta.

Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Työpaikkojen lisäys 100 Yritysten nettolisäys 30	Työpaikkojen muutos/ vuosi Uusyrityskeskuksen tilasto	Vuoden 2015 tilastoa ei käytettävissä. Arvion perusteella työpaikoissa kasvua 50 - 100. Uusyrityskeskuksen tilaston mukaan uusia yrityksiä perustettiin 67, joihin syntyi 78 työpaikkaa. Lakkautettuja yrityksiä 46.

Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Viestintä- ja markkinointisuunnitelman mukaiset toimenpiteet on toteutettu	Toimenpiteet tiedottamisessa ja markkinoinnissa	Nettisivujen uudistus toteutettu. Verkkosivujen kävijämäärät ovat nousseet. Vertailujaksolla heinä-joulukuu 2015 kävijämäärät kasvoivat 25 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kempeleen kunnan FB-sivujen tykkääjien määrä kasvoi vuoden aikana 57 % (425 ->997 kpl). Markkinointimateriaalit painettu. Osallistuttu Oulun seudun yhteismarkkinoinnin tapahtumiin. Ollaan mukana Zeppelinin markkinoinnissa: tonttitempaus toukokuussa. Markkinoitu ja myyty kuntaa Rakentajamessuilla. Yrityksille lähetettiin viisi uutiskirjettä, joka tavoittaa reilut 700 yritystä. Tilattiin Taloustutkimukselta bränditutkimus, joka kertoi mielikuvan Kempeleestä olevan sangen myönteinen.
Kempeleeseen sijoittuu uusia yrityksiä	Uudet yritykset, lkm Työpaikkojen kehitys Kunnan myymät yritystontit Uusien yritystoimitilojen k-m2	Greenled n. 25 tp, Profin (5 tp), lisäksi Ledisysin taloon kaksi yritystä. Kunta myi kaksi tonttia, vuokrasi seitsemän. Varauksessa vuoden lopussa yhdeksän. Uusia yritystoimitiloja rakennettiin

Nykyiset yritykset laajentavat toimintaansa Muuttotase on positiivinen	 Muuttotase	3 918 m2, joissa 2 teollisuushallia,päiväkoti, 363 m2 liikenteen rakennnuksia. Muuttovoitto 20 asukasta.

Kunnan talous on vahva		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Tilikauden tulos 0	Tilikauden tulos	31.12.2015 tilikauden tulos on 634.000 €.
Velkamäärä 2.110 € / as	Lainamäärä / asukas	31.12.2015 velkaa / as. on 2.072 € / as

Joustava päätöksenteko ja yhteen hiileen puhaltaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Johtamisprosessikuvaus valmis	Itsearvioinnit joka toinen vuosi	Johtamisprosessin nykytilan kuvaukset tehty. Informoitu esimiesinfossa. Valtuuston ja valiokuntien itsearvioinnit suoritettu.
Päätöksenteko säädösten mukaista - Oikaisuvaatimuksia ja valituksia 0 - Lisälista-asioita 0	Muutoksenhakujen ja kumottujen päätösten määrä	Muutoksenhakujen määrä 1 Kumottuja päätöksiä 0 Lisälista asioita 1
Aloitteisiin ja palautteisiin vastataan viivytyksettä	Vastausaika	Kuntalaisaloitteita 23 kpl alle 2 viikon sisällä 3 kpl alle 3 kk sisällä 4 kpl
Ohjeistus kunnossa - Konserniohje valmis		Konserniohjeistus valmistuu vuonna 2016.
- Turvallisuussuunnitelma valmis		Turvallisuussuunnitelman valmistelu käynnissä. Yhdistetään hyvinvointikertomukseen.
Organisaatiouudistuksen arviointi		Arviointi suoritettu ja tulokset analysoitu.

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Monipuolisia ja erilaisia tapahtumia järjestetään eri sidosryhmien kanssa	Tapahtumien lkm	Vapaaehtoistyötahot kartoitettu ja järjestörekisteri avattu kunnan kotisivuille. Yhteisöliite julkaistu ensimmäistä kertaa kuntatiedotteessa kesällä 2015. Nuoret ja valtuusto ilta toteutettu. Hyvä Kasvaa Kempeleessä tapahtuma järjestettiin elokuussa,

- Torialue eläväksi - Pirilän lavan aktiivinen käyttö lisääntynyt - Järjestömarkkinat		n. 50 yhteisöä, yritystä ja yhteisöä osallistui tapahtumaan. Osallistujapalaute kysely järjestetty ja analysoitu. Yhteisöllisyysvaliokunta ideoinut torin elävöittämistä.
Tiedottamista sosiaalisen median avulla on lisätty	Osallistujien palaute	Facebookissa kunnan sivuilla 82 uutista. WWW-sivuilla uutisten määrän lisäys 45 %.

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Yrityspalvelut toimivat tehokkaasti ja vaikuttavat uusien työpaikkojen syntymiseen	Palaute	Palaute pääosin myönteistä. Yritysvierailuja 96 yritykseen. Myyntikontakteja 181 yritykseen.

Yleispalvelut

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**7 303**	**6 335**		**6 335**	**5 985**	**94,5**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**	
Toimintakulut	**-6 680**	**-8 469**	**-18**	**-8 487**	**-8 033**	**94,6**
Toimintakate	**623**	**-2 134**	**-18**	**-2 152**	**-2 045**	**95,0**
Rahoitustuotot ja -kulut					-1	
Vuosikate	**623**	**-2 134**	**-18**	**-2 152**	**-2 045**	**95,0**
poistot	-232	-270	8	-262	-262	100,2
Tilikauden tulos	**391**	**-2 404**	**-10**	**-2 414**	**-2 308**	**95,6**
Vyörytyskulut	-298	-169		-169	-1 912	1 131,5
Vyörytystuotot	87	1 167		1 167	3 705	317,5
Tilikauden alijäämä	**180**	**-1 406**	**-10**	**-1 416**	**-515**	**36,4**

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Ateria- ja puhdistuspalveluissa talousarvion menot toteutuivat 94,3 %. Ulkoisten tulojen ollessa 107,4 % ja myyntituotot kokonaisuudessaan ovat 94,5 %. Yksittäisiä ylityksiä nousi sijaisten palkojen, puhtaanapito- ja pesulapalveluiden, koneiden ja laitteiden kunnossapito kuluissa sekä muu materiaalin osalta talousarvioon verrattuna. Kokonaisuutena ateria- ja puhdistuspalvelut pysyivät talousarviossa.

Tavoitteena oli vuonna 2015 vähentää biojätteen muodostumista, biojätteen määrä saatiin pysymään vuoden 2014 tasolla. Vuoden 2015 alusta aloitettiin kokeilu linjastoon jääneen ruoan myymisestä biojätteen vähentymiseksi keskuskeittiöillä. Toimintamallia laajennettiin syksyllä 2015 koskemaan kaikkia jakelukeittiöitä, joilla on käytössä ruokalinjastot. Vuonna 2016 jatketaan pyrkimystä saada biojätteen muodostumien vähäisemmäksi.

Ateria- ja puhdistuspalveluiden henkilöstölle järjestettiin seudullisesti yhteinen koulutuspäivä asiakaspalvelusta ja työyhteisötaidoista.

Talous- ja henkilöstöhallinnon toimintakulut olivat 100,1 % ja toimintatuotot yhteensä 116,1 %. Toimintatuottojen ylitys kertyi työterveyshuollon Kela korvauksista. Talous- ja henkilöstöhallinnon uusien järjestelmien osalta päättyi toinen toimintavuosi. Ostolaskujen osalta laskutusosoitteen muutos sekä myyntilaskutuksessa E-laskutus on aiheuttanut paljon työtä. Lisäksi on otettu käyttöön uusi palvelukassajärjestelmä ja maksuliikennettäkin on päivitetty. Taloushallinnon keskeisistä prosesseista on laadittu prosessikuvaukset.

Henkilöstöhallinnon osalta voidaan todeta, että uuden järjestelmän kanssa on ollut edelleen haasteita. Haasteita järjestelmän tehokkaalle käytölle tuo myös koko henkilöstön osaamistaso. Työ- ja virkaehtosopimuksen mukainen työaikamuodon muutos toteutettiin kesäkuun alussa. Erityistä huomioita on henkilöstöhallinnon osalta kiinnitetty työaikojen soveltamisiin sekä vuosilomiin ja lomapalkkavelkaan.

Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien käyttöönoton yhteydessä sovittiin henkilöstön kanssa muutoksen jälkeisestä henkilöstömitoituksesta. Sovitut toimenpiteet toteutettiin kesällä, siten että palkanlaskijan toimi ja taloussihteerin virka lakkautettiin.

Tietotekniikkapalveluiden toimintakulut olivat 86,5 % ja toimintatuotot 91,8 %. Tietotekniikkapalveluiden menot veloitetaan sisäiseltä asiakkaalta toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Yksikön sisäinen uudelleenorganisoituminen käynnistettiin kevään aikana käymällä henkilökohtaiset kehityskeskustelut. Tietotekniikkapalveluiden nykytilankartoitus tehtiin toukokuussa ja riskienkartoitus suoritettiin ennen juhannusta. Valtuusto hyväksyi määrärahalisäyksen jolla vahvistetaan opetuksen järjestelmien pääkäyttäjyyttä ja mahdollistettiin myös sähköisen oppimisympäristön käyttöönoton käynnistämisen. Samalla saatiin myös vahvistusta IT-lähitukeen, josta on tullut eniten palautetta.

Järjestelmähankintojen suunnittelu ja käyttöönotto työllistävät tietotekniikkaa koko loppuvuoden. Opetuspalveluiden laitehankinnat on toteutettu suunnitelmien mukaisina. Tietotekniikkapalveluiden osalta on tullut useita suuria hankkeita joita ei ole suunniteltu talousarvion yhteydessä esim. verkko-operaattori vaihtuminen Oulun kaupungin kilpailutuksen myötä. Operaattorin vaihto siirtyi vuodelle 2016. Tietoturvaan ja tietosuojaan kiinnitetään huomiota mm. tietoturvatyöryhmän avulla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden jalkauttamista on toteutettu alkuvuoden osalta. Lisäksi riskien kartoitustyö on käynnistetty yksiköissä.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat)

Kempeleen kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Prosessikuvaukset	Työhyvinvointi-mittaristo	Työhyvinvointikysely tehdään vuodelta 2015. Tulokset käsitellään 2016.
Henkilöstön kouluttaminen	Työhyvinvointi-mittaristo	Työhyvinvointikysely tehdään vuodelta 2015. Tulokset käsitellään 2016.
Esimiestaitojen arvosana paranee. Kehityskeskustelut käydään 100 prosenttisesti	Työhyvinvointi-mittaristo	Työhyvinvointikysely tehdään vuodelta 2015. Tulokset käsitellään 2016.

Keskeiset toimenpiteet

- Henkilöstösuunnitelmat on laadittu opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.

- Koulutussuunnitelma on laadittu, mutta toimenpiteiden arviointia ei ole suoritettu.
- Henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksia on lisätty mm. Urani huippuvuodet ja Innostusvirtaamo- koulutusten avulla.
- Työhyvinvointikyselyä on uudistettu.
- Työyksiköiden työaikojen tarkastelu on käynnissä.
- Toimistokohtaiset palaverikäytännöt on vakiinnutettu.
- Henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja tietohallinnon prosesseja on kuvattu.
- Toimenkuvat on yleispalveluissa tarkastettu kehityskeskustelujen yhteydessä.

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Palvelut ovat vaikuttavia ja oikeaaikaisia, palaute	Tehty toimenpide tavoitteeseen nähden	Kts. alla

- Talous- ja henkilöstöhallinnossa on vähennetty kaksi henkilötyövuotta (palkkasihteerin ja laskentasihteerin virat on lakkautettu)
- OM-keskuksen toimintojen kartoitus on tehty vuoden 2015 aikana. Työ jatkuu vuoden 2016 puolella.
- Tietohallinnossa on tehostettu palvelupyyntöjärjestelmän käyttöä. Kaikki tukipyynnöt eivät vielä kirjaudu järjestelmään.
- Tietohallinnon hankintaprosessi ei kaikilta osin toteutunut prosessikuvan mukaisesti. Tavoitteena on yksinkertaistaa ja keventää prosessia.
- Tietosuoja ja tietoturvakoulutusta on järjestetty henkilöstölle. Koko henkilöstöä ei ole koulutettu.
- Talous- ja henkilöstöhallinnon sähköinen arkisto on käytössä.

Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Oppilasruokakyselyn arvosana on tasolla hyvä Selvitys uusista mahdollisuuksista kuntalaisten osallistumiseksi palveluiden suunnitteluun ja palautteen antamiseen valmistunut	Uusien työmenetelmien käyttöönoton seuranta Asukas- /asiakastyytyväisyysmittauksen tulokset	Koululaisille järjestettävän asiakastyytyväisyyskyselyn tulos 7,67 Kyselyä ei ole laadittu.

- Tukipalvelukeskuksen purusta on laadittu kysely henkilöstölle.

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Ateriapalvelut toteutetaan ravitsemussuositusten mukaisesti	Käynnistetyt toimenpiteet Kouluterveyskysely	Ruokalistasuunnittelussa ja elintarvike valinnoissa huomioidaan valtakunnalliset suositukset. Kouluterveyskyselystä ei ole saatavilla vuoden 2015 tuloksia THL:n tiedonkeruuseen liittyvien ongelmien vuoksi.

Keskeiset toimenpiteet

- Ravitsemussuositukset ovat käytössä.
- Sähköisten palveluiden käyttöönottosuunnitelmaa ei ole laadittu. Tavoitetta ei saavuteta nykyisillä resursseilla.

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Laadittu sähköisten palveluiden käyttöönottosuunnitelma vuosille 2015 – 2016	Sähköisten palveluiden käyttö ja toimivuus Palaute	Ei ole laadittu. Tavoitetta ei saavuteta nykyresurssoinnilla. Kyselyä ei ole laadittu.

Suoritetaulukko

TILINPÄÄTÖS 2015 KÄYTTÖTALOUSOSA (kaikki menot, €/suorite)														
YLEISPALVELUT		TP 2014	2014	TP 2014	TA 2015	2015	Ta 2015	TP2015	2015	TP 2015	TA14-TA15	%	TA14-TA15	%
	Suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	€ Muutos	€ Muutos	Suorite muutos	Suorite muutos
Ateria- ja puhdistuspalvelut		3981121			4 158 605			4 081 397			-77 208	-1,9		
Ateriapalvelut	€/ateria	2485859	1081169	2,30	2 619 355	1 071 635	2,44	2 523 908	1 121 354	2,25	-0,19	-7,9	49 719	4,6
Puhdistuspalvelut	€/sm2	1495262	55095,03	27,14	1 539 250	62036	24,81	1 557 489	62036	25,11	0,29	1,2	0	0,0
KULUT YHTEENSÄ		3 981 121			4 158 605			4 081 397			-77 208	-1,9		

* Toteuman kirjaamistapaa muutettu vuoden 2015 aikana yksikön sisäistenerien kohdalla.
Vuoden 2015 talouarvion kirjaaminen muutettu vastaaman toteumaa.

7.2.2 Peruspalvelut

Peruspalvelut yhteensä

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**7 278**	**7 060**	**-221**	**6 839**	**7 275**	**106,4**
Myyntituotot	1 812	1 504	9	1 513	1 906	125,9
Maksutuotot	3 655	3 952		3 952	3 806	96,3
Tuet ja avustukset	1 615	1 352		1 352	1 342	99,3
Muut toimintatuotot	196	252	-230	22	221	1 005,4
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-79 903**	**-79 254**	**-2 077**	**-81 331**	**-82 444**	**101,4**
Henkilöstökulut	-35 232	-34 992	-1	-34 993	-34 945	99,9
Palvelujen ostot	-37 384	-33 429	-1 767	-35 196	-36 059	102,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 715	-1 583	16	-1 567	-1 613	102,9
Avustukset	-5 339	-4 987	-330	-5 317	-5 679	106,8
Muut toimintakulut	-233	-4 263	5	-4 258	-4 148	97,4
Toimintakate	**-72 625**	**-72 194**	**-2 298**	**-74 492**	**-75 169**	**100,9**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-72 625**	**-72 194**	**-2 298**	**-74 492**	**-75 169**	**100,9**
poistot	-447	-450	107	-343	-343	100,1
Tilikauden tulos	**-73 072**	**-72 644**	**-2 191**	**-74 835**	**-75 512**	**100,9**
Vyörytyskulut	-1587	-1414		-1414	-2010	142,2
Vyörytystuotot	883				54	
Tilikauden alijäämä	**-73 776**	**-74 058**	**-2 191**	**-76 249**	**-77 468**	**101,6**

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**4 134**	**3 790**	**-230**	**3 560**	**3 996**	**112,3**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-42 460**	**-41 577**	**-2 147**	**-43 724**	**-45 508**	**104,1**
Toimintakate	**-38 326**	**-37 787**	**-2 377**	**-40 164**	**-41 512**	**103,4**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-38 326**	**-37 787**	**-2 377**	**-40 164**	**-41 512**	**103,4**
poistot	-69	-129	46	-83	-76	91,6
Tilikauden tulos	**-38 395**	**-37 916**	**-2 331**	**-40 247**	**-41 588**	**103,3**
Vyörytyskulut	-893	-620		-620	-955	154,0
Vyörytystuotot	883				54	
Tilikauden alijäämä	**-38 405**	**-38 536**	**-2 331**	**-40 867**	**-42 489**	**104,0**

Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu ja vapaa-aika

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**3 144**	**3 270**	**9**	**3 279**	**3 279**	**100,0**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-37 443**	**-37 677**	**70**	**-37 607**	**-36 936**	**98,2**
Toimintakate	**-34 299**	**-34 407**	**79**	**-34 328**	**-33 657**	**98,0**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-34 299**	**-34 407**	**79**	**-34 328**	**-33 657**	**98,0**
poistot	-378	-321	61	-260	-267	102,7
Tilikauden tulos	**-34 677**	**-34 728**	**140**	**-34 588**	**-33 924**	**98,1**
Vyörytyskulut	-694	-794		-794	-1 055	132,9
Vyörytystuotot	0	0		0	0	
Tilikauden alijäämä	**-35 371**	**-35 522**	**140**	**-35 382**	**-34 979**	**98,9**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Peruspalveluprosessin toimintatuottojen toteutuminen talousarviovuonna 2015 on 106,4 % eli 436 000 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Toimintakulujen toteutuma on 101,4 % eli 1 113 000 euroa arvioitua suurempi. Toimintakate 100,9 %, muutos noin 677 000 euroa.

Peruspalveluprosessin vuoden 2015 talousarvion muutokset painottuvat erikoissairaanhoitoon, työllistämispalveluihin ja vammaispalveluihin. Talousarviovuoden 2015 suurin menojen ylitys muodostuu erikoissairaanhoidon kustannuksista.

Erikoissairaanhoidon kustannuksiin talousarviossa 2015 oli varattu 18 354 000 euroa. Erikoissairaanhoidon kustannusten toteutuminen on 19 358 000 euroa, jolloin ylitykseksi muodostuu 1 004 000 euroa. Erityisen kalliita hoitoja oli runsaasti ja kunta sai palautusta kalliiden hoitojen tasausrahastosta. Kustannusten kasvun syitä selvitettiin mm. yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin edustajien kanssa keväästä 2015 alkaen.

Terveys ja toimintakyvyn alaprosessissa myyntituottoja kertyi ennakoitua enemmän terveyskeskussairaalasta, ulkokuntalaisten terveyskeskusvalinnan tehneiden hoidoista ja muista palveluiden myynnistä. Myyntituottoihin kohdistui vastaavasti ennakoimattomia toimintamenoja. Tuloista asiakasmaksutuotot toteutuivat ennakoidusti.

Terveyskeskussairaalan potilaspaikkoja vähennettiin alkuvuodesta 35:sta paikasta 30:n paikkaan. Tavoitteena on pitkäaikaislaitoshoivan purkaminen syksyyn 2016 mennessä. Pitkäaikaislaitoshoivan purkamisen myötä terveyskeskuksen sairaalan henkilöstöä sijoitettiin uudelleen ja henkilöstömäärärahoja siirrettiin ikääntyneiden hoivan ja hoidon alaprosessiin.

Sosiaalisen turvallisuuden alaprosessissa työmarkkinatuen kuntaosuuden maksut kaksinkertaistuivat talousarviovuoden aikana. Ylitys perustuu 1.1.2015 voimaan tulleeseen työttömyysturvalain työmarkkinatuen lakiuudistukseen. Lisäksi Työ- ja elinkeinotoimisto ei maksanut kunnille palkkatukea kesäkuukausien aikana. Näin palkkatukeen varattua tuloa kertyi talousarviossa arvioitua vähemmän. Työllistämispalvelujen suunnitteluun ja valmistelutyöhön perustettiin työryhmä keväällä 2015. Työryhmän valmistelun tuloksena työllistämispalveluissa otettiin käyttöön uusia toimenpiteitä työttömyyden kasvun ja Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun hillitsemiseksi.

Lastensuojelupalveluissa toimintatavoitteet toteutuivat arvioidusti. Lastensuojelupalvelujen kustannukset alittuivat 35 000 euroa. Vammaispalveluissa vaikeavammaisten asiakkaiden määrä kasvoi 3 % ja kehitysvammaisten asiakkaiden määrä 12 % edellistä vuodesta.

Ikääntyneiden hoiva- ja huolenpidon alaprosessissa menot toteutuivat 110,3 % ja tulot 110,3 %. Talousarviovuoden aikana käynnistettiin uutena palveluna kunnan omana toimintana vuorokotiyksikkö. Kotiin kuljetettavien aterioiden ja palvelutalon keittiötoiminnan varmistamiseksi ikääntyneiden hoiva- ja huolenpidon alaprosessissa jouduttiin palkkaamaan määräaikaista tukipalveluhenkilöstöä.

Loppuvuodesta ikääntyneiden hoiva- ja huolenpidon alaprosessissa otettiin käyttöön kotihoidon mobiili- ja optimointijärjestelmä. Mobiili- ja optimointijärjestelmän käyttöönoton avulla tavoitteena on saada enemmän aikaa välittömään asiakastyöhön.

Varhaiskasvatuksessa toteutettiin talousarviovuoden aikana toiminnallisia muutoksia esim. ryhmäkoti Metsolan toiminta lakkautettiin ja määräaikaisia tehtäviä jätettiin täyttämättä. Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön Facta tilastotyökalu, jonka avulla palveluohjaustiimi voi seurata eri yksiköiden sijoitustilannetta. Kaikkiaan vuonna 2015 kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä oli 6 lasta enemmän kuin vuonna 2014. Esiopetussuunnitelmaa on valmisteltu työryhmissä. Kunnanhallitus hyväksyi 15.6.2015 varhaiskasvatuksen tilatarveselvityksen 2015-2020.

Perusopetuksen ja lukion uusien syksyllä 2016 käyttöön tulevien opetussuunnitelmien valmistelu aloitettiin. Opetuksen tilatarpeita on talousarviovuoden aikana selvitetty ja valtuuston päätöksen mukaisesti Linnakangastalon I-vaiheen laajennuksen rakentaminen aloitetaan alkuvuonna 2016 ja II-vaiheen suunnittelu jatkuu vuonna 2016. Lukio valmistautuu asteittain käyttöön otettaviin sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Nuorten työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä on kehitetty osana lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun palvelutuotantoa.

Vapaa-ajan palvelujen organisoituminen ja toimintojen suunnittelu Kempele-akatemia – toimintamalliksi aloitettiin talousarviovuonna ja toiminta käynnistyy elokuussa 2016.

Peruspalvelujen talouden sopeuttamistoimia käsiteltiin palveluvaliokunnassa 25.8.2015 ja kunnanhallituksessa 31.8.2015.

Prosessien kuvaamista on jatkettu edelleen ja peruspalveluprosessin prosessikuvauksia on kuvattu yhteensä 130.

Talousarviovuonna on osallistuttu valtakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon itsehallintoalueiden valmisteluun. Valmistelu jatkuu vuonna 2016.

Kunnanhallituksen 1.6.2015 nimeämä lapsi- ja nuorisopoliittisen toimenpideohjelman seurantaryhmä kokoontui loppuvuoden aikana kaksi kertaa.

Palveluvaliokunta kokoontui vuoden 2015 aikana yhteensä 24 kertaa.

Peruspalvelujohto

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**26**	**3**	**0**	**3**		**0,0**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-617**	**-285**		**-285**	**-133**	**46,8**
Toimintakate	**-591**	**-282**	**0**	**-282**	**-133**	**47,3**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-591**	**-282**	**0**	**-282**	**-133**	**47,3**
poistot						
Tilikauden tulos	**-591**	**-282**	**0**	**-282**	**-133**	**47,3**
Vyörytyskulut	-17	-7		-7	-17	242,9
Vyörytystuotot	823					
Tilikauden alijäämä	**215**	**-289**	**0**	**-289**	**-150**	**52,1**

Terveys ja toimintakyky

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**1 947**	**1 588**	**0**	**1 588**	**1 928**	**121,4**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-27 876**	**-27 568**	**-1 401**	**-28 969**	**-30 407**	**105,0**
Toimintakate	**-25 929**	**-25 980**	**-1 401**	**-27 381**	**-28 480**	**104,0**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-25 929**	**-25 980**	**-1 401**	**-27 381**	**-28 480**	**104,0**
poistot	-69	-114	31	-83	-76	91,9
Tilikauden tulos	**-25 998**	**-26 094**	**-1 370**	**-27 464**	**-28 556**	**104,0**
Vyörytyskulut	-486	-252		-252	-487	193,3
Vyörytystuotot	60				54	
Tilikauden alijäämä	**-26 424**	**-26 346**	**-1 370**	**-27 716**	**-28 989**	**104,6**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Terveys ja toimintakyky alaprosessin kokonaistoimintakate on n. 104,0 %. Terveyden- ja sairaanhoidon palveluissa (="oma toiminta") toimintakate on n. 101,1 % ja erikoissairaanhoidon toimintakate on n. 105,4 %.

Tulot ovat yhteensä n. 121,4 %. Myyntituotot ylittävät selvästi (n 361 000 €) TA-varauksen koska mukana on ennakoimattomia myyntituottoja mutta palvelujen tuottamisen kustannusten kautta niihin kohdistui vastaavasti ulkoisia toimintamenoja eli tässä on kustannuksia suurelta osin ns." läpilaskutus menoina ja tuloina". Asiakasmaksutuotot ovat toteutuneet ennakoidusti.

Menot ovat yhteensä n. 105,0 %. Terveyden- ja sairaanhoidon palveluissa (="oma toiminta") toimintakulut ovat n. 104,1 %. Menoissa on mukana TA:ssa ennakoimattomia henkilöstökuluja (terveyskeskussairaala) mutta em. kuluihin kohdistuu vastaavat myyntituotot, vrt. kohta tulot / myyntituotot. Erikoissairaanhoidon toimintakulut toteutuivat n. 105,4 %.

Terveyskeskussairaalan potilaspaikkoja vähennettiin alkuvuodesta 35 - > 30 paikkaan. Tavoitteena on ollut pitkäaikaislaitoshoivan purkaminen ennen uuden tk-sairaalan valmistumista syksyyn 2016 mennessä. Henkilöstön uudelleen sijoittamisesta käytiin ensimmäisen vaiheen yt-neuvottelut ja tk-sairaalan henkilöstömäärärahoja siirrettiin Ikääntyneiden hoivan alueelle n. 125 000 euroa. Tk-sairaalapaikkoja on jouduttu ajoittain hankkimaan toisista sairaaloista ja niistä on aiheutunut ennakoimattomia menoja, hoitopäivä- ja potilaskuljetuskustannuksia.

Terveydenhuoltolain mukaan vuoden 2014 alusta lähtein kansalainen on voinut valita oman perusterveydenhuollon tuottajan eli terveyskeskuksen yli kuntarajojen. Kempeleen terveyskeskuksen palveluiden piiriin on jo tullut n 280 henkilöä (”netto”) eli n. kymmenen henkilöä / kuukausi. Tämä palvelukysynnän kasvu kertyy kunnan oman väestön kasvun lisäksi ja on myös omalta osaltaan aiheuttanut palveluiden ruuhkautumista. Th-palveluiden tuottamisesta laskutetaan potilaan kotikuntaa mutta tuloa ei ole voitu kohdistaa palvelujen laajentamiseen. Radiologin uä-palveluja on myyty lähikunnille.

Perusterveydenhuollossa tehtävämäärä kasvaa PTH/ESH:n ja kotiin annettavien palveluiden hoidonporrastuksen muuttuessa ja näistä aiheutuu omaan toiminnan kustannusten kasvua. TA:ssa ennakoimatonta kustannusten kasvua on ollut ilmaisvälinejakeluissa (mm. diabetesvälineet, uniapnealaitteet, haavanhoitotuotteet, inkontinessituotteet), lääkehoidossa (opiaattikorvaushoito, vastaanotolla suonensisäiset lääkehoidot yms.), posti- ja telekuluissa (e-laskukirjeet, puhelinvastaajapalvelut) ja vanhenevan kaluston kunnossapidosta.

Erikoissairaanhoidonkustannusten kasvu v. 2014-> 2015 oli huomattava, yhteensä n 2,5 milj. euroa ja esh kokonaiskustannus / kuntalainen oli n 1134 euroa. Edellisenä vuonna 2013 -> 2014 kustannukset nousivat vain n. 0,24 milj. euroa ja asukaskohtainen kustannus silloin jopa pieneni. Erityisen kalliita hoitoja on ollut runsaasti ja kunta on saanut palautusta kalliiden hoitojen tasausrahastosta.

Suoritetaulukko

TILINPÄÄTÖS 2015 KÄYTTÖTALOUSOSA (kaikki menot, €/suorite)														
TERVEYS- JA TOIMINTAKYKY		TP 2014	2014	TP 2014	TA 2015	2015	TA 2015	TP 2015	2015	TP 2015	TA15-TP15	%	TA15-TP15	%
	Suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	€ Muutos	€ Muutos	Suorite muutos	Suorite muutos
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut 52		**11 395 953**			**10 950 102**			**11 559 122**			**609 020**	**5,6**		
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	**€/asukas**	11 395 953	**16895**	**675**	10 950 102	**17255**	**635**	11 559 122	**17067**	**677**	**43**	**6,7**	**-188**	**-1,1**
Vastaanotto	**€/käynti**	3 172 239	**40725**	**78**	2 443 271	**38000**	**64**	2 514 939	**42773**	**59**	**-5**	**-8,6**	**4 773**	**12,6**
Päivystys	**€/käynti**	405 755	**2441**	**166**	382 985	**2400**	**160**	422 449	**2502**	**169**	**9**	**5,8**	**102**	**4,3**
Kuntoutus	**€/käynti**	519 732	**4840**	**107**	509 017	**5000**	**102**	482 074	**5061**	**95**	**-7**	**-6,4**	**61**	**1,2**
Mielenterveyspalvelut	**€/käynti**	830 270	**4495**	**185**	929 102	**4780**	**194**	873 809	**4998**	**175**	**-20**	**-10,1**	**218**	**4,6**
Terveydenhoito	**€/käynti**	1 378 338	**21144**	**65**	1 274 293	**19800**	**64**	1 218 240	**20568**	**59**	**-5**	**-8,0**	**768**	**3,9**
Suun terveydenhoito	**€/käynti**	1 798 191	**21562**	**83**	1 703 071	**21400**	**80**	1 772 162	**21025**	**84**	**5**	**5,9**	**-375**	**-1,8**
TK-sairaala	**€/hoitopv**	3 291 428	**12724**	**259**	2 631 280	**12775**	**206**	3 208 103	**11687**	**275**	**69**	**33,3**	**-1 088**	**-8,5**
Erikoissairaanhoito 57		**16 803 074**			**18 353 995**			**19 357 851**			**1 003 856**	**5,5**		
Erikoissairaanhoito	**€/asukas**	16 803 074	**16895**	**995**	18 353 995	**17255**	**1 064**	19 357 851	**17067**	**1 134**	**71**	**6,6**	**-188**	**-1,1**
KAIKKI KULUT YHTEENSÄ		**28 199 027**			**29 304 097**			**30 916 973**			**1 612 876**	**5,5**		

sis. vyörytyskulut

Sosiaalinen turvallisuus

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**1 311**	**1 257**	**-230**	**1 027**	**1 029**	**100,2**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-9 292**	**-8 963**	**-608**	**-9 571**	**-9 849**	**102,9**
Toimintakate	**-7 981**	**-7 706**	**-838**	**-8 544**	**-8 820**	**103,2**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-7 981**	**-7 706**	**-838**	**-8 544**	**-8 820**	**103,2**
poistot		-15	15	0		
Tilikauden tulos	**-7 981**	**-7 721**	**-823**	**-8 544**	**-8 820**	**103,2**
Vyörytyskulut	-220	-244		-244	-261,04	107,0
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**-8 201**	**-7 965**	**-823**	**-8 788**	**-9 081**	**103,3**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Sosiaalisen turvallisuuden toimintakate vuonna 2015 oli 103,2 %. Toimintakate ylittyi 277.000 eurolla. Toimintatuottojen toteutuma oli 100,1 % ja toimintakulujen 102,9 %.

Työttömyysturvalain työmarkkinatukiuudistuksen ja palkkatukilainsäädännön uudistuksen myötä työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin noin 360 000 euroa edellisvuotta enemmän. Palkkatukea saatiin noin 300 000 euroa aikaisempaa vähemmän. Tukityöllistämisessä jäätiin tavoitteeksi asetetusta 100 henkilön työllistämisestä, koska kesällä 2015 oli neljän kuukauden jakso, jolloin Te-keskus ei myöntänyt lainkaan palkkatukea kunnalle. Tukityöllistettynä oli vuoden aikana 73 henkilöä. Nuorten kesätyöllistämisessä jaettiin noin 250 kesätyöseteliä, joista palautui ja maksettiin 72,6 %.

Toimeentulotukea maksettiin 49 euroa / asukas mikä on saman verran kuin vuonna 2014.

Vammaispalveluiden (vaikeavammaiset, kehitysvammahuolto ,toimintakeskus, mt - asumispalvelut) toimintakulut ylittyivät noin 400 000 euroa. Vaikeavammaisten asiakkaiden määrä kasvoi 3 % ja kehitysvammaisten asiakkaiden määrä 12 % edellistä vuodesta. Toimintakeskuksen suoritemäärät kasvoivat 7,5 %.

Lastensuojelun ostopalveluissa kustannukset olivat avohuollossa 37 euroa/asukas (30 € v.2014) ja sijaishuollossa 40 euroa/asukas (43 € v.2014).

Päihdehuollossa katkaisu- ja kuntoutushoitoa ostettiin entiseen tapaan Järvenpään sosiaalisairaalasta. Hoitopäiviä vuoden aikana oli 219 vuorokautta (17 asiakasta).

Suoritetaulukko

TILINPÄÄTÖS 2015 KÄYTTÖTALOUSOSA (kaikki menot, €/suorite)															
SOSIAALINEN TURVALLISUUS			TP 2014	2014	TP 2014	TA 2015	2015	TA 2015	TP 2015	2015	TP 2015	TA15-TP15	%	TA15-TP15	%
		Suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	€ Muutos	€ Muutos	Suorite muutos	Suorite muutos
Yleiset sosiaalipalvelut yhteensä			**2 988 715**			**3 599 545**			**3 474 358**			**-125 187**	**-3,5**		
Toimeentulotuki	PALVELUYKSIKÖT:602	€/asukas	818 428	16895	48	840 489	17255	49	827 899	17067	49	0	-0,4	-188	-1,1
Valtion tukityöllistäminen	PALVELUYKSIKÖT:606	€/työllist.	1 638 042	96	17 063	1 843 755	100	18 438	1 827 915	73	25 040	6 602	35,8	-27	-27,0
Kunnan tukityöllistäminen	PALVELUYKSIKÖT:607	€/työllist.	66 438	152	437	123 574	275	449	74 150	220	337	-112	-25,0	-55	-20,0
Vammaispalvelut ja työtoiminta			**4 882 485**			**4 581 025**			**5 051 193**			**470 168**	**10,3**		
Kehitysvammahuolto	PALVELUYKSIKÖT:621	€/asiakas	2 375 118	126	18 850	2 072 689	130	15 944	2 341 116	141	16 604	660	4,1	11	8,5
Vammaispalvelut	PALVELUYKSIKÖT:630	€/asiakas	1 352 607	236	5 731	1 219 978	215	5 674	1 337 671	243	5 505	-169	-3,0	28	13,0
Mielenterveyspalvelut	PALVELUYKSIKÖT:632	€/vrk	511 608	7106	72	591 370	7665	77	670 050	7132	94	17	21,8	-533	-7,0
Toimintakeskus	PALVELUYKSIKÖT:633	€/toimin-tapäivä	643 152	12439	52	696 988	12500	56	702 356	13379	52	-3	-5,9	879,0	7,0
Lastensuojelupalvelut			**1 520 941**			**1 633 592**			**1 585 036**			**-48 556**	**-3,0**		
Avohuolto	PALVELUYKSIKÖT:641	€/asukas	502 505	16895	30	598 654	17255	35	630 587	17067	37	2	0,0	-188	-1,1
Sijaishuolto	PALVELUYKSIKÖT:642	€/asukas	719 100	16895	43	741 718	17255	43	691 068	17067	40	-2	-5,8	-188	-1,1
KAIKKI KULUT YHTEENSÄ			**8 626 998**			**9 814 162**			**10 110 587**			**296 425**	**3,0**		

sis. vyörytyskulut

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**850**	**942**	**0**	**942**	**1 039**	**110,3**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-4 675**	**-4 761**	**-138**	**-4 899**	**-5 118**	**104,5**
Toimintakate	**-3 825**	**-3 819**	**-138**	**-3 957**	**-4 079**	**103,1**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-3 825**	**-3 819**	**-138**	**-3 957**	**-4 079**	**103,1**
poistot						
Tilikauden tulos	**-3 825**	**-3 819**	**-138**	**-3 957**	**-4 079**	**103,1**
Vyörytyskulut	-170	-117		-117	-190	162,4
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**-3 995**	**-3 936**	**-138**	**-4 074**	**-4 269**	**104,8**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito – alaprosessin kokonaistoimintakate oli 102,8 %. Kotona asumista tukevissa palveluissa kokonaistoimintakate oli 126,0 %. Asumispalveluiden kokonaistoimintakate oli 86,8 %.

Toimintatuotot olivat yhteensä 110,3 %. Kotona asumista tukevissa palveluissa tuotot toteutuivat lähes ennakoidusti. Asumispalveluissa toimintatuotot ylittyivät noin 107 000 eurolla (26 %) arvioidusta. Asumispalveluiden toimintatuotoista myyntituottoina saadut aikaisemman kotikunnan maksamat kuntakorvaukset ja vuoden 2014 tapaturmaviraston korvaukset tuloutuivat arvioitua suurempina. Lisäksi tehostetun palveluasumisen palvelumaksut toteutuivat arvioitua suurempina alkukeväästä tarkistettujen asiakasmaksujen seurauksena.

Menot olivat yhteensä 104,3 %. Eniten ylitystä tapahtui kotona asumista tukevissa palveluissa, jonka toimintakulujen toteuma oli 118,8 %, mikä teki noin 385 000 euroa. Suurin ylityspaine kohdistui kotihoidon henkilöstökuluihin sekä asiakaspalvelujen ostoihin muilta. Kotihoidossa kesken talousarviovuoden käynnistetyn ja omana toimintana tapahtuvan vuorokodin toiminnan ylläpitämisen lisäksi palkattiin myös määräaikaisia työntekijöitä kotihoitoon. Kotiinkuljetettavien aterioiden ja palvelutalon keittiötoiminnan varmistamiseksi palkattiin lyhytaikaista ja määräaikaista tukipalveluhenkilöstöä. Kotiin kuljetettavien lämpimien lounaspakettien määrä hieman lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna (16 934 lounasta/vuonna 2015, 16 484/vuonna 2014). Vanhusten palvelutalolla aamupalalla ja päivällisellä kävijöiden määrä myös lisääntyi olennaisesti vuoden 2015 aikana. Aamupalalla kävi 7 701 ruokailijaa (7 348 ruokailijaa/vuonna 2014) ja päivällisellä 6 347 ruokailijaa (5 992 ruokailijaa/vuonna 2014). Näiden toimintojen järjestäminen toi omat toiminnalliset haasteensa sekä henkilöstökuluja, joihin ei ollut osattu ennakoida. Säännöllistä kotihoitoa ostettiin Hovilan vuokra-asunnoissa asuville kempeleläisille vanhuksille.

Pitkäaikaispaikkojen purkaminen terveyskeskussairaalasta vaikutti osaltaan ikähoivan toiminnalliseen ja taloudelliseen toteumaan. Osastolta siirrettiin keväällä (helmi-huhtikuun kuluessa) ikähoivaan tehostettuun palveluasumiseen viisi (5) pitkäaikaispaikalla ollutta potilasta sekä henkilöstömäärärahoja asiakaspalvelun ostoihin noin 125 000 euroa. Osa osastolta siirtyvistä potilaista siirtyi vapautuneille ja olemassa oleville paikoille, mutta uusia tehostetun palveluasumisen paikkoja ostettiin kolmelle (3) siirtyvälle asiakkaalle. Syksyllä 2015 arvioitiin toiminnallisesti tärkeäksi menettelyksi muuttaa kaksi (2) ostopalveluna ollutta tilapäishoidon paikkaa pitkäaikaiseksi tehostetun palveluasumisen paikaksi kahden vanhusasiakkaan saamiseksi oikeille hoitopaikoille. Vuoden 2015 lopussa ikääntyneiden hoiva ja huolenpito osti eri palvelukotiyrittäjiltä te-

hostettua palveluasumista kaikkiaan 66 asiakkaalle (61 asiakasta/vuonna 2014). Palveluasumisen hoitovuorokausia oli sen sijaan 23 023 (22 410 vuonna 2014).

Vaikka tehostetun palveluasumisen ostot pysyivät arvioitua alhaisempina, kompensoitiin niillä kotona asumista tukevissa palveluissa ja lähinnä kotihoidossa muodostuneita ylityksiä. Kotihoidossa hoidetaan pidempään yhä ikääntyneempiä ja hoitoisuudeltaan raskaampia kotihoidon asiakkaita ennen heidän siirtymistä ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Hoitajat työskentelevät yhä useammin myös työpareina. Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä sekä käyntien määrä kasvoivat merkittävästi edellisvuodesta. Säännöllisen kotihoidon piirissä oli vuoden lopussa kaikkiaan 175 asiakasta ja kotikäyntejä tehtiin kokonaisuudessaan 125 362 käyntiä (105 271 vuonna 2014).

Vuorokodissa tarjottiin tilapäishoitoa sekä omaishoidon vapaiden aikaisia järjestelyjä. Tilapäishoitoa on kuitenkin jouduttu ostamaan kokonaistilanteen ja asiakkaiden tarpeen mukaisesti myös yksityisiltä palvelukotiyrittäjiltä. Vuorokodin käyttöaste on toiminnan käynnistämisestä lähtien ollut lähes 90 %.

Loppuvuodesta 2015 (joulukuussa) käyttöönotettiin kotihoidon mobiili- ja optimointijärjestelmä. Kotihoidon työntekijä saa mobiilin avulla suoraan yhteyden kotikäynneiltä potilastietojärjestelmään, joka mahdollistaa tarvittavien asiakastietojen kirjaamisen jo kotikäynnillä ja vähentää näin kirjaamistarvetta toimistolla. Lisäksi reaaliaikainen käyntitietojen tilastoiminen tapahtuu jo kotikäynnin aikana. Mobiili- ja optimointijärjestelmän käyttöönoton avulla tavoitteena on saada enemmän aikaa välittömään asiakastyöhön.

Loppuvuodesta tehtiin omaishoitajille sekä säännöllisen kotihoidon asiakkaille asiakastyytyväisyyskyselyt. Kyselyn tavoitteena oli saada palautetietoa ikääntyneiden palvelujen toimintojen kehittämiseksi. Omaishoitajien kyselyn vastausprosentti oli 61,1 % ja säännöllisen kotihoidon vastausprosentiksi saatiin 43,8 %. Säännöllisen kotihoidon kyselyyn vastanneista yli 75-vuotiaita oli 71 %. Omaishoidon kyselyyn vastanneista 55 % oli iältään 65–74-vuotiaita.

Ikähoivan henkilöstössä tapahtui muutoksia vuonna 2015, kun vanhuspalveluohjaajan virka kokoaikaistettiin ja uusi viranhaltija aloitti tehtävässä toukokuun alussa. Yksi (1) sairaanhoitajan toimi muutettiin palveluohjaajan viraksi. Osaston pitkäaikaispaikkojen vähentämisen yhteydessä osastolta siirtyi kolme (3) lähihoitajaa ikähoivassa avoimina olleisiin toimiin. Loppusyksystä vakinaistettiin vuoden aikana vapautuneet kotihoidon yksi (1) sairaanhoitajan sekä kaksi (2) lähihoitajan toimea.

Suoritetaulukko

TILINPÄÄTÖS 2015 KÄYTTÖTALOUSOSA (kaikki menot, €/suorite)														
IKÄÄNTYNEIDEN HOIVA JA HUOLENPITO		TP 2014	2014	2014	TA 2015	2015	TA 2015	TP 2015	2015	TP 2015	TA15-TP15	%	TA15-TP15	%
	Suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	Suorite-määrä	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	€ Muutos	€ Muutos	Suorite muutos	Suorite muutos
Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito		4 749 810			5 016 624			5 308 103			291 479	5,8		
Kotihoito	€/käynti	2 107 464	105271	20	1 891 310	108000	18	2 366 238	125362	19	1	7,8	17 362	16,1
Omaishoidon tuki	€/asiakas	240 272	35	6865	277 269	38	7 297	276 709	36	7 686	390	5,3	-2	-5,3
Palveluasuminen	€/hoitopv.	2 356 237	22410	105	2 676 709	22700	118	2 474 615	23023	107	-10	-8,8	323	1,4
KAIKKI KULUT YHTEENSÄ		4 703 973	260 882		5 016 624			5 308 103			291 479	5,8		

sis. vyörytyskulut

Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**2 514**	**2 608**	**9**	**2 617**	**2 611**	**99,8**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-35 081**	**-35 290**	**74**	**-35 216**	**-34 569**	**98,2**
Toimintakate	**-32 567**	**-32 682**	**83**	**-32 599**	**-31 957**	**98,0**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-32 567**	**-32 682**	**83**	**-32 599**	**-31 957**	**98,0**
poistot	-373	-318	61	-257	-264	
Tilikauden tulos	**-32 940**	**-33 000**	**144**	**-32 856**	**-32 221**	**98,1**
Vyörytyskulut	-615	-757		-757	-986	130,2
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**-33 555**	**-33 757**	**144**	**-33 613**	**-33 207**	**98,8**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot alittuivat 9,4 %, 156 609 euroa. Alitus johtui liian suuriksi arvioiduista maksutuotoista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut alittuivat 1,3 %, 186 335 euroa. Varhaiskasvatuksen palvelurakenteessa tapahtui edelliseen vuoteen verrattuna muutoksia siten, että perhepäivähoidossa olevien lasten määrä väheni keskimäärin vuoden aikana 28 lapsella ja ryhmäperhepäivähoidossa lapsimäärä väheni 26 lapsella. Elokuussa lakkautettiin Metsolan ryhmäperhepäiväkoti. Kunnallisessa päiväkotihoidossa oli 44 lasta enemmän kuin edellisenä vuonna ja yksityisissä päiväkodeissa 16 lasta enemmän. Kaikkiaan vuonna 2015 kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä oli 6 lasta enemmän kuin vuonna 2014. Kotihoidon ja yksityisenhoidon tuen piirissä olevien lasten määrä pysyi keskimäärin ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna.

Palveluohjaustiimin toiminta vakiintui vuoden aikana. Otettiin käyttöön Facta tilastotyökalu, jolla myös palveluohjaustiimi voi seurata eri yksiköiden sijoitustilannetta.

Varhaiskasvatukseen valmistui tilatarveselvitys. Selvityksen mukaan tarvitaan korvaavat tilat Kirkkotien päiväkodille, Honkasen päiväkodille sekä Puukoulun esiopetuspäiväkodille. Myös Rentolantien kolme ryhmäperhepäiväkotia esitetään yhdistettäväksi Honkasen päiväkodin ja Puukoulun esiopetuksen kanssa samaan rakennukseen.

Esiopetussuunnitelmaa on valmisteltu työryhmissä vuoden aikana. Työmuotoina ovat olleet erilaiset kyselyt vanhemmilta ja työntekijöiltä sekä ryhmätyöskentely.
Muksunetin käyttö on vakiintunut vuoden aikana. Lapsen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat on uusittu Muksunettiin sopiviksi. Vanhemmat voivat kotona kirjata ja seurata lapsensa suunnitelman tekoa. Myös sähköinen tiedotus on lisääntynyt Muksunetin kautta.

Sähköistä työajan seurantaa on lisätty. Sarkkirannan päiväkodissa on ollut koekäytössä työajan leimauslaite, josta on saatu hyviä kokemuksia.

Opetus

Opetuksen toimintatuottojen toteuma on 115,9 % ja toimintakulujen toteuma 97,8 %.

Perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien valmistelu aloitettiin. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön syksyllä 2016. Lukiokoulutuksessa on valmistauduttu asteittain käyttöön otet-

taviin sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Valtuusto on 27.4.2015 hyväksynyt selvityksen koulutilojen riittävyydestä 2015-2020 ja oppilaaksiottoalueista. Opetuksen tilatarveselvityksen mukaisesti valtuusto on 9.11.2015 tehnyt päätöksen Linnakangastalon I-laajennusvaiheen aloittamisesta alkuvuonna 2016. Linnakangastalon II-vaiheen valmistelu jatkuu vuoden 2016 aikana.

Kunnanhallitus hyväksyi 21.9.2015 Hyvän kasvun ohjelman 2015-2020. Ohjelmassa esitetyt tavoitteet, toimenpiteet ja toteutus tarkastellaan vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä.

Koulun yhteydessä tapahtuvaa nuorisotyötä kehitettiin siirtämällä lasten ja nuorten talon toiminta Pirilästä Kirkonkylän koulukeskukseen. Nuorten työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä on kehitetty osana lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun palvelutuotantoa. Pikkuparlamentin osallisuutta toimintojen suunnittelussa on lisätty.

Suoritetaulukko

TILINPÄÄTÖS 2015 KÄYTTÖTALOUSOSA (kaikki menot, €/suorite)														
LASTEN JA NUORTEN YHTEISÖLLINEN KASVU		TP 2014	2014	TP 2014	TA 2015	2015	TA 2015	TP 2015	2015	TP 2015	TA15-TP15	%	TA15-TP15	%
	Suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	€ Muutos	€ Muutos	Suorite muutos	Suorite muutos
Varhaiskasvatus 30		**14 539 244**			**14 220 147**			**14 241 160**			**21 013**	**0,1**		
Varhaiskasvatus	€/lapsi	14 439 897	2015	7 166	14 220 147	2150	6 614	14 241 160	1955	7 284	670	10,1	-195	-9,1
Päiväkodit (sis. erityispäiväh., esiopetuksen ja ostopalvelut)	€/lapsi	8 544 078	790	10 815	8 739 034	980	8 917	8 627 972	834	10 345	1 428	16,0	-146	-14,9
Perhepäivähoito	€/lapsi	2 479 423	206	12 036	2 019 930	185	10 919	1 837 694	153	12 011	1 093	10,0	-32	-17,3
Kotihoidontuki	€/lapsi	1 432 220	593	2 415	1 398 805	550	2 543	1 417 401	435	3 258	715	28,1	-115	-20,9
Yksityisen hoidon tuki	€/lapsi	313 616	85	3 690	292 074	95	3 074	349 182	170	2 054	-1 020	-33,2	75	78,9
Palveluseteli	€/lapsi	1 540 703	219	7 035	1 356 213	200	6 781	1 619 335	235	6 891	110	1,6	35	17,5
Avoin päivähoito	€/lapsi	229 204	122	1 879	253 543	140	1 811	200 680	128	1 568	-243	-13,4	-12	-8,6
Opetus 40		**21 352 191**			**22 009 805**			**21 577 459**			**-432 346**	**-2,0**		
Perusopetus (sis. Esi- ja erityisopetuksen)	€/opp.	18 107 792	2451	7 388	18 521 199	2478	7 474	18 280 293	2468	7 407	-67	-0,9	-10	-0,4
AP/IP -toiminta	€/lapsi	561 568	283	1 984	615 299	277	2 221	555 879	287	1 937	-284	-12,8	10	3,6
Lukio	€/opisk.	2 070 099	329	6 292	2 233 671	325	6 873	2 101 354	341	6 162	-711	-10,3	16	4,9
Nuorisotyö	€/käynti	303 639	13134	23	464 988	17000	27	430 718	12314	35	8	27,9	-4 686	-28
Etsivä nuorisotyö	€/nuori	85 029	129	659	87 584	125	701	89 878	138	651	-49	0,0	13	0
Työpaja	€/nuori	124 717	26	4 797	120 960	25	4 838	91 642	26	3 525	-1 314	0,0	1,0	0,0
KAIKKI KULUT YHTEENSÄ		**35 792 088**			**36 229 952**			**35 818 619**			**-411 333**	**-1,1**		

sis. vyörytyskulut

Vapaa-aika

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**630**	**662**	**0**	**662**	**668**	**100,8**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-2 362**	**-2 387**	**-4**	**-2 391**	**-2 367**	**99,0**
Toimintakate	**-1 732**	**-1 725**	**-4**	**-1 729**	**-1 699**	**98,3**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-1 732**	**-1 725**	**-4**	**-1 729**	**-1 699**	**98,3**
poistot	-5	-3		-3	-3	92,3
Tilikauden tulos	**-1 737**	**-1 728**	**-4**	**-1 732**	**-1 702**	**98,3**
Vyörytyskulut	-79	-37		-37	-69,57	188,0
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**-1 816**	**-1 765**	**-4**	**-1 769**	**-1 772**	**100,2**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Vapaa-ajan toimintatuottojen toteuma on 100,9 % ja toimintakulujen toteuma 99 %.

Vapaa-ajan palvelujen organisoituminen ja toimintojen suunnittelu Kempele akatemia – toimintamalliksi aloitettiin niin, että toiminta käynnistyy 1.8.2016 alkaen. Kulttuuriohjelma 2015-2016 hyväksyttiin kunnanhallituksessa 9.3.2015.

Yhteistyötä ja tapahtumien järjestämistä urheilu- ja liikuntaseurojen, seurakunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on jatkettu järjestämällä mm. Hyvä kasvaa Kempeleessä – tapahtuma. Myös kehon koostumusmittaus toteutettiin yhteistyössä järjestöjen kanssa ja näin saatiin useampi kuntalainen mukaan kehon koostumusmittaukseen. Mittauksen aikana annettiin myös elämäntapaohjausta. Hyvä liikkuu Kempeleessä tapahtumapäivän aikana liikkui noin 3000 lasta ja nuorta.

Päiväkoteihin nimettiin liikuntavastaavat ja liikunnanopettajien kanssa on pidetty säännöllisesti palavereita liikuntaan liittyvistä aiheista. Näiden molempien tarkoituksena on liikunnallisuuden edistäminen lasten ja nuorten arjessa.

Liikuntasihteerin palvelut siirtyivät Virkistysuimala Zimmariin syksyllä 2015.

Suoritetaulukko

TILINPÄÄTÖS 2015 KÄYTTÖTALOUSOSA (kaikki menot, €/suorite)														
VAPAA-AIKA		TP 2014	2014	TP 2014	TA 2015	2015	TA 2015	TP 2015	2015	TP 2015	TA15-TP15	%	TA15-TP15	%
	Suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	€ Muutos	€ Muutos	Suorite muutos	Suorite muutos
Vapaa-aika		2 387 598			2 431 501			2 439 367			7 866	0,3		
Kulttuuri	€/asukas	95 916	16895	6	765 662	17255	44	759 099	17067	44	0	0,2	-188	-1,1
Kirjasto	€/lainaus	634 418	330272	2	619 120	338000	2	660 884	313385	2	0,3	15,1	-24 615	-7,3
Virkistysuimala	€/käynti	1 011 840	170239	6	1 003 102	168500	6	1 028 244	171022	6	0,1	1,0	2 522	1,5
Liikuntapalvelut	€/asukas	77 083	16895	5	88 739	17255	5	89 114	17067	5	0,1	1,5	-188	-1,1
Kansalaisopisto	€/opisk.	568 341	3546	160	573 998	3300	174	562 909	3860	146	-28	-16,2	560	17,0
KAIKKI KULUT YHTEENSÄ		2 387 598			2 431 501			2 439 367			7 866	0,3		

sis. vyörytyskulut

Strategiset tavoitteet (valtuuston nähden sitovat)

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Yhteistyö eri verkostojen kanssa	Yhteistyöverkostojen määrä Tapahtumien määrä ja palaute	Yhteistyöverkostoja 50 Erilaisia tapahtumia on järjestetty noin 30.

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Palveluista tehdään prosessikuvaukset	Tehdyt asiakaslähtöiset prosessikuvaukset	Peruspalveluissa on tehty 130 prosessikuvausta.
Hyvän kasvun strategian päivittäminen	Kehittämishankkeiden etenemi-nen	Kunnanhallitus on 21.9.2015 hyväksynyt Hyvän kasvun ohjelman 2015-2020.
Perhetyön ja nuorisotyön kehittämistä jatketaan	Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman arviointi	Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman seurantaryhmä on arvioinut ohjelman toteutumista.

Avohoitopalvelujen lisääminen palvelurakenteiden ja toimintamallien uusiminen	Palveluiden järjestämissuunnitelman toteutuminen	Vastaanoton terveydenhoitaja, 50 % mt-sairaanhoitaja ja hammashoitaja uudet työsuhteet täytettiin. Vastaanotolla lääkärien päivystys keskitetysti mutta ei kiireellinen vastaanotto edelleen pääasiassa väestövastuun mallilla. Kotihoidon oma vuorokoti käynnistetty ja aktiivisessa käytössä. Kehitysvammahuollossa tukiasuminen saatu järjestettyä omana toimintana.

Ikäihmisten palveluiden rakenteen ja sisällön uudistaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**

Ikääntyneiden palvelurakenne:
- 93 % asuu kotona
  ○ 13–14 % kotihoidon piirissä
  ○ 5-6 % saa omaishoidon tukea
- ymp.vrk hoito ja hoiva 7 %
 	
Laitoshoidon purkaminen
	Eri palveluja saavien määrä ja osuus 75 vuotta täyttäneistä	– Kotona asuu 93,2 % (867 henkilöä) yli 75-vuotiaista.
		
		○ Kotihoidon piirissä on 14,07 % (62 henkilöä) yli 75-vuotiaista.
		
		○ Omaishoidon tukea saa 2,65 % (23 henkilöä) yli 75-vuotiaista.
		
		– Ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon (tehostettu palv.asuminen sekä laitoshoito) piirissä on 6,8 % (59 henkilöä) yli 75-vuotiaista.
		
		Laitoshoidon pitkäaikaishoitopaikkoja on vähennetty viisi. Tk-sairaalan potilaspaikkaluku 30.
		
		Kehitysvammahuollossa laitoshoito on saatu lähes purettua.

Palvelut järjestään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Aloitteiden hyödyntäminen palvelujen järjestämisessä	Uusien työmenetelmien käyttöönoton seuranta Asukas/asiakastyytyväisyysmittauksien tulokset	Vastaanotolla lääkärien päivystys keskitetysti mutta ei kiireellinen vastaanotto edelleen pääasiassa väestövastuun mallilla. Kotihoidon asiakkaiden sekä omaishoidon asiakastyytyväisyyskyselyt on toteutettu.

Pikkuparlamentin, seniorineuvoston ja vammaisneuvoston osallisuuden lisääminen		Seniorineuvoston kokouksia on ollut 4 kertaa vuodessa, vammaisneuvosto kokoontui 3 kertaa ja pikkuparlametti 2 kertaa.

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden tulosten huomioiminen palvelujen järjestämisessä	Käynnistetyt toimenpiteet Kts hyvinvointikertomuksen mittarit	Laitoshoidon purkaminen Avohoitopalvelujen lisääminen

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Peruspalveluprosessin sähköisten palvelujen kehittäminen	Sähköiset palvelut	Kotihoidon henkilöstön mobiilin ja optimointijärjestelmän käyttöönottaminen

7.2.3 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut yhteensä

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**7 017**	**7 394**	**340**	**7 734**	**7 775**	**100,5**
Myyntituotot	4 657	4 770		4 770	4 933	103,4
Maksutuotot	217	239	340	579	765	132,1
Tuet ja avustukset	22	9		9	24	264,3
Muut toimintatuotot	2 121	2 376		2 376	2 053	86,4
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**272**		**272**	**279**	**102,7**
Toimintakulut	**-7 246**	**-7 985**	**-15**	**-8 000**	**-7 534**	**94,2**
Henkilöstökulut	-2 029	-2 288	-25	-2 313	-2 215	95,8
Palvelujen ostot	-3 038	-3 226	10	-3 216	-3 148	97,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 716	-1 950		-1 950	-1 714	87,9
Muut toimintakulut	-463	-521		-521	-457	87,7
Toimintakate	**-230**	**-319**	**325**	**6**	**520**	**8659,5**
Rahoitustuotot- ja kulut					-1	
Vuosikate	**-230**	**-319**	**325**	**6**	**519**	**8649,2**
poistot	-4 325	-4 682	196	-4 486	-4 453	99,3
Tilikauden tulos	**-4 555**	**-5 001**	**521**	**-4 480**	**-3 933**	**87,8**
Vyörytyskulut	-139	-177		-177	-282	159,1
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**-4 694**	**-5 178**	**521**	**-4 657**	**-4 215**	**90,5**

Ympäristöpalvelujen johto

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**0**	**0**	**0**	**0**	**19**	
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-589**	**-457**	**-10**	**-467**	**-438**	**93,7**
Toimintakate	**-589**	**-457**	**-10**	**-467**	**-418**	**89,6**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-589**	**-457**	**-10**	**-467**	**-418**	**89,6**
poistot				0		
Tilikauden tulos	**-589**	**-457**	**-10**	**-467**	**-418**	**89,6**
Vyörytyskulut	-50	-9		-9	-47	526,8
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**-639**	**-466**	**-10**	**-476**	**-466**	**97,8**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Ympäristöpalveluiden taloudellinen ja toiminnallinen tulos muodostuivat pääsääntöisesti talousarvion mukaisiksi. Toimintatuotot olivat hieman arvioitua korkeammat, vaikka maanmyyntituotot jäivätkin budjetoitua pienemmiksi. Kaavoituskorvaukset ylittivät tuottoarvion. Toimintakulut toteutuivat budjetoitua pienempinä. Asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin suunnitellusti.

Kunnan ja yksityisten toimenpiteiden tuloksena kuntaan valmistui ja otettiin käyttöön vuona 2015 yhteensä 114 uutta asuntoa. Korjaus- ja energia-avustusmäärärahaa Kempeleen kunta sai haetun määrän.

Ympäristön kunnossapito

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**127**	**49**	**0**	**49**	**196**	**399,9**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**272**	**0**	**272**	**276**	**101,6**
Toimintakulut	**-1 848**	**-2 711**	**-3**	**-2 714**	**-2 622**	**96,6**
Toimintakate	**-1 721**	**-2 390**	**-3**	**-2 393**	**-2 150**	**89,8**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**-1 721**	**-2 390**	**-3**	**-2 393**	**-2 150**	**89,8**
poistot	-2 110	-2 204	178	-2 026	-1 978	
Tilikauden tulos	**-3 831**	**-4 594**	**175**	**-4 419**	**-4 128**	**93,4**
Vyörytyskulut	-24	-37		-37	-58	156,3
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**-3 855**	**-4 631**	**175**	**-4 456**	**-4 186**	**93,9**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Toimintatuotot ylittyivät arvioidusta huomattavasti johtuen lähinnä läjitysalueelle otetuista ylijäämämaista Liikenneviraston rautatien alikulkutöistä sekä ulkopuolisille tehdyistä runsaista viimeistelytöistä. Suoritemäärissä näkyvän suoritemuutoksen on aiheuttanut joukkoliikenteen kustannusten kasvu sekä investointien palkkojen siirto käyttötalouden puolelle.

Ympäristön kunnossapidon organisaatiomuutosten myötä tehtävänkuvat ovat selkeytyneet. Tehtävänkuvien ja organisaation selkeytyksen jälkeen voidaan keskittyä prosessien optimointiin ja saavuttaa tätä kautta laadullista kehitystä ja resurssien tehokkaampaa käyttöä.

Kuluneen vuoden aikana aloitettiin Zatelliitin yritysalueen liikennejärjestelyiden kehittämishanke EAKR-hankerahoituksella. Hankkeessa parannetaan Zatelliitin yritysalueen liikennöitävyyttä toteuttamalla Zatelliitintien jatkoyhteys pohjoiseen ja rautatien alitse Eteläsuomentielle saakka. Hanke eteni aikataulussa ja saadaan päätökseen viimeistelytöiden osalta vuoden 2016 heinäkuussa. Zatelliitin alueella toteutettiin samalla rautatieasemaa tukevia liikennejärjestelyitä mm. kevyen liikenteen väylän sekä valaistuksen toteuttamisella Asemantieltä Komeetantielle radan vartta pitkin. Asuintonttituotantoa varten toteutettiin uusia katuja Linnakankaalle ja Metsärinteelle. Katuja perusparannettiin Ollilan, Paiturin ja Haapamaan alueilla.

Linnakankaalle Röllipuistoon toteutettiin myös uusi leikkipuisto kävely- ja pyörätieyhteyksineen. Santamäen vanhalle hiekkakuopalle rakennettiin liikunta- ja leikkipuisto ”Ilonpilke”. Talousmetsien hoitoa varten laadittiin uusi metsänhoitosuunnitelma vanhan suunnitelman vanhennuttua.

Liikuntapaikkojen ylläpidossa otettiin käyttöön reaaliaikainen latujen seurantajärjestelmä ja käyttöä laajennetaan tulevana vuonna koskemaan myös luistelukenttiä. Liikuntapaikkojen hoitotasoa parantaa myös uusi latukone. Köykkyrin yleissuunnitelmaa on lähdetty toteuttamaan suunnitellusti ja vuoden aikana rakennettiinkin uudet latusillat joihin saatiin valtion liikuntapaikka-avustusta. Sarkkirannan pesäpallostadionille toteutettiin uusi näyttötaulu sekä pesäpallokentän rakenteet uusittiin. Uusi tekonurmi asennetaan keväällä 2016.

Katujen kunnossapidossa aloitti työnsä uusi kunnossapitoinsinööri. Uusi työpanos tuo helpotusta pitkään jatkuneeseen resurssivajeeseen. Katujen kunnossapidossa on kokeiltu uusia talvikunnossapidon seurantamenetelmiä ja tullaan jatkokehittämään uusia laatumittareita. Kävely- ja pyöräteiden laatuun on kiinnitetty erityistä huomioita ja pilotoitu pääreiteillä reittipohjaista kunnossapitoa.

Seudullinen liikennejärjestelmätyö on uudelleenjärjestäytynyt uuden liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti ja Kempele on seudullisessa työssä vahvasti mukana kaikilla liikenteen eri sektoreilla. Tavoitteena uudessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on nostaa joukkoliikenteen-, kävelyn- ja pyöräilyn kulkutapaosuutta ja näin hillitä autoliikenteen vaatimien kalliiden infrahankkeiden toteuttamispaineita.

Joukkoliikenteen uusi toimintamalli on vakiintunut ja kustannukset ovat pysyneet ennakoidun suuruisina. Käynnistysvaiheen jälkeen voidaan keskittyä joukkoliikenteen kehittämisessä palvelemaan asiakkaita entistä paremmin ja vuoden 2015 aikana aloitettiinkin jo vuoteen 2017 tähtäävä uusi Oulun eteläisen linjastosuunnitelma. Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi ja huomioimiseksi vireillä olevissa yleiskaavoissa on vuoden aikana laadittu Kempeleen kävelyn- ja pyöräilyn edistämisstrategia. Strategiassa määriteltiin kävelyn ja pyöräilyn tavoiteverkko, jota lähdetään toteuttamaan määrärahojen puitteissa tulevina vuosina. Liikenneturvallisuustyötä on aktivoitu vuoden aikana ja tullaan vahvistamaan tulevana vuonna kunnan ja ELY-keskuksen yhteisesti hankkimalla liikenneturvallisuustoimija- mallilla.

Tilapalvelut

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**4 850**	**4 992**	**0**	**4 992**	**5 016**	**100,5**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-3 153**	**-3 085**	**-1**	**-3 086**	**-2 762**	**89,5**
Toimintakate	**1 697**	**1 907**	**-1**	**1 906**	2 254	**118,3**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**1 697**	**1 907**	**-1**	**1 906**	**2 254**	**118,3**
poistot	-2 215	-2 478	19	-2 459	-2 475	
Tilikauden tulos	**-518**	**-571**	**18**	**-553**	**-220**	**39,8**
Vyörytyskulut	-21	-86		-86	-96	111,8
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**-539**	**-657**	**18**	**-639**	**-317**	**49,5**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Tilapalveluiden taloudellinen ja toiminnallinen tulos toteutui suunnitelmien mukaisesti. Syksyn 2015 aikana toteutettiin Linnakankaan koulun laajentamisen suunnittelu ja kokonaisurakoitsijan kilpailutus. Kauden aikana tehtiin lukuisia energiansäästöön liittyviä ratkaisuja ja hankintoja. Kempeleen kunta liittyi myös tämän myötä kuntien vähähiilisyyshankkeeseen. Kiinteistömassan osalta muutoksia tuli Hovintien elementtikodin vuokrasopimuksen päättymisen osalta. Kunnanhallituksen päätökselle myös Koy Kempeleen liiketorin osakkeet päätettiin asettaa myyntiin. Kunta on tehnyt sopimuksen Zimmarin viereen rakennettavan liikuntahallin vuokrauksesta liikuntakäyttöön. Kohde valmistuu vuoden 2016 aikana. Kirkonkylän koulun liikuntasalin peruskorjaus aloitettiin kesäkuussa. Peruskorjaus valmistuu vuoden helmikuussa. Vanhusten palvelutalon vesikatto uusittiin ja kohteeseen päätettiin tehdä muutoksia sisätiloihin huonejärjestelyiden muodossa. Kunnantalon lähes käyttämättömät saunatilat muutettiin neuvottelutiloiksi ja näin saatiin myös kyseinen tila päivittäiseen käyttöön.

Terveyskeskuksen laajennus aloitettiin syksyllä leasing –rahoituksella, jolloin kunta vuokraa valmistuneen rakennuksen Kuntarahoitukselta. Vuoden lopulla aloitettiin neuvottelut peruskorjausosan rahoittamisesta samalla menetelmällä.

Maankäytön valvonta ja suojelu

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Toimintatuotot	**2 040**	**2 353**	**339**	**2 692**	**2 543**	**94,5**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**	
Toimintakulut	**-1 657**	**-1 732**	**-1**	**-1 733**	**-1 713**	**98,8**
Toimintakate	**383**	**621**	**338**	**959**	**834**	**86,9**
Rahoitustuotot- ja kulut						
Vuosikate	**383**	**621**	**338**	**959**	**834**	**86,9**
poistot						
Tilikauden tulos	**383**	**621**	**338**	**959**	**834**	**86,9**
Vyörytyskulut	-44	-45		-45	-80	178,0
Vyörytystuotot						
Tilikauden alijäämä	**339**	**576**	**338**	**914**	**753**	**82,4**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Maankäyttö huolehtii kunnan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteisestä ohjaamisesta (yleiskaavoitus), kunnan maaomaisuuden riittävyydestä asuntotuotannon ja elinkeinoelämän tarpeisiin (maanhankinta), maa-alueiden käytön yksityiskohtaisesta järjestämisestä, rakentamisesta ja kehittämisestä (asemakaavoitus) sekä kunnan omistamien rakentamisalueiden riittävyydestä ja luovuttamisesta (tonttivaranto/tontinluovutus).

Kempeleen kunnan maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin huhtikuussa 2015. Kunta on v.2015 ja aiempinakin vuosina hankkinut maapoliittisen ohjelman mukaisesti runsaasti maata keskeisiltä kaavoitusalueilta. Lisäksi joulukuussa 2015 allekirjoitettiin Kirkonkylän koulun viereiseltä alueelta kauppakirja n. 22 ha maanostosta, joka mahdollistaa asuntotuotannon asemakaavoituksen aloittamisen kunnan länsipuoliselle alueelle v. 2016 aikana.

Ympäristöministeriö hyväksyi v. 2015 lopulla maakuntakaavan 1 vaiheen, joka on ollut Taajaman osayleiskaavan jatkotyöstämisen edellytys. Osayleiskaavan sisältöä on tarkasteltu vuoden 2015 aikana suunnittelutoimiston kanssa ja se mahdollistaa seuraavan käsittelyvaiheen nähtäville laiton keväällä 2016. Maakuntakaavan hyväksyminen mahdollistaa myös Zatelliitin alueen yritystonttien asemakaavoituksen loppuunsaattamisen, joka omalta osaltaan tulee parantamaan merkittävästi liiketonttien tarjontaa. Linnakallion alueelle laadittiin v. 2015 aikana Master Plan ja alueen osayleiskaavan suunnittelua tullaan jatkamaan v.2016 aikana.

Vuoden 2015 aikana hyväksyttiin Merisaran sekä Kirkonkylän koulualueen asemakaavat, jotka parantavat yritysalueiden tonttireserviä sekä mahdollistavat Kirkonkylän koulun tilajärjestelyiden toteuttamisen. Lisäksi v. 2015 aikana on käynnistetty Zeppelin-Zimmari alueen ja Hakamaan teollisuusalueen asemakaavoitus sekä Keskustan kehittämisen yleissuunnittelu, jotka tulevat olemaan v. 2016 keskeisiä kaavoituskohteita. Ollakan alueen asemakaavoitusta on lykätty biovoimalaitoksen aikataulutavoitteiden siirryttyä v.2020 ja mahdollisen uuden sijoituspaikan selvittämisen vuoksi. Ollakan asemakaavan lykkääminen heikensi osaltaan v.2015 yritystonttien kaavoituksen tavoitteiden toteutumista.

Tonttimyynnin piristämiseksi toteutettiin myyntitonttien hinnoitteluiden tarkasteluita sekä alettiin luovuttamaan omakoti- ja rivitalotontteja vuokraamalla. Omakotitonttien myynti vilkastui loppuvuodesta ja niiden myyntitoteuma oli parempi kuin v.2014. Samoin rivitalotonttien luovutus oli parempi kuin edellisvuotena. Paritalotonttien luovutuksessa jäätiin tavoitteista ja kerrostalotonttien tarjontaa ei kunnalla ole tällä hetkellä laisinkaan. Tonttien myyntitavoitteista jäätiin n. 300 000 euroa, joka osittain johtuu omakoti- ja yritystonttien vuokraamisesta. Maanvuokratulot ja maankäyttösopimuksien korvaukset ylittivät v.2015 tavoitteet selkeästi.

Kunnan viimevuosien maanhankinta keskeisiltä kehittämisalueilta mahdollistaa asemakaavojen laatimisen ja tonttiluovutuksen kunnan haluamassa aikataulussa. Kunnalla on kuitenkin tällä hetkellä vireillä runsaasti merkittäviä kaavahankkeita ja tämä aiheuttaa paineita kaavoitusresursseihin.

Rakennusvalvonnassa on otettu käyttöön sähköinen palvelu lupa-asioiden käsittelyssä, joka on tehostanut lupahakemuksien käsittelyä. Rakennus- ja huoneistotietojen ylläpitäminen siirtyi kunnan hoidettavaksi. Rakennus- ja huoneistorekisterin perusparannustyö aloitettiin lokakuussa ja työ jatkuu vielä seuraavanakin vuonna.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat)

Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Ollakan yritysalueen sekä Merisaran logistiikka-alueen asemakaava tuodaan hyväksymiskäsittelyyn keväällä Taajaman osayleiskaavan ja poikittaisyhteyden tilaa vaativien kaupallisten tonttien asemakaavoitusta (2. vaihe) jatketaan maakuntakaavan tultua voimaan	Kaavahankkeiden etenemi-nen	Merisaran asemakaava sai lainvoiman kesällä, Ollakan asemakaavoitusta on lykätty. Maakuntakaava hyväksyttiin loppuvuodesta. Taajaman osayleiskaavan ja yritystonttien kaavoitusta jatketaan v. 2016.
Ollakan ja Merisaran sekä poikittaisyhteyden 1 vaiheen yritystonttien kaavoitus lisää tarjontaa n. 20 ha	Tonttivarannon lisäys, ha	Merisaran asemakaava lisäsi yritystonttien tarjontaa n. 6 ha.

Turvallinen ja aktivoiva ympäristö		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Liikenneturvallisuussuunnitelmaa lähdetään toteuttamaan ja kunnan liikenneturvallisuustyö on aktiivista Kevyen liikenteen väylien kunnossapito on laadukasta	Toteutuneet liikenneturvallisuushankkeet Hyvinvointikertomuksen turvallisuus ja elinympäristömittarit	Liikenneturvallisuuskohteita on toteutettu liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti. Kävely- ja pyöräteiden pääväylät on määritelty ja huomioidaan kunnossapidossa.

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Pidetään yllä vuoropuhelua kuntalaisten ja/ kunnassa toimivien vapaaehtoisjärjestöjen kanssa	Osallistujien palaute	Liikuntaseurojen ja asukasyhdistysten kanssa tehty yhteistyötä (KIRI, Ajax¸Vihiluoto, Ketolanperä).

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Valmistuneet prosessikuvaukset ovat viimeistellyt Rakennuslupien käsittelyaika alle kolme viikkoa Kunnan omien toimitilojen käyttö on tehostunut	Prosessikuvausten edistyminen Käsittelyaika Tilojen käyttöaste Vuokratilojen osuus tiloista	Prosessikuvauksia on laadittu eri toiminnoista. Rakennuslupien käsittelyaika on alle kolme viikkoa. Vuokratilojen osuus tiloista 0,48 %.

Kunnan kiinteistöjen energiatehokkuus paranee Ympäristön kunnossapidon henkilöstön tehtävänkuvat ovat selkiintyneet	Energiatehokkuus	Energiamäärän kulutuksen alentamisesta solmittiin sopimus Leasegreen Oy:n kanssa. Tehtävämuutokset on tehty ja uusi kunnossapitoinsinööri on aloittanut viranhoidon

Palvelut järjestään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Asukkaiden ja yhteisöjen kuuleminen ympäristön suunnitteluprosesseissa	Asukas/asiakastyytyväisyysmittauksien tulokset	Ympäristön suunnittelussa on järjestetty yleisötilaisuuksia.

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Liikunnan olosuhteiden huomiointi kaavoituksessa ja ympäristön suunnittelussa Kevyen liikenteen verkko on laadukas ja toimiva Liikenneturvallisuus lisääntyy	Kevyen liikenteen liikennelaskennat, liikennemäärien kasvu	Liikuntasihteerin toimenkuvassa on huomioitu ympäristöpalveluiden näkökulma. Ulkoliikuntapaikkojen kehittämissuunnitelmaa on päivitetty. Kävelyn ja pyöräilyn verkkosuunnitelma on valmistunut. Liikennemäärälaskuri on hankittu ja liikennemääriä pystytään seuraamaan. Liikenneturvallisuuskohteita on toteutettu.

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Tavoitetaso 2015	**Mittari / arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2015**
Sähköinen lupamenettely otetaan käyttöön vaihtoehtoisena rakennusluvan hakumenettelynä.	Hankkeen eteneminen	Rakennusluvan hakeminen Lupapiste –palvelun kautta on otettu käyttöön ja sen käyttö on vakiintunut

Suoritetaulukko

TALOUSARVIO 2014 KÄYTTÖTALOUSOSA (kaikki menot, €/suorite)												
YMPÄRISTÖPALVELUT		TP 2014	2014	TP 2014	TA 2015	2015	TA 2015	TP 2015	2015	TP 2015	TP14-TP15	%
	Suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Euroa yhteensä	Suorite-määrä	€/ suorite	Suorite muutos	Suorite muutos
Ympäristöpalvelut		**10 571 172**			**12 182 559**			**11 783 796**				
Ympäristön kunnossapito	€/asukas	3 981 533	16 895	**236**	4 777 315	17 255	**277**	4 658 245	**17 067**	**273**	**41**	**16,0**
Tilapalvelut-kiinteistönhoito	€/m2	4 891 214	84 726	**58**	5 627 701	84 994	**66**	5 332 661	**84 791**	**63**	**5**	**9,0**
Maankäyttö, valvonta ja suojelu	€/asukas	1 701 425	16 895	**101**	1 777 543	17 255	**103**	1 792 890	**17 067**	**105**	**4**	**4,0**
KULUT YHTEENSÄ		**10 574 172**			**12 182 559**			**11 783 796**				

sis. vyörytyskulut

7.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Ulkoinen (1 000 €)	Alkuperäinen talousarvio 2015	Talousarvio-muutokset 2015	Talousarvio + muutos 2015	Toteuma 2015	Poikkeama
Toimintatuotot	**10 049**	**119**	**10 168**	**10 682**	**-514**
Myyntituotot	1 552	9	1 561	2 166	-605
Maksutuotot	4 191	340	4 531	4 571	-41
Tuet ja avustukset	1 678	-230	1 448	1 665	-217
Muut toimintatuotot	2 628		2 628	2 280	348
Valmistus omaan käyttöön	**272**		**272**	**283**	**11**
Toimintakulut	**-87 049**	**-2 112**	**-89 161**	**-89 595**	**434**
Henkilöstökulut	-42 726	-53	-42 780	-42 495	-285
Palvelujen ostot	-33 476	-1 750	-35 226	-36 184	958
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 653	7	-4 646	-4 396	-250
Avustukset	-5 060	-330	-5 390	-5 753	363
Muut toimintakulut	-1 134	14	-1 120	-767	-353
TOIMINTAKATE	**-76 728**	**-1 993**	**-78 721**	**-78 630**	**-69**
Verotulot	62 380	969	63 349	63 605	-256
Valtionosuudet	20 900	481	21 381	21 421	-40
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 100	200	-900	-685	-215
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	40		40	92	-52
Korkokulut	-1 100	200	-900	-761	-139
Muut rahoituskulut	-40		-40	-17	-23
VUOSIKATE	**5 452**	**-343**	**5 109**	**5 712**	**-603**
Poistot ja arvonalentumiset	-5 420	311	-5 109	-5 078	-31
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 420	311	-5 109	-5 078	-31
Arvonalentumiset	0				
Satunnaiset erät	0	0			
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	**32**	**-32**	**0**	**634**	**-634**
Poistoeron muutos	842		842	842	0
Varausten muutos	0				
Rahastojen muutos					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**874**	**-32**	**842**	**1 476**	**-634**

Tuloslaskelman analysointi

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka toimintatuotot riittävät palvelutoiminnan menoihin, lainojen korko- ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

- Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintamenoista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.
- Vuosikate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä. Toimintakatteen lisäksi siinä on otettu huomioon verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut.
- Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen.

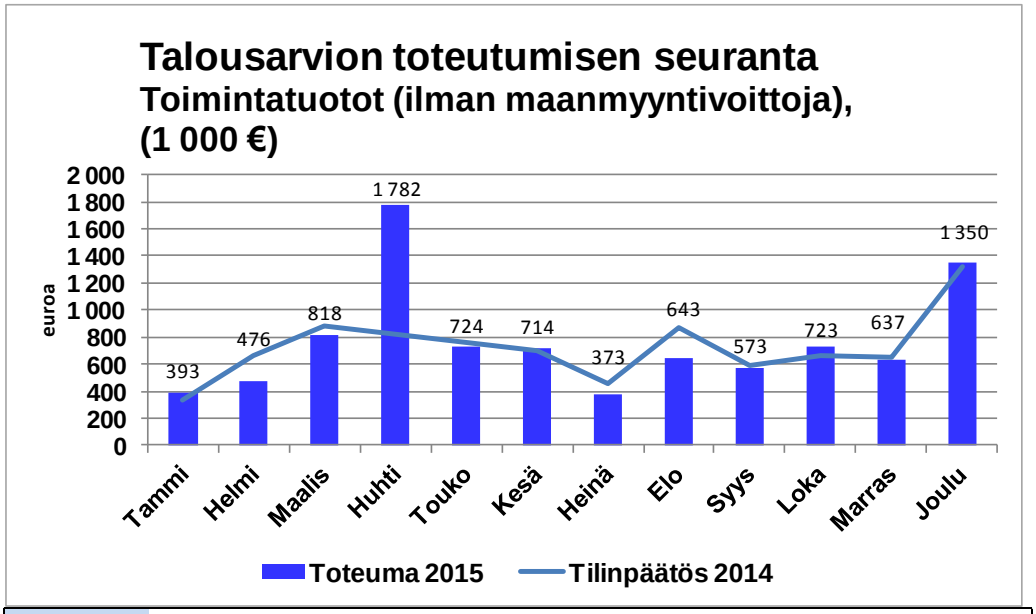

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Yhteensä
Tilinpäätös 2014	328	662	885	823	754	700	456	868	584	663	656	1 316	8 695
Talousarvio 2015	315	635	849	789	723	671	437	833	560	636	629	1 262	8 338
Toteuma 2015	393	476	818	1 782	724	714	373	643	573	723	637	1 350	9 207
Muutos %	19,7	-28,1	-7,5	116,5	-4,0	2,1	-18,1	-25,9	-1,9	9,1	-2,8	2,5	5,9
Erotus, €	65	-186	-67	959	-30	14	-83	-225	-11	61	-18	34	512

Kempeleen kunnan ulkoiset toimintatuotot vuodelle 2015 ovat 10,7 milj. euroa (105,1 %) eli tuotot ylittivät 514 000 euroa talousarvion.

Ympäristöpalveluiden (100,5 %) ja peruspalveluiden (106,4 %) toimintatuottokertymä (ulkoinen ja sisäinen) oli hyvä. Kunnanjohdon osalta toimintatuotot jäivät vajaaksi ulkoisten ja sisäisten toimintatuottojen osalta (93,7 %). Tietotekniikkapalvelut ja ateria- ja puhdistuspalvelut veloittivat sisäisiltä asiakkailtaan vähemmän kuin mitä talousarvioon oli suunniteltu. Peruspalveluiden osalta varhaiskasvatuksen tulokertymä oli 90,6 %. Terveys ja toimintakyky alaprosessin toteuma on 121,4 % ja Ikähoiva ja huolenpidon alaprosessin toimintatuotot olivat 110,3 %.

Maanmyyntivoittojen osalta ei päästy tavoitteeseen, mutta kertatulona maankäyttösopimuksista kirjatut tulot kompensoivat hyvin.

Muut toimintatuotot

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Asuntojen vuokrat	87	85	0	85	77	90,6
Muiden rakennusten vuokrat	218	224	0	224	206	92,0
Maa- ja vesialuiden vuokrat	274	270	0	270	296	109,6
Koneiden ja laitteiden vuokrat	5		0	0	0	
Muut vuokratuotot	63	52	0	52	73	140,4
Muut tuotot	122	167	0	167	153	91,6
Maanmyyntivoitot	**1 560**	**1 830**	**0**	**1 830**	**1 475**	**80,6**
Yhteensä	**2 329**	**2 628**	**0**	**2 628**	**2 280**	**86,8**

Maanmyyntivoittoja on kertynyt vuoden 2015 aikana yhteensä 1,5 milj. euroa. Talousarvion toteumaprosentti on 80,6 % ja tavoitteesta jäätiin n. 350 000 euroa. Maanmyyntituloista kirjataan käyttötalousosaan maaomaisuuden hallinnan palveluyksikköön maksettujen tonttien myyntivoitoksi.

Tontteja on myyty seuraavasti: Omakotitalotontteja 27 kpl (1.250.000 €), rivitalotontteja 2 kpl (230 000 €). Yritystonttien myyntitulot olivat n 270 000 euroa. Maanmyynnin lisäksi luovutettiin omakoti- ja yritystontteja vuokraamalla.

Toimintakulut

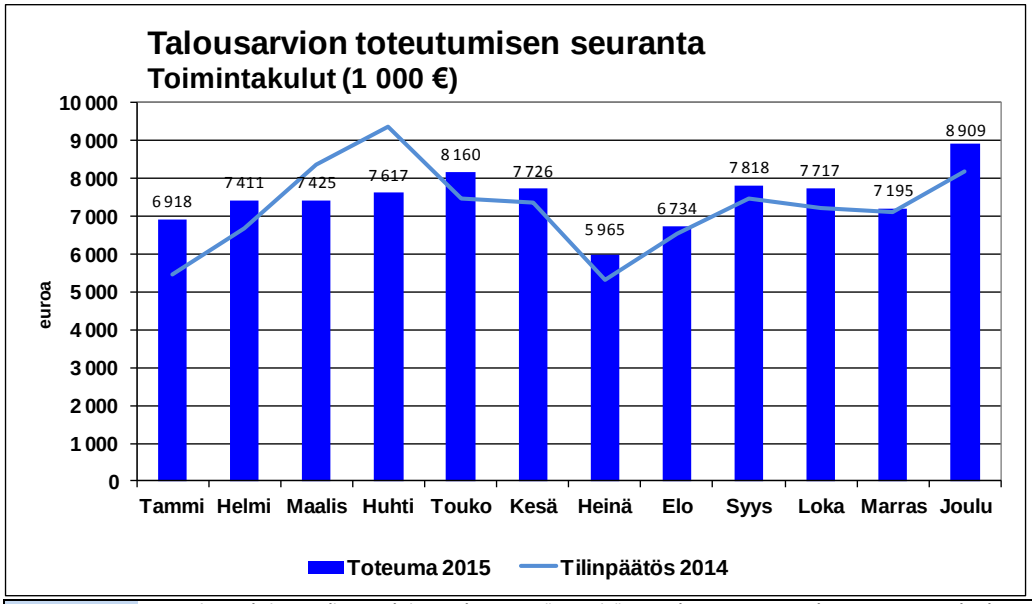

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Yhteensä
Tilinpäätös 2014	5 468	6 671	8 362	9 359	7 463	7 354	5 301	6 523	7 478	7 199	7 098	8 165	86 441
Talousarvio 2015	5 640	6 881	8 625	9 653	7 698	7 585	5 468	6 728	7 714	7 425	7 321	8 422	89 161
Toteuma 2015	6 918	7 411	7 425	7 617	8 160	7 726	5 965	6 734	7 818	7 717	7 195	8 909	89 595
Muutos %	26,5	11,1	-11,2	-18,6	9,3	5,1	12,5	3,2	4,5	7,2	1,4	9,1	3,6
Erotus, €	1 450	740	-937	-1 742	697	372	664	211	339	518	97	744	3 154

Kempeleen kunnan ulkoiset toimintakulut ovat 89,6 milj. euroa (100,5 %). Talousarvio ylittyy 434.000 euroa valtuuston hyväksymän lisätalousarvioiden jälkeenkin. Vuoden 2015 alkuperäisessä talousarviossa toimintakulut olivat 87,0 milj. euroa. Vuoden aikana käsiteltiin useita talousarviomuutoksia ja toimintakulut ovat kokonaisuudessaan muutosten jälkeen 89,2 milj. euroa. Muutosten vaikutus oli 2,1 miljoonaa. Lisämäärärahat kohdennettiin mm. erikoissairaanhoitoon ja työllisyyteen. Toimintakulujen ylitys alkuperäiseen talousarvioon on 2,9 %.

Toimintakulujen suurin menoerä on henkilöstökulut 42,5 milj. euroa (49,4 %), toiseksi suurin menoerä on palvelujen ostot 36,2 milj. euroa (36,2 %).

Henkilöstökulut

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Vakinaisten kk-palkat	-27 780	-28 690	81	-28 609	-27 860	97,4
Määräaikaisten palkat	-1 425	-1 289	-30	-1 319	-1 453	110,2
Sijaiset	-1 267	-1 237	0	-1 237	-1 779	143,8
Tuntipalkat	-718	-830		-830	-781	94,1
Jaksotetut palkat	-1 002	-2		-2	239	-13525,7
Erilliskorvaukset	-1 166	-1 047	-5	-1 052	-1 217	115,7
Kokouspalkkiot	-163	-213		-213	-166	78,1
Henkilökunnan kokouspalkkiot	-41	-49		-49	-64	132,0
Muut palkkiot	-46	0	0	0	-54	0,0
Asiantuntijapalkkiot	-18	-6		-6	-33	559,3
Valtion työll. Varoin palkat	-917	-767		-767	-748	97,6
Kunnan työll.varoin palkat	-15	-80		-80	-18	22,6
Eläkekulut	-7 002	-7 030	1	-7 029	-7 184	102,2
Muut henkilösivukulut	-1 864	-1 783	-101	-1 884	-1 818	96,5
Henkilöstökorvaukset	471	294		294	441	150,0
Yhteensä	**-42 955**	**-42 726**	**-54**	**-42 780**	**-42 495**	**99,3**

Henkilöstömenot toteutuivat 99,3 %. Vakinaisen henkilökunnan henkilöstömenot toteutuivat suunnitelman mukaan. Ylitystä oli määräaikaisten, sijaisten ja erilliskorvausten henkilöstömenoissa. Sairausvakuutuskorvauksia on Kelalta saatu yli 100 000 euroa enemmän kuin talousarviossa.

Lomapalkkavelan muutos sivukuluineen on + 238 954 euroa (vuoden 2014 lomapalkkavelan muutos oli -1.000.571 €). Lomapalkkavelan suhteen on tehty kovasti työtä ja kasvu on saatu pysähtymään. Lomapalkkavelasta voi edelleen todeta, että yksittäisillä henkilöillä on edelleen suurehkot lomasaldot. Kempeleen kunnassa on edelleen paljon säästövapaita, joiden pitämisen ajankohdasta ei ole sovittu säästövapaata annettaessa. Säästövapaapäiviä oli tilinpäätösajankohdan mukaan yhteensä 1045 päivää ja tilinpäätöksessä 2014 säästövapaita oli 2006 päivää.

Palvelujen ostot

Tilierittely (ulkoiset, 1000 €) (Erikoissairaanhoito eriteltynä)	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Asiakaspalv. ostot valtiolta	-48	-38	15	-23	-43	190,6
joista erikoissairaanhoito	-6	0		*0*	-3	0,0
Asiakaspalv. ostot kunnilta	-521	-526	125	-402	-498	124,0
joista erikoissairaanhoito	-32				-3	
Asiakaspalv. ostot kuntayhtymiltä	-17 787	-17 968	-1 500	-19 468	-20 336	104,5
joista erikoissairaanhoito	*-16 496*	*-16 649*	*-1 500*	*-18 149*	*-19 155*	105,5
Asiakaspalv. ostot muilta	-6 847	-7 025	-394	-7 419	-7 506	101,2
joista erikoissairaanhoito	*-170*	*-205*		*-205*	*-196*	95,6
Muut palvelujen ostot	-7 212	-7 918	4	-7 914	-7 801	98,6
Yhteensä	**-32 416**	**-33 476**	**-1 750**	**-35 226**	**-36 184**	**102,7**

Palvelujen ostot (ulkoiset) toteutuivat talousarvioon nähden 102,7 %. Merkittävimmät ylitykset on tapahtunut erikoissairaanhoidossa, kuljetuspalveluissa (103,5 %) ja terveyspalveluissa (114,4 %). Erikoissairaanhoitoon käytettiin vuoden 2015 aikana yhteensä 19,2 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2014 erikoissairaanhoitoon käytettiin 16,5 miljoonaa euroa. Kasvua edellisen vuoden tilinpäätökseen nähden on yli 2,7 milj. euroa. Valtuusto myönsi talousarviovuoden aikana lisämäärärahaa, mutta sekään ei riittänyt. Talousarvion toteumaprosentti oli 105,5 %. Ylitystä oli yli 1 miljoonaa euroa. Tasausrahastosta palautettiin loppuvuodesta n. 200 000 euroa.

Muut toimintakuluerät

Aineet tarvikkeet ja tavarat -ryhmä toimintakulut olivat 4,4 miljoonaa euroa (94,6 %). Toimintakuluissa avustukset –ryhmän toteuma ylittyi (106,7 %). Avustuksiin käytettiin 5,8 milj. euroa. Ylitystä on lasten kodinhoidontuessa, yksityisen hoidon tuessa ja kuntalisässä sekä varhaiskasvatuksen palvelusetelimenoissa.

Verotulot

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
Kunnan tulovero	55 674	57 876	323	58 199	58 388	100,3
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 568	1 486	624	2 110	2 228	105,6
Kiinteistövero	2 959	3 018	22	3 040	2 990	98,3
Yhteensä	**60 200**	**62 380**	**969**	**63 349**	**63 605**	**100,4**

	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo, milj. €	Muutos
2010	19,50 %	46,70	9,40 %
2011	19,50 %	48,50	3,90 %
2012	19,50 %	51,10	5,40 %
2013	19,50 %	52,55	2,70 %
2014	20,50 %	57,10	8,66 %
2015	20,50 %	-	-

Vuosi 2015 oli taas kerran haastava vuosi verotuloennusteen suhteen. Ansiotulovero toteutui talousarviomuutoksen jälkeen 100,3 %. Yhteisöveron tilitys oli erinomainen ja verotulo toteutui 105,6,0 %. Kiinteistövero toteuma oli alle talousarvion eli 98,3 %. Kokonaisuutena verotulot olivat 100,4 % talousarviosta. Talousarviovuoden aikana verotuloja lisättiin lähes miljoona euroa.

Verotettava tulo kuvaa kuntalaisten yhteenlaskettua verotettavaa tuloa. Koska vuoden 2015 verotus ei ole vielä valmistunut niin tiedot puutuvat. Taulukon tiedot saadaan verottajalta.

Valtionosuudet

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
valtionosuus	23 359	20 310	313	20 623	20 631	100,0
Verotuloihin perustava vo tasaus	-536	3 039		3 039	3 033	99,8
Järjestelmämuutoksen tasaus	-425	-621		-621	-622	100,1
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 209	-1 828	168	-1 660	-1 620	102,4
Yhteensä	**20 189**	**20 900**	**481**	**21 381**	**21 421**	**100,2**

Valtionosuudet ylittivät hieman talousarvion. Ylitys toteutui opetuspalveluiden tietojen tarkentumisen myötä.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä. Toimintakatteen lisäksi siinä on otettu huomioon verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Tilinpäätöksen vuosikate on 5,7 milj. euroa. Vuosikate on yli 2,3 milj. euroa parempi kuin edellisenä vuonna.

Poistot

Poistot pysyvistä vastaavista olivat 5 milj. euroa (99,4 %). Vuosikate riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja. Valtuusto tarkisti vuoden 2014 lopussa kunnan suunnitelman mukaisen poisto-ohjelman. Kunnanhallitus vahvisti kohteet joihin on taloudellinen ja / tai teknillinen peruste käyttää muutan poistoaikaa kuin valtuuston hyväksymä alaraja.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on 634 150 euroa. Aikaisempien tilikausien aikana tehtyjä investointivarauksia esitetään poistettavaksi yhteensä 841 894 eurolla. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 1 476 044 euroa.

7.4 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINNIT	Talousarvio 2015	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma 2015	Käyttö-%
INVESTOINTITULOT					
MAA- JA VESIALUEET	2 150 000		2 150 000	**2 184 146**	**101,6**
KUNNALLISTEKNIIKKA					
Zatelliitin alueen liikennejärjestelyt		200 000	200 000	**220 000**	**110,0**
Pirilän esiintymislava		132 546	132 546	**132 546**	**100,0**
Sarkkirannan tenniskenttä		28 000	28 000	**28 000**	**100,0**
Köykkyrin hiihtosillat				**71 000**	
RAKENNUKSET					
Kirkonkylän yhtenäiskoulun piha-alue	85 500		85 500	**47 500**	**55,6**
Kierrätyskeskus		20 000	20 000	**20 000**	**100,0**
INVESTOINTIMENOT					
MAA- JA VESIALUEET	-550 000		-550 000	**-544 135**	**98,9**
RAKENNUKSET	**-5 764 000**	**3 594 645**	**-2 169 355**	**-2 134 422**	**98,4**
Tarveselvitykset					
Kiinteistöjen tarveselvitykset	-30 000		-30 000	**0**	**0,0**
Uudisrakentaminen					
Linnakangastalon laajennus I		-50 000	-50 000	**-72 369**	**144,7**
Terveyskeskus	-4 260 000	4 260 000	0	**118 238**	**0,0**
Zimmari-korttelin kehittäminen				**-17 619**	
Korjausrakentaminen					
Kirkonkylän yläasteen liikuntasali	-1 100 000	-554 355	-1 654 355	**-1 762 003**	**106,5**
Muut korjaukset					
Vanhusten palvelutalo	-70 000		-70 000	**-65 524**	**93,6**
Keittiö ja ruokalat	-67 000		-67 000	**-27 077**	**40,4**
Kirkonkylän yhtenäiskoulu, ya		-6 000	-6 000	**-5 869**	**97,8**
Kirkonkylän yhtenäiskoulu, piha-alue	-50 000		-50 000	**-49 049**	**98,1**
Kierrätyskeskus		-20 000	-20 000	**-19 294**	**96,5**
Pienet hankkeet	-187 000	-35 000	-222 000	**-233 857**	**105,3**
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	**-260 000**	**-55 400**	**-315 400**	**-267 391**	
VR, asema-alueen kehittäminen	-220 000	-60 000	-280 000	**-242 713**	**86,7**
Kempeleentien liikennevalot	-40 000	40 000	0		**0,0**
Vihiluodon rantarojekti		-35 400	-35 400	**-24 678**	**69,7**
KUNNALLISTEKNIIKKA	**-3 543 000**	**-35 000**	**-3 578 000**	**-3 344 529**	**93,5**
Liikenneväylien rakentaminen	-1 230 000		-1 230 000	**-1 156 926**	**94,1**
Zatelliitin alueen liikennejärjestelyt	-1 532 000	220 000	-1 312 000	**-1 268 836**	**96,7**
Liikenneväylien päällystäminen	-324 000		-324 000	**-320 643**	**99,0**
Liikenneväylien valaistus	-102 000		-102 000	**-114 103**	**111,9**
Liikenneturvallisuus	-50 000		-50 000	**-12 821**	**25,6**
Urheilualueet	-200 000	-15 000	-215 000	**-207 076**	**96,3**
Pesäpallostadion		-240 000	-240 000	**-155 857**	**64,9**
Puistot ja leikkipaikat	-105 000		-105 000	**-108 267**	**103,1**

TIETOKONEOHJELMISTOT	**-393 000**		**-393 000**	**-307 946**	**78,4**
KONEET JA KALUSTO	**-1 085 500**	**81 800**	**-1 003 700**	**-886 645**	**88,3**
Tietokoneet ja laitteet	-392 000		-392 000	**-299 070**	**76,3**
Terveyskeskus röntgen	-250 000	15 000	-235 000	**-231 333**	**98,4**
Yläasteen liikuntasalin kalusto	-100 000		-100 000	**-107 579**	**107,6**
Sarkkirannan pesäpallostadion	-60 000	60 000	0		**0,0**
Koulujen kalustaminen	-43 500	2 000	-41 500	**-37 321**	**89,9**
Ympäristöpalvelut koneet ja kalusto	-190 000		-190 000	**-166 700**	**87,7**
Kempelehallin kalusto	-50 000	25 000	-25 000	**-24 968**	**99,9**
Zimmarin äänentoisto		-11 000	-11 000	**-10 539**	**95,8**
Ketolanperän koulu		-9 200	-9 200	**-9 134**	**99,3**
OSAKKEET JA OSUUDET	**0**	**-10 000**	**-10 000**	**-7 620**	**76,2**
INVESTOINTITULOT	**2 150 000**	**0**	**2 150 000**	**2 184 146**	**101,6**
RAHOITUSOSUUDET	**85 500**	**380 546**	**466 046**	**519 046**	**111,4**
INVESTOINTIMENOT	**-11 595 500**	**3 576 045**	**-8 019 455**	**-7 492 688**	**93,4**
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	**-9 360 000**	**3 956 591**	**-5 403 409**	**-4 789 496**	**88,6**

7.4.1 MAA- JA VESIALUEET

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot			2 150 000		2 150 000	2 184 146	-34 146	101,6
Menot			-550 000		-550 000	-544 135	-5 865	98,9
Netto	0	0	1 600 000	0	1 600 000	1 640 011	-40 011	

Maa-alueiden hankinta

Maanhankintaa on tehty Metsärinteen, Hakamaan ja Riihivainion keskeisiltä rakentamisalueilta. Talousarvion mukainen maanhankinta toteutettiin pääosin alkuvuoden aikana ja loppuvuodesta valmisteltiin Kirkonkylän koulun alueelta v. 2016 määrärahoilla hankittavia maa-alueita.

Maanmyyntitulot

Omakotitontteja on myyty 27 kpl / 1.250.000 €
Rivitalotontteja on myyty 2 kpl / 230.000€
Yritystonttien myyntitulot olivat n. 270.000€
Maanmyynnin lisäksi luovutettiin omakoti- ja yritystontteja vuokraamalla.
Maanmyyntitulot alittuivat tavoitteisiin nähden.

7.4.2 RAKENNUKSET

Tarveselvitykset

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-30 000		-30 000		-30 000	
Netto	0	0	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	

Tehdyt tarveselvitysten menot on kirjattu käyttötalousosioon.

Uudisrakentaminen

Linnakangastalon laajennus I

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-2 200 000			-50 000	-50 000	-72 369	22 369	144,7
Netto	-2 200 000	0	0	-50 000	-50 000	-72 369	22 369	

Linnakangastalon ensimmäisen vaiheen laajennuksen suunnittelutyö aloitettiin ja tarkoituksena on saada laajennustyö käyntiin vuoden vaihteen jälkeen. Valtuusto on kokouksessaan 23.2.2015 § 9 myöntänyt hankkeelle määrärahat. (Kvalt 7.12.2015 § 79)

Terveyskeskus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-15 076 405	-483 643	-4 260 000	4 260 000		118 238	-118 238	
Netto	-15 076 405	-483 643	-4 260 000	4 260 000	0	118 238	-118 238	

Terveyskeskuksen laajennus aloitettiin uudisrakentamisella syksyllä 2015. Peruskorjaus käynnistyy syksyllä 2016. Molemmat hankkeet toteutetaan leasingrahoituksella. Leasing on taseen ulkopuolinen rahoitusmekanismi ja siitä annetaan tilinpäätöksessä ns. liitetieto. Hankkeen kehittämisvaiheen kustannukset on laskutettu Kuntarahoitukselta. Laskutusperusteena oli myös kustannuksia vuodelta 2014. Tästä syystä toteuma on positiivinen. (Kvalt 7.9.2015 § 50)

Zimmari-korttelin kehittäminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot						-17 619	17 619	
Netto	0	0	0	0	0	-17 619	17 619	

Zimmari-korttelin ja Zeppeliinin alueen asemakaavamuutoksen vaatimien liikenne- ja korttelisuunnitelmien laadinta on käynnistetty ja jatkuu vuoden 2016 aikana. Hanke on toteutettu ilman talousarviossa varattua määrärahaa.

Korjausrakentaminen

Kirkonkylän yläasteen liikuntasali

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-1 139 062	-39 062	-1 100 000	-554 355	-1 654 355	-1 762 003	107 648	106,5
Netto	-1 139 062	-39 062	-1 100 000	-554 355	-1 654 355	-1 762 003	107 648	

Liikuntasalin korjaukset aloitettiin kesäkuussa 2015 ja käyttöönotto on helmikuussa 2016. Valtuusto myönsi hankkeelle lisämäärärahan 7.9.2015, § 50.

Muut korjaukset

Vanhusten palvelutalo

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-70 000		-70 000		-70 000	-65 524	-4 476	93,6
Netto	-70 000	0	-70 000	0	-70 000	-65 524	-4 476	

Vanhusten palvelutalon vesikate ja osa kattorakenteista uusittiin suunnitelmien mukaisesti kesän 2015 aikana.

Keittiö ja ruokalat

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-67 000		-67 000		-67 000	-27 077	-39 923	40,4
Netto	-67 000	0	-67 000	0	-67 000	-27 077	-39 923	

Kirkonkylän ja ylikylän koulujen keittiöille hankittiin ilmalämpöpumput viilentämään työtiloja. Kirkonkylän koulun raepatapesukone ja ylikylän koulun pata uusittiin.

Kirkonkylän yhtenäiskoulu, ya

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-6 000			-6 000	-6 000	-5 869	-131	97,8
Netto	-6 000	0	0	-6 000	-6 000	-5 869	-131	

Kulu koskee vuoden 2014 keittiön muutokseen liittyvää investointia. Lasku saapui 2015 vuoden puolella. Kululle saatiin lisämääräraha vuonna 2015. (Kvalt 7.9.2015 § 50)

Kirkonkylän yhtenäiskoulu, piha-alue

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot	95 000	38 000	85 500		85 500	47 500		55,6
Menot	-200 000	-178 493	-50 000		-50 000	-49 049	-951	98,1
Netto	-105 000	-140 493	35 500	0	35 500	-1 549	-951	

Piha-alueen muutostyöt valmistuivat suunnitellusti syksyllä 2015.

Kierrätyskeskus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot				20 000	20 000	20 000	0	100,0
Menot				-20 000	-20 000	-19 294	-706	96,5
Netto	0	0	0	0	0	706	-706	

Kierrätyskeskuksella on korjattu vesikate. Kohteelle on myönnetty Leader-rahoitus. Hanke on peruspalveluiden työllistämisyksikön toteuttama.

Pienet hankkeet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-187 000	-35 000	-222 000	-233 857	11 857	105,3
Netto	0	0	-187 000	-35 000	-222 000	-233 857	11 857	

		Talousarvio 2015	Toteuma 2015	Poikkeama 2015	Käyttö %
1.	Kunnantalo, huoneistomuutokset	-40 000	-51 624	-11 624	129
2.	Zimmari	-67 000	-75 125	-8 125	112
3.	Kirkonkylän yhtenäiskoulu, A-talo	-56 000	-51 109	4 891	91
4.	Terveyskeskus	-14 000	-14 000		100
5.	Kempelehalli	-45 000	-41 998	3 002	93
	Netto	-222 000	-233 857	-11 857	105

1. Kunnantalon saunatilat muutettiin neuvotteluhuoneeksi.
2. Zimmariin uusittiin kemikaaliannostelijat, kiinteistöautomaatio sekä hankittiin lasiset lämmönsiirtimet.
3. Kirkonkylän koululle hankittiin uusi näyttämö ja uusittiin liikuntasalin iv-kone.
4. Terveyskeskukselle uusittiin paloilmoitinkeskus.
5. Kempelehallille tehtiin iv- kanavien puhdistus sekä uusittiin poistumistievalot, kiinteistöautomaatio ja lämmönvaihdin.

Valtuusto on kokouksissaan 23.2.2015 § 6 ja 7.12.2015 § 79 myöntänyt hankkeelle määrärahat.

7.4.3 MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Vr-asema-alueen kehittäminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-220 000	-33 071	-220 000	-60 000	-280 000	-242 713	-37 287	86,7
Netto	-220 000	-33 071	-220 000	-60 000	-280 000	-242 713	-37 287	

Kunta osallistuu omalla osuudellaan yhdessä Liikenneviraston kanssa asemanseudun kehittämiseen. Valtuusto myönsi lisämäärärahan 7.12.2015 § 79.

Kempeleentien liikennevalot

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-40 000		-40 000	40 000			0	0,0
Netto	-40 000	0	-40 000	40 000	0	0	0	

Kunta on varautunut omalla osuudellaan liikennevalojen rakentamiseen yhdessä Ely:n kanssa. Hanke ei toteutunut kertomusvuonna. Valtuusto poisti lisämäärärahan 7.12.2015 § 79.

Vihiluodon rantarojekti

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot	155 400						0	
Menot	-155 400			-35 400	-35 400	-24 678	-10 722	69,7
Netto	0	0	0	-35 400	-35 400	-24 678	-10 722	

Toteutettu beach volley-kentän pohjatöitä. Suunnitelmat on laadittu ja vesilupaa haettu. Rakennusurakan valmistelua on tehty vuonna 2015 ja hanke etenee toteutukseen vuoden 2016 aikana. Valtuusto on kokouksessaan 7.12.2015 § 79 myöntänyt hankkeelle määrärahat.

7.4.4 KUNNALLISTEKNIIKKA

Liikenneväylien rakentaminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot		3 778					0	
Menot		-3 063 599	-1 230 000		-1 230 000	-1 156 926	-73 074	94,1
Netto	0	-3 059 821	-1 230 000	0	-1 230 000	-1 156 926	-73 074	

Liikenneväylien investointiohjelma toteutettiin talousarvion mukaisesti.

Zatelliitin alueen liikennejärjestelyt

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot				200 000	200 000	220 000	-20 000	110,0
Menot	-14 537 000		-1 532 000	220 000	-1 312 000	-1 268 836	-43 164	96,7
Netto	-14 537 000	0	-1 532 000	420 000	-1 112 000	-1 048 836	-63 164	

Eteläsuomentien kanavoinnin tie- ja rakennussuunnittelu on valmis ja hanke on menossa toteutukseen EAKR hankkeena vuoden 2016 aikana. Zatelliitintie on rakennettu liikennöintikuntoon ja viimeistellään toisen päällystekerroksen osalta vuonna 2016. Valtuusto myönsi lisämäärärahan 7.12.2015 § 79.

Liikenneväylien päällystäminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot		-858 251	-324 000		-324 000	-320 643	-3 357	99,0
Netto	0	-858 251	-324 000	0	-324 000	-320 643	-3 357	

Suunnitellun päällystystyöt toteutettiin talousarvion mukaisesti.

Liikenneväylien valaistus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot								
Menot		-244 553	-102 000		-102 000	-114 103	12 103	111,9
Netto	0	-244 553	-102 000	0	-102 000	-114 103	12 103	

Katuvalaistustyöt toteutettiin suunnitellusti. Osa valaistuksesta jouduttiin toteuttamaan aikataulujen vuoksi myöhään loppuvuodesta, jolloin routa ja hankalat sääolosuhteet vaikeuttivat kaapelointi- ja asennustöitä ja nostivat kustannuksia.

Liikenneturvallisuus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-50 000		-50 000	-12 821	-37 179	25,6
Netto	0	0	-50 000	0	-50 000	-12 821	-37 179	

Toteutettiin pieniä kohteita liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti. Suurin yksittäinen kohde oli Ollakantien suojatiesaareke.

Urheilualueet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot		-145 788	-200 000	-15 000	-215 000	-207 076	-7 924	96,3
Netto	0		-200 000	-15 000	-215 000	-207 076	-7 924	

Köykkyrin hiihtosillat toteutettiin suunnitelmien mukaisesti ja sillat on otettu käyttöön. Valtuusto myönsi lisämäärärahan 7.12.2015 § 79.

Pesäpallostadion

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot				-240 000	-240 000	-155 857	-84 143	64,9
Netto	0	0	0	-240 000	-240 000	-155 857	-84 143	

Pesäpallostadionin kehittämiseen valtuusto myönsi lisämäärärahan 9.11.2015 § 67. Pesäpallokentän uusinta aloitettiin loppuvuodesta. Kentän rakenteet ja sadevesikaivot on uusittu. Vanha pintamatto on siirretty välivarastoon ja uusi tekonurmi asennetaan vuonna 2016.

Puistot ja leikkipaikat

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot		17 279					0	
Menot		-134 624	-105 000		-105 000	-108 267	3 267	103,1
Netto	0	-117 345	-105 000	0	-105 000	-108 267	3 267	

Ilonpilkkeen leikkipuisto Santamäkeen sekä Röllipuisto Linnakankaalle valmistuivat aikataulussa.

Pirilän esiintymislava

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot				132 546	132 546	132 546	0	100,0
Menot							0	
Netto	0	0	0	132 546	132 546	132 546	0	

Kyseessä Leader-hankkeen avustus. Varsinainen hanke on toteutettu aikaisemmin. (Kvalt 7.9.2015 § 50)

Sarkkirannan tenniskenttä

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot				28 000	28 000	28 000	0	100,0
Menot							0	
Netto	0	0	0	28 000	28 000	28 000	0	

Kyseessä liikuntapaikka-avustus. (Kvalt 7.9.2015 § 50)

Köykkyrin hiihtosillat

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot						71 000	-71 000	
Menot							0	
Netto	0	0	0	0	0	71 000	-71 000	

Kyseessä liikuntapaikka-avustus.

7.4.5 TIETOKONEOHJELMISTOT

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-393 000		-393 000	-307 946	-85 054	78,4
Netto	0	0	-393 000	0	-393 000	-307 946	-85 054	

Seuraavat hankinnat on toteutettu:

- Kotihoidon optimointi ja mobiili, Työkalun avulla hoitohenkilökunta voi tehdä kirjaukset matkapuhelimen avulla suoraan kotihoidon Effica potilastietojärjestelmään. Optimoinnin avulla voidaan paremmin kohdentaa hoitajaresurssia. Samanaikaisesti toteutettiin, myös liittymärajapinta Titaniaan työajanseurantaan.
- Dynasty asiahallintajärjestelmän sekä luottamushenkilöiden Extranet järjestelmän päivitys.
- Terveyskeskus Effican laskutuksen uudistaminen sekä lakimuutoksiin perustuvia täydennyksiä
- Varhaiskasvatuksen factan raportointiominaisuuden käyttöönotto.
- Sosiaalieffican Facta raportointiominaisuuden käyttöönotto.
- Ympäristöpalveluiden Facta järjestelmän päivitys, VRK ominaisuus sekä Facta map työkalut.
- Sähköinen oppimisympäristö (Edison) opetuksen on teknisesti rakennettu valmiiksi vuoden 2015 aikana ja varsinainen käyttöönotto alkaa vuoden 2016 alusta testausten jälkeen.
- Palvelukassajärjestelmä ja maksupäätteiden päivitys
- Kuntarekryyn liittyminen. Kaikki kunnan rekrytoinnit toteutetaan tämän järjestelmän avulla.
- Maksuliikenteen ja EOfficen päivitys
- Kirjasto-järjestelmän uusinta Koha järjestelmään. Järjestelmän käyttöönotto on vuoden 2016 alussa.
- Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien ja niiden liittymärajapintojen täydentäminen sekä sähköisen arkiston täydentäminen
- Tietotekniikkapalveluiden taustajärjestelmien hankintoja.
- Lisäksi on muita pienempiä hankintoja.

Suunnitelluista hankkeista jäi toteuttamatta Terveyskeskus Effican raportointi. Hanke on siirtynyt vuodelle 2016.

7.4.6 KONEET JA KALUSTO

Tietokoneet ja laitteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-392 000		-392 000	-299 070	-92 930	76,3
Netto	0	0	-392 000	0	-392 000	-299 070	-92 930	

Santamäkitalon koululle, Ketolanperän koululle ja Linnakangastalon koululle on kesän 2015 aikana asennettu luokkatiloihin aktiivitaulut. Kirkonkylänkoulun tietokoneet on uusittu.

Timecon työajanseurantapäätteitä hankittu lisää. Kaikki vuoden 2015 aikana hankitut atk-laitteet kirjataan kyseiselle menokohdalle.

Terveyskeskus röntgen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-250 000	15 000	-235 000	-231 333	-3 667	98,4
Netto	0	0	-250 000	15 000	-235 000	-231 333	-3 667	

Terveyskeskus – digiröntgenlaitteiston uusiminen, uudisrakennuksen kalustaminen. Valtuusto on kokouksessaan 7.9.2015 § 50 vähentänyt määrärahaa.

Yläasteen liikuntasalin kalusto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-100 000		-100 000	-107 579	7 579	107,6
Netto	0	0	-100 000	0	-100 000	-107 579	7 579	

Kunnanhallitus on kokouksessaan 23.11.2015 / 330 § päättänyt, että yläasteen liikuntasalin kaluston määrärahasta vastaa 70.000 € (valaistus- ja äänitekniikka) talousjohtaja ja 30.000 peruspalvelujohtaja. Valaistus- ja äänitekniikkaan on käytetty yhteensä 67714,59 €.

Sarkkirannan pesäpallostadion

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-60 000	60 000			0	
Netto	0	0	-60 000	60 000	0	0	0	

Sarkkirannan pesäpallostadionin suunnittelumääräraha koneissa ja kalustossa poistettiin. Toteuma siirrettiin kunnallistekniikkaan kohtaan Sarkkirannan pesäpallostadion (Kvalt 7.12.2015 § 79).

Koulujen kalustaminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot			-43 500	2 000	-41 500	-37 321	-4 179	89,9
Netto	0	0	-43 500	2 000	-41 500	-37 321	-4 179	

Lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun alaprosessin kalusteiden uusiminen (Valtuusto 7.9.2015 § 50).

Ympäristöpalvelut koneet ja kalusto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-190 000	-16 631	-190 000		-190 000	-166 700	-23 300	87,7
Netto	-190 000	-16 631	-190 000	0	-190 000	-166 700	-23 300	

Uusi latukone on hankittu.

Kempelehallin kalusto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-25 000		-50 000	25 000	-25 000	-24 968	-32	99,9
Netto	-25 000	0	-50 000	25 000	-25 000	-24 968	-32	

Kempelehallin kuntosalilaitteita on uusittu. (Kvalt 23.2.2015 § 6).

Zimmarin äänentoisto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot	-11 000			-11 000	-11 000	-10 539	-461	95,8
Netto	-11 000	0	0	-11 000	-11 000	-10 539	-461	

Äänentoisto hankittu. (Kvalt 7.9.2015 § 50).

Ketolanperän koulu

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot				-9 200	-9 200	-9 134	-66	99,3
Netto	0	0	0	-9 200	-9 200	-9 134	-66	

Toteutunut menoerä on ollut talousarviossa vuodelle 2014. Hanke on toteutettu loppuvuodesta ja lasku on tullut vuoden 2015 puolella. Hankinta koskee Ketolanperän koulu ruokasaliin liittyviä muutoksia. (Kvalt 7.9.2015 § 50)

7.4.7 OSAKKEET JA OSUUDET

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot							0	
Menot				-10 000	-10 000	-7 620	-2 380	76,2
Netto	0	0	0	-10 000	-10 000	-7 620	-2 380	

Hankittu Kempeleen Vesihuolto Oy:n osakkeita 30 kpl Rovaniemen hovioikeuden 10.9.2008 antaman päätöksen mukaiseen 250 €:n kappalehintaan.

7.5 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

(1 000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousrvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2015	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	**3 622**	**-343**	**3 279**	**4 400**	**-1 121**
Vuosikate	5 452	-343	5 109	5 712	-603
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-1 830		-1 830	-1 312	-518
Investointien rahavirta	**-9 360**	**3 957**	**-5 403**	**-4 789**	**-614**
Investointimenot	-11 596	3 576	-8 019	-7 493	-527
Rahoitusosuudet investointimenoihin	86	381	466	519	-53
Pysyvien vastaavien hyödykkeden luovutustulot	2 150		2 150	2 184	-34
Toiminta ja investoinnit, netto	**-5 738**	**3 614**	**-2 124**	**-390**	**-1 735**
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset	**0**	**0**	**0**	**240**	**-240**
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset				240	-240
Lainakannan muutokset	**5 730**	**-3 527**	**2 203**	**2 110**	**860**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 500	-3 527	6 973	6 900	73
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 770		-4 770	-4 790	20
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset				-767	767
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-8**	**87**	**79**	**1 194**	**-1 115**

Rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Tulorahoitus saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään maan myyntivoitot, jotka on kirjattu tuloslaskelmaosaan muihin toimintatuottoihin sekä lisätään mahdolliset satunnaiset tuotot.

Toiminnan rahavirta on 4,4 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauserissä on maanmyyntivoittoja 1,5 milj. euroa ja vastaavasti Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin varauksen vaikutus 163 000 euroa.

Investointien rahavirta

Investoinnin rahavirta saadaan, kun investointimenoista vähennetään maan myyntitulot ja investointikohteisiin saadut valtionosuudet.

Talousarviomuutosten jälkeen investointihankkeisiin on varattu 8 miljoonaa euroa. Investointimenoista toteutui 7,5 milj. euroa. Lisäksi on pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloa korjattu vuoden 2013 maamyynnin oikaisulla 604 000 euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta on ylittänyt huomattavasti talousarvion. Talousarviomuutosten jälkeen lainanottovaltuutta on 6,973 milj. euroa. Lainanottovaltuutta käytettiin 6,9 milj. euroa Lainoja lyhennettiin 4,8 milj. euroa joka oli hieman enemmän kuin talousarviossa oli varattuna. Kunnan maksuvalmius heikkeni hieman edellisestä vuodesta.

7.6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Ulkoiset	Määrärahat (1 000 €)						Tuloarviot (1 000 €)				
	Sito-vuus *	Talous-arvio	TA muutos	TA + muutos	Toteu-tuma	Poik-keama	Talous-arvio	TA muutos	TA + muutos	Toteu-tuma	Poik-keama
KÄYTTÖTALOUSOSA		**86 777**	**2 112**	**88 889**	**89 312**	**-423**	**10 049**	**119**	**10 168**	**10 682**	**-514**
KUNNANJOHTO	**N**	**10 007**	**20**	**10 027**	**9 443**	**584**	**425**		**425**	**410**	**15**
PERUSPALVELUPROSESSI	**N**	**69 359**	**2 077**	**71 436**	**72 954**	**-1 518**	**6 937**	**-221**	**6 716**	**7 229**	**-513**
Peruspalvelujohto		239	1	240	103	137	3		3		3
Lasten ja nuorten yht.kasvu		28 110	-74	28 036	27 707	329	2 608	9	2 617	2 612	5
Vapaa-aika		1 500	4	1 504	1 478	26	634		634	645	-11
Terveys ja toimintakyky		26 359	1 402	27 761	29 203	-1 442	1 521		1 521	1 928	-407
Sosiaalinen turvallisuus		8 636	606	9 242	9 608	-366	1 229	-230	999	1 005	-6
Ikäänt. hoiva ja huolenpito		4 515	138	4 653	4 855	-202	942		942	1 039	-97
YMPÄRISTÖPALVELUT	**N**	**7 411**	**15**	**7 426**	**6 915**	**511**	**2 687**	**340**	**3 027**	**3 043**	**-16**
TULOSLASKELMAOSA											
Verotuotot	**B**						62 380	969	63 349	63 605	-256
Valtionosuudet	**B**						20 900	481	21 381	21 421	-40
Korkotuotot	**B**										
Muut rahoitustuotot	**B**						40		40	92	-52
Korkokulut	**B**	1 100	-200	900	761	139					
Muut rahoituskulut	**B**	40		40	17	23					
Satunnaiset erät	**B**										
INVESTOINTIOSA											
Maa- ja vesialueet	**B**	550		550	544	6	320		320	709	-389
Rakennukset	**B**	5 764	-3 594	2 170	2 134	36	86	20	106	67	39
Muut pitkävaikutteiset menot	**B**	260	55	315	267	48					
Kunnallistekniikka	**B**	3 543	35	3 578	3 344	234		361	361	452	-91
Tietokoneohjelmistot	**B**	393		393	308	85					
Koneet ja kalusto	**B**	1 086	-82	1 004	887	117					
Osakkeet ja osuudet	**B**		10	10	8	2					
RAHOITUSOSA											
Muut tulorahoituksen korjause	**B**									163	-163
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykse	**B**										
Antolainasaamisten vähenny	**B**									240	-240
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	**B**						10 500	-3 527	6 973	6 900	73
Pitkäaikaiste lainojen vähenn	**B**	4 770		4 770	4 790	-20					
Lyhytaikaisten lainojen muut	**N**										
Oman pääoman muutokset					767	-767					
Vaikutus maksuvalmiuteen		-8	87	79	1 194	-1 115					
YHTEENSÄ		**104 275**	**-1 577**	**102 698**	**104 332**	**-1 634**	**104 275**	**-1 577**	**102 698**	**104 332**	**-1 634**

* N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

Muut tulorahoituksen korjauserät sisältää vuonna 2015 kirjatun pakollisen varauksen.

8. KEMPELEEN KONSERNIN TYTÄR-YHTIÖT

8.1 KEMPELEEN VESIHUOLTO OY

Yhtiö perustettiin 9.1.1964. Kunnan tytäryhtiö se on ollut vuodesta 1969 lähtien. Osakkeista omistaa Kempeleen kunta 86,42 %, Limingan kunta 10,10 % ja muut 22 osakasta yhteensä 3,48 %.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Kempeleen Vesihuolto Oy:n toimialana on rakentaa, hoitaa ja ylläpitää toiminta-alueellaan vesihuoltolain tarkoittamaa vesi- ja viemäröintilaitosta sekä toimia muulla kunnallisteknisellä toimialalla. Yhtiön tarkoituksena on toimia yleishyödyllisellä pohjalla voittoa jakamatta siten, että toiminta lisää alueen viihtyvyyttä ja hyvinvointia sekä elvyttää sen tuotannollista toimintaa. Toiminnan perustana ovat vesihuoltolaki (681/2014) Vesiyhtiön toiminnallisena tavoitteena on toimittaa riittävästi hyvää vettä ja ympäristön haasteiden vaatimat viemäripalvelut asiakaslähtöisesti ja edullisella hinnalla siten että palvelut vastaavat käyttäjien tarpeita.

Vesijohtoverkosto kattaa Kempeleen rakennetut alueet ja liittymisaste on 99,8 %. Vesijohtoja on 301 km. Kempeleen vedenkulutus oli 2 192 m3/vrk. Lisäksi toimitettiin Liminkaan keskimäärin 61 m3/vrk. Huippukulutus oli 2 895 m3/vrk. Vesi otetaan Kempeleenharjun tärkeältä pohjavesialueelta Tuohinon, Honkasalmen ja Monkkasen ottamoista. Tuohinon laitoksen kapasiteetti on vuonna 2014 valmistuvan laajennuksen jälkeen 5 000 m3/vrk. Monkkasesta saadaan 600 m3/vrk. Honkasalmen vesi käsitellään Tuohinossa. Vesi täytti talousvesiasetuksen (461/2000) laatuvaatimukset ja -suositukset.

Jätevesiviemäröinti kattaa asemakaava-alueet, Ketolanperän pohjoisosan, Monkkasen lähialueen ja Tuohinon ympäristön. Asemakaavan ulkopuoleltakin kiinteistöjä on liittynyt rakentamalla oman viemärin yhtiön verkostoon saakka. Viemäriin on liittynyt kaikkiaan 15 872 asukasta, eli 93 %. Viemäriverkostoa on 195 km ja pumppaamoita 60 kpl.

Kempeleessä haja-asutusalueiden viemäröinti hoidetaan vuonna 2009 päätetyn ohjelman mukaisesti. Viemäröinti aloitettiin syksyllä 2009 Väärälänperän alueella, joka valmistui 2011. Kuivalanperä ja Savikorpi viemäröitiin 2012. Rajakorpi-Sipola on viemäröity vuonna 2013. Alakylä-Monkkanen on viemäröityä vuonna 2014. Vuonna 2015 viemäröinti aloitettiin Niittyrannassa. Se valmistuu vuonna 2016. Tämän jälkeen haja-asutusalueen viemäröinti keskeytetään toistaiseksi.

Jätevedet käsitellään Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy:n biologis-kemiallisella puhdistamolla. Liete sekoitetaan laitosprosessissa turpeeseen ja aumakompostoinnin jälkeen seos sopii mm. viherrakentamiseen. Puhdistamo on toiminut hyvin. Puhdistustulokset ovat olleet erittäin hyvät ja täyttäneet lupaehdot, paitsi kesäajan typenpoiston osalta lupaehtoja ei ole saavutettu. Yhtiö on jättänyt kesäkuun lopussa 2014 AVI-virastolle selvityksen typenpoiston tehostamisesta. AVI-viraston ratkaisua odotetaan. Oulun yliopiston tutkimukset osoittavat, ettei laitosmittakaavan typenpoistolla ole vaikutusta Liminganlahden ekologiseen tilaan. Lietteenkäsittelyyn yhtiö etsii ekologisesti kestävää ratkaisua.

Henkilöstöä oli puhdistamoyhtiö mukaan lukien 15. Tuotannossa käyttöpäällikkö ja 4 ammattityöntekijää. Verkostotöissä ja rakentajapalvelussa verkostopäällikkö, verkostomestari ja 5 ammattityöntekijää. Toimistotyöntekijöitä oli 2. Lisäksi yhtiöllä ja Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy:llä on yhteinen toimitusjohtaja.

Vesijohtoverkostoa rakennettiin 2,8 km ja viemäriä 3,2 km. Investoinnit olivat vuoden aikana yhteensä 0,56 milj. euroa. Ne maksettiin liittymismaksuilla 0,24 milj. euroa ja tulorahoituksella. Uusia asiakkaita liittyi 47 kiinteistöä. Jätevesiviemäriin liittyi lisäksi 15 kiinteistöä, joilla oli jo vesijohto.

Yhtiön maksujen perusteet ovat vesihuoltolain ja valtakunnallisen suosituksen mukaiset. Veden hinta oli 0,97 euroa/m3 ja jätevesi 1,26 euroa/m3, sisältäen alv 24 %. Normaali omakotitalon veden perusmaksu oli 7,09 euroa/kk ja jätevesiviemäröinnin perusmaksu 5,68 euroa/kk. Muilla kiinteistöillä perusmaksut ovat kiinteistötyypin mukaisella kertoimella kerrosalaperusteiset. Vesihuollon volyymi pieneni 0,4 %, kun hintoja nostettiin keskimäärin 6,2 %. Tuloksi kirjattavia lisäliittymismaksuja saatiin 30 467 euroa. Muun toiminnan tuotot nousivat. Liikevaihto oli 2,30 milj. euroa ja se nousi 0,13 milj. euroa, eli 5,7 %. Tilikauden häviö oli 10 426 euroa.
Taseen loppusumma on 12,78 milj. euroa, josta oman pääoman osuus on 64,3 %. Liittymismaksuja kertyi 0,24 milj. euroa. Liittymismaksut ovat 92 % koko taseesta, yhteensä 11,77 milj. euroa. Siitä on 4,28 milj. euroa siirto- ja palautuskelpoisina velkapuolelle kirjattavia. Yhtiön talous pysyi vahvana ja maksuvalmius on hyvä. Konsernin johdon yhtiölle asettamat toiminnalliset tavoitteet saavutettiin.

Kempeleen Vesihuolto Oy on 40,26 % omistuksella Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy:n suurin osakas. Puhdistamoyhtiön liikevaihto oli 1,26 milj. euroa ja tulos 1 385 euroa. Tase oli 5,65 milj. euroa, josta oma pääoma 50,5 %. Jätevedenpuhdistamo on mitoitettu osakaskuntien kehitys- ja kasvuennusteiden perusteella vuoden 2020 kuormitukselle, mikä vastaa noin 50 000 asukasta.

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 1000€	Tilinpäätös 2014	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio + muutos	Toteutunut 31.12.2015	Poikkeama %
Liikevaihto	2178	2260			2303	1,90
Liiketoiminnan muuto tuotto	12	13			12	-7,69
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	669	708			739	4,38
Ulkopuoliset palvelut	150	102			141	38,24
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	386	402			402	0,00
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	81	80			84	5,00
Muut henkilösivukulut	20	23			22	-4,35
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	695	783			786	0,38
Liiketoiminnan muut kulut	214	205			198	-3,41
Liikevoitto	-25	-30	0	0	-57	90,00
Rahoitustuotot ja kulut						
Muut korko-ja rahoitustuotot						
Muilta	18	8			21	162,50
Korkokulut ja muut rahoituskuut						
Muille	0				0	
Voitto (tappio) ennen tilinpäätö	-7	-22	0	0	-36	63,64
Tilinpäätössiirrot						
Poistoeron lisäys/vähennys	9	10			26	160,00
Tuloverot	0	0			0	
Tilikauden voitto/tappio	2	-12	0	0	-10	-16,67

Tase

TASE 1000€	31.12.2015	31.12.2014
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	34	40
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	486	486
Liittymismaksut	284	284
Rakennukset ja rakennelmat	9 225	9 545
Koneet ja kalusto	178	195
Keskeneräiset hankinnat	107	**4**
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	366	368
Pysyvät vastaavat	**10 680**	**10 922**
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	126	120
Saamiset		
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	151	135
Osamaksusaamiset	52	50
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	20	31
Siirtosaamiset	22	56
Rahat ja pankkisaamiset	1 732	1 200
Vaihtuvat vastaavat	**2 103**	**1 592**
Vastaavaa yhteensä	**12 783**	**12 514**

TASE 1000€	31.12.2015	31.12.2014
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	127	127
Vararahasto	123	123
Muut rahastot		
Liittymismaksurahasto	7 554	7 554
Muut rahastot	244	244
Edellisten tilikausien voitto	176	174
Tilikauden voitto	-10	2
Oma pääoma yhteensä	**8 214**	**8 224**
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	0	42
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Palautuskelpoiset liittymismaksut	4 219	3 978
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	1	0
Ostovelat	159	84
Muut velat	78	77
Siirtovelat	112	109
Vieras pääoma	**4 569**	**4 248**
Vastattavaa yhteensä	**12 783**	**12 514**

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000€	31.12.2015	31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta:		
Myynnistä saadut maksut	2 299	2 319
Maksut liiketoiminnan kuluista	-1 478	-1 890
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	0	0
Saadut korot liiketoiminnasta	16	22
Saadut osinkotulot	8	2
Siirto- ja palautuskelpoisten liittymismaksujen lisäys	241	309
Liiketoiminnan rahavirta:	**1 086**	**762**
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-561	-1 419
Saadut investointiavustukset	0	47
Vaihto-omaisuuden lisäys/vähennys	-6	26
Investointien rahavirta:	**-567**	**-1 346**
Rahoituksen rahavirta:		
Sijoitusten pääomapalautus	0	0
Lainasaamisten takaisinmaksut	0	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	0
Rahoituksen rahavirta:		
Verojen rahavirta:	**13**	**54**
Rahavarojen muutos	**532**	**-530**
Rahavarat tilikauden alussa	1 200	1 730
Rahavarat tilikauden lopussa	1 732	1 200
Lisäys/vähennys	532	530

8.2 KIINTEISTÖ OY KEMPELEEN KARTANO

Kiinteistö Oy Kempeleenkartano kuuluu Kempeleen kunnan kuntakonserniin. Yhtiö aloitti toimintansa 1.1.1993, jolloin kaikki kunnan omistamat aravavuokratalot siirtyivät yhtiön omistukseen. Kempeleen kunta omistaa yhtiön kaikki osakkeet. Kunnanvaltuusto on 12.8.1993 tehnyt päätöksen, jonka mukaan Kiinteistö Oy Kempeleenkartano toimii Kempeleen kunnan vuokra-asuntojen tuottajana. Yhtiöjärjestyksen mukaan Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon toimialana on vuokra-asunto-tarpeen tyydyttäminen Kempeleessä. Tämän toteuttamiseksi yhtiö vuokraa, omistaa hallitsee ja rakennuttaa asuinkiinteistöjä sekä antaa vuokralle asuntoja ja asuinkiinteistöjä.
Yhtiön osakepääoma on 2.111.770,06 €.

Yhtiön tavoitteena on
- tuottaa hyvänlaatuisia, toimivia ja haluttuja vuokra-asuntoja, joiden vuokrataso on kohtuullinen ja käyttöaste pyritään pitämään lähellä 100 %
- ylläpitää asuntojen kunto sellaisena, että niiden rakenteellinen kunto ei iän myötä huonone
- toteuttaa asuntojen uustuotanto kunnan asunto-ohjelman mukaisesti
- hoitaa yhtiön talous liiketaloudellisesti kannattavasti
- pitää yhtiön kassavaranto vähintään 1-2 kuukauden vuokratulojen suuruisena ja tilikauden tulos vuosittain noin +/- 0 €.

Yhtiöllä oli v. 2015 vuokratalokohteita eri puolilla Kempelettä 25 kpl, joissa oli yhteensä 445 asuntoa. Asukasmäärä oli 31.12.2015 yhteensä 759 henkilöä. Aravalainoituksesta johtuen yhtiö tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, eikä se jaa myöskään osinkoa. Asunnoista peritään omakustannusvuokraa, jolla katetaan sekä talon hoito- että pääomamenot. Vuokrat vaihtelivat v. 2015 talokohtaisesti välillä 8,80 – 10,72 €/m2/kk. Yhtiön lainojen määrä 31.12.2015 on 11,8 milj. €, josta aravalainojen osuus on 9,0 milj. €, korkotukilainaa 2,2 milj. € ja muilta rahoituslaitoksilta 0,5 milj. €.

Yhtiön vuoden 2015 tilinpäätöksessä taseen loppusumma oli 15,0 milj. €. Yhtiön liikevaihto oli 2,9 (TA 3,1) milj. €, josta tuloslaskelman mukaiset kulut veivät yhteensä 2,4 (TA 2,8) milj. €. Liikevoittoa muodostui 0,4 (TA 0,4) milj. €, jolla katettiin rahoituskulut 0,2 milj. € ja tehtiin asuintalovaraus 0,2 milj. €. Tilikauden aikana yhtiön liikevaihto laski 0,4 % edellisestä vuodesta. Vuonna 2016 talousarvion mukaan arvioitu liikevaihto on 3,1 milj.€. Yhtiön maksuvalmius on vakaa.

Tunnuslukuja:	v.2015	v.2014	v.2013	v.2012
Liikevaihdon kasvu %	-0,27	-1,99	2,02	3,70
Liikevoitto %:a liikevaihdosta	11,55	17,59	13,30	17,04
Omavaraisuusaste %	14,76	14,23	13,59	12,92
Asuntojen käyttöaste %	91,20	94,40	92,00	93,50
Vuokrasaatavat %	2,58	2,10	3,00	2,71
Asuinneliövelka €/m2	458,35	484,54	485,36	508,01

Asuntohakemuksia yhtiön asuntoihin saapui 279 kpl (291 kpl v. 2014), joista asunnon sai 123 hakijaruokakuntaa.

Yhtiön henkilökuntaan kuului toimitusjohtaja, kiinteistösihteeri ja kiinteistönhoitaja. Lisäksi yhtiöllä oli palkattuna ma. suunnittelija (1.2.15 – 31.1.16), Kempeleen kunnalta ostopalveluna ma. osa-aikainen kiinteistösihteeri (11.5. – 31.12.15) ja ma. ammattimies (26.10.15 – 31.12.16).

Suuremmat remontoinnit on teetätetty ulkopuolisilla urakoitsijoilla.
Yhtiön hallitus teki 3-vuotissuunnitelman vuosille 2012 – 2014 talouden tasapainottamiseksi. Ohjelma hyväksyttiin Kempeleen kunnanhallituksessa 12.12.2011 ja vietiin tiedoksi valtuustolle 19.12.2011.

Tehdyt toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi:

- asuntokantaa on vähennetty. Yhtiö sai Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta purkuluvan vuokrataloille Alangontie 2, 4 ja 6. Kohteissa oli yhteensä 40 asuntoa (1h+kk 14 kpl, 2h+kk 8 kpl, 3h+k 14 kpl ja 4h+k 4 kpl). Kohteiden tontit rakennuksineen ovat siirtyneet Kempeleen kunnalle 1.1.2014.
- yhtiö on hakenut ja saanut ARAlta purkuluvan ja -avustusta kohteelle Kangastie 18. Kohteessa on 8 asuntoa (2h+k+s 5 kpl ja 3h+k+s 3 kpl). Kempeleen kunta puolsi purkupäätöstä, suhtautui myönteisesti kohteen vapauttamiseen aravarajoituksista ja linjasi, että yhtiö purkaa nykyiset rakennukset ennen kuin tontti luovutetaan Kempeleen kunnalle. Avustuksen jälkeisen maksuosuuden maksaa Kempeleen kunta. Yhtiö luovuttaa kunnalle tontin rakennusrasitteista vapaana. Purkutyöt saatanee tehtyä kesän 2016 aikana.
- Kempeleen valtuusto hyväksyi 21.1.2013 yhtiölle korottoman antolainan 240.000 €, joka on maksettu takaisin 31.12.2015.
- yhtiölle on tehty kaikkiin kohteisiin pitkän tähtäimen suunnitelmat, joiden perusteella pystytään suunnittelemaan remonttien tekemistä ja rahoitusta. PTS:n mukaisiin remontteihin seuraavan viiden vuoden aikana on tarvetta 3,3 milj. €. Lainat kilpailutetaan joka vuodelle omanaan. Kempeleen kunta on myöntänyt 7.12.2015 yhtiölle omavelkaisen takauksen 3,3 milj. €. Yhtiö on käyttänyt takauksesta 1,48 milj. € vuodelle 2016.
- kohteiden Hovintie 12 ja Hovintie 7 remonttisuunnitelmat on irrotettu PTS:stä ja ne käsitellään PTS:n ulkopuolella.
- yhtiö on hakenut keväällä 2015 Valtiokonttorilta lainaehtojen muuttamista/ tervehdyttämisavustusta, päätös saatanee vuoden 2016 aikana.

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 1000€	Tilinpäätös 2014	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio + muutos	Toteutunut 31.12.2015	Poikkeama %
LIIKEVAIHTO	2 861	3 117			2 853	-8,46
Muut kiint. Tuotot	0	0			7	100
Henkilöstökulut:						
Palkat ja palkkiot	-158	-183			-177	-3,15
Eläkevakuutusmaksut	-31	-36			-36	0,61
Muut henkilösivukulut	-5	-7			-8	12,14
Henkilöstökulut yhteensä:	-195	-225			-221	-2,09
Poistot	-649	-973			-623	-35,90
Muut kulut	-1 514	-1 560			-1 571	0,69
Liikevoitto	503	359			445	23,95
Rahoitustuotot ja -kulut:						
Korko- ja rahoitustuotot	7	0			7	100,00
Korko- ja rahoituskulut	-258	-281			-242	-13,67
Voitto ennen tilinp.siirtoja	252	78			210	168,49
Asuintalovaraus	-252	0			-210	
Tilkauden voitto	0	78			0	-99,92

Tase

TASE 1000€	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA		
Aineelliset hyödykkeet		
Liittymismaksut	536	536
Asuinrakennukset	13 652	14 221
Rakennelmat	25	31
Rakennuksen koneet ja laitteet	77	76
Kiinteistönhoitokoneet ja työkalut	1	2
Toimistokoneet ja -kalusto	14	13
Muut koneet ja kalusto	7	10
Asfaltointi	22	37
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	14 335	14 925
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	1	1
Muut saamiset	308	308
Sijoitukset yhteensä	309	309
Pysyvät vastaavat yhteensä	14 644	15 235
Vaihto- ja rahoitusomaisuus		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kiinteistön tuotoista	74	60
Siirtosaamiset	4	3
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	78	63
Rahat ja pankkisaamiset	256	63
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä	334	235
Vastaavaa yhteensä	14 977	15 533

TASE 1000€	31.12.2015	31.12.2014
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	2 112	2 112
Muut rahastot		
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	20	20
Rakennusrahasto	79	79
Muut rahastot yhteensä	98	98
Tilikauden voitto	0	0
Oma pääoma yhteensä	2 210	2 210
Tilinpäätössiirtojen kertymät		
Vapaaehtoiset varaukset	461	252
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta pitkäaikaiset	10 411	11 321
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 360	1 123
Lainat saman konsernin yrityksiltä	0	240
Saadut ennakot	180	174
Ostovelat	76	83
Velat saman konsernin yrityksille	142	3
Muut velat		
Veroihin ja sosiaaliturvaan liittyvät vela	7	5
Arvonlisäverovelka	5	3
Muut velat yhteensä	13	8
Siirtovelat	124	120
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 895	1 750
Vieras pääoma yhteensä	12 306	13 071
Vastattavaa yhteensä	14 977	15 533

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000€	31.12.2015	31.12.2014
Rahanlähteet		
Hoitotuotot		
Vuokrat	2 843	2 854
Käyttökorvaukset ja muut kiinteistön tuotot	17	7
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot	1	0
Korkotuotot	4	5
Muut rahoitustuotot	2	2
Nostetut lainat	300	0
Rahan lähteet yhteensä	3 167	2 868
Rahankäyttö		
Hoitomenot		
Kiinteistön hoitokulut	-1 791	-1 709
Rakennukset ja rakennelmat	-27	-24
Koneet ja kalusto	-6	-3
Rahoitusmenot		
Lainojen korot	-242	-258
Lainojen lyhennykset	-1 213	-955
Rahankäyttö yhteensä	-3 279	-2 949
Yli/alijäämä tilikaudelta	-112	-81
Yli/alijäämä edellisiltä tilikausilta	-89	-8
Yli/alijäämä 31.12.	-201	-89